

*De Wijsheid van
het Hart*

Katherine Tingley spreekt

*“O, dat ieder atoom van mijn wezen
een duizendpuntige ster ware
om mensen te helpen
het goddelijke overal te zien”*

DE WIJSHEID VAN HET HART

DE WIJSHEID VAN HET HART

Katherine Tingley spreekt

Samengesteld en uitgegeven door
W. Emmett Small

Gezamenlijke uitgave van
De School voor de studie en verspreiding van de Esoterische Wijsbegeerte
en
International Study-centre for Independent Search for truth
(Stichting I.S.I.S.)
Den Haag, 2021

Eerste druk 1991
Tweede druk 2021

Oorspronkelijke titel
Wisdom of the Heart
Katherine Tingley Speaks
Verschenen bij Point Loma Publications, San Diego, 1978

Nederlandse vertaling
De School voor de studie en verspreiding van de Esoterische Wijsbegeerte

Gezamenlijke uitgave van:

De School voor de studie en verspreiding van de Esoterische Wijsbegeerte
Correspondentieadres
Valkenboskade 35
2563GN Den Haag
0621897573

en

International Study-centre for Independent Search for truth
(Stichting I.S.I.S.)
Blavatskyhuis
De Ruijterstraat 74
2518 AV Den Haag
info@blavatskyhouse.org
www.blavatskyhouse.org

Copyright © 1991
Alle rechten voorbehouden
ISBN 978 90 70163 89 1

Inhoud

Voorwoord van de samensteller	5
Voorwoord bij de Nederlandse uitgave	9
1 De Natuur, de machtige moeder	17
Achter de sluier der zichtbare dingen	
Kennis die van binnenuit komt	
De stilte en haar zang	
2 Herinneringen	29
Aan de oevers van de Merrimac	
De Burgeroorlog	
De oostkant van New York	
India en de woorden van de Leraar	
Egypte en de graftombe van de farao's	
3 Vrede en de drogreden van oorlog	45
4 Voor de leerling: Aanwijzingen op het Pad – 1	55
De eerste gedachten bij het ontwaken	
Practische schreden op het pad	
Zelfgeleide inspanning	
De middenweg	
De laatste gedachten vóór het slapengaan	
5 Voor de leerling: Aanwijzingen op het Pad – 2	65
De heiligheid van het ogenblik en van de dag	
De stralende gedachte	
Het werk van de Leraar	
Het mystieke Pad	

6	Waarom ik Theosoof ben	75
	Wat is Theosofie?	
	Een ruimer godsbegrip	
	De lering van reïncarnatie – een nieuwe kans	
	Juiste gedachten over karma	
	Dood en wedergeboorte	
7	Grondbeginselen van de ware opvoeding	97
	Het volmaakte evenwicht van alle vermogens	
	Muziek – en de innerlijke harmonie	
	De juiste plaats van het toneelspel	
	Het mysteriespel	
8	Voorboden	107
9	Invocatie	115
	Supplementen	121
	Theosofie en enige vitale problemen van het dagelijks leven	
	Brieven uit Egypte	
	Chronologie	

Voorwoord van de samensteller

De voornaamste talenten van Katherine Tingley worden goed beschreven in Emmett A. Greenwalt's *California Utopia, Point Loma: 1897-1942*. Zij komt hierin niet alleen als leider van de Theosophical Society (Point Loma) naar voren, maar ook als een voorloper en praktische vertolker van komende dingen, zoals gezonde opvoedingsprincipes, indrukwekkend werk voor de wereldvrede, als pleitbezorger voor hervorming van het gevangeniswezen en afschaffing van de doodstraf, in haar onverschrokken uitkomen voor morele en ethische beginselen. Op al deze gebieden, die toen als nieuwigheden werden beschouwd, gaan thans stemmen op die de diepere waarden vertolken.

Maar er is misschien een groter begrip nodig van die innerlijke kracht die de drijfkracht was achter al Katherine Tingley's handelen. Zij duidde die innerlijke kracht aan als de oude wijsheid, de Theosofie der eeuwen, die inherent is aan de structuur van de kosmos zelf. Hierover sprak zij met grote bezieling, moedig en met onwrikbare trouw. Met haar welluidende stem pleitte zij voor universele broederschap der mensheid, universele liefde en begrip, niet slechts gebaseerd op gevoelens maar op een diepzinnige, duurzame wijsbegeerte die verzekert dat alle volkeren en alle individuen verenigd zijn in het Goddelijke Mysterie dat de wortel en het wezen is van ALLES. Dit was het grondbeginsel van de Theosophical Society, die zij ongeveer vijfendertig jaar zo uitstekend heeft geleid en die enthousiaste en toegewijde volgelingen tot de rijen van theosofen heeft aangetrokken. Zij herkenden in haar iemand die op edele wijze leiding gaf, die in de energieke uitvoering van het program die leiderskwaliteiten naar voren bracht die de verbeeldingskracht wist te vangen van denkers van uiteenlopende aard, maar trouw en onafhankelijk, en ook van toegewijde en liefdevolle harten. Het was de wijsheid van de universaliteit die

hen zo deed reageren — een stuwende, onweerstaanbare kracht die een beroep deed op hart en verstand beide. Hier was iets dat de moeite waard was om voor te leven, iets dat de wereld nodig heeft, krachtig, zuiver en duurzaam, omdat het is gebaseerd op de Theosofie der eeuwen, zowel kosmisch als menselijk. Hier was Waarheid, in zoverre het menselijk verstand en hart die kunnen benaderen, en gesproken in woorden die voor het kind en de volwassene in praktische handeling worden omgezet.

Maar Katherine Tingley's werk reikte verder dan de grenzen van een theosofische organisatie. Het behoorde tot die universele theosofische Beweging waarmee velen zijn verbonden zonder dat zij dit zelf misschien weten. Haar woorden onthulden een innerlijke schoonheid, waarover zij sprak als het licht van de ziel. Zij sprak tot het hart der mensen, boven de vooroordelen van godsdienstige opvattingen en beperkte kerkelijke tradities uit, om te bereiken wat in-wezenlijk is aan het hart van het Zijn zelf.

Katherine Tingley leefde de eerste vijftig jaren van haar leven in de negentiende eeuw en zij kon de problemen van die tijd begrijpen. Gedurende de dertig jaren van haar leven in de twintigste eeuw kon zij iets doen aan de problemen van die periode; zij kon de oorzaken ervan blootleggen en een geneesmiddel geven. In deze drukke jaren slaagde zij er in een beroep te doen op alles wat het hoogste, het meest geestelijke in de mens is, teneinde zijn dagelijkse plichten zo te vervullen dat het innerlijk licht waarop zij steeds wees ook werkelijk al zijn daden zou verlichten.

In de Theosofie, zo verklaarde zij, vinden wij de oplossing van al de problemen die ons verontrusten. Zij wijst de weg naar de juiste behandeling van de vertrapten en verworpenen der mensheid en zij biedt een werkelijk geneesmiddel tegen armoede, ondeugd en misdaad. Zij toont aan dat oorlog waanzin is, en dat het enige geneesmiddel daartegen is het in praktijk brengen van universele idealen. Zij leert dat onbroederlijkheid de krankzinnigheid van deze tijd is; dat de ethiek geworteld is in het universum; dat wij verantwoordelijk zijn voor al onze gedachten en daden en wij slechts zullen oogsten wat wij gezaaid hebben; dat de dood een schoonheid heeft die wij kunnen leren begrijpen en dat leven na

leven ons nieuwe kansen voor groei zullen brengen die onze diepste verlangens in vervulling zullen doen gaan.

Deze levensbeschouwing moet in praktijk worden gebracht. Het is niet nodig om in het lager zelf te blijven leven, voert zij aan. Durf uw groter, uw beter zelf te zijn. Het kost u geen heel leven, het kost u geen jaar om de god in u te ontdekken. Als u de moed hebt de feiten onder ogen te zien, kunt u de god in u elk ogenblik vinden. Dat ogenblik kan een openbaring zijn en het kan u verbinden met een groter, goddelijk bewustzijn. Dit is iets onmiddelijks, dat geen aarzeling of weifeling duldt maar een beroep doet op dat ondefinieerbare iets waarnaar u verlangt. Woorden kunnen het niet weergeven, alleen de stilte kan het uitdrukken. Slechts de wijsheid van het hart kan het horen, voelen en verwezenlijken. Dit waren de geboden, zouden we kunnen zeggen, die Katherine Tingley verkondigde.

Vijftig jaren zijn voorbijgegaan. De wereld is nu meer gereed haar te begrijpen. Zij die Katherine Tingley goed gekend hebben zullen deze bladzijden, zo denken wij, met hernieuwde belangstelling lezen. Zij die haar niet hebben gekend of die haar misschien verkeerd hebben begrepen, hebben hier de gelegenheid voor nieuwe inzichten en een wijzer beoordeling. Hier spreekt zij — niet slechts voor haar tijd, maar voor het heden en voor de komende eeuwen. Luister!

W. EMMETT SMALL

Aantekening van de uitgever

11 juli 1979 zal het vijftig jaar geleden zijn dat Katherine Tingley “overging naar het licht”. Vooruitlopend op die datum verheugt Point Loma Publications Inc. zich dit boekje te kunnen uitgeven: een compilatie van uittreksels uit haar lezingen die zij gedurende vele jaren voor het publiek gaf, alsmede instructies aan haar leerlingen en ander toepasselijk materiaal. Moge het aan een grotere kring van serieuze lezers het wezen van haar bezielde lering schenken.

Voorwoord bij de Nederlandse uitgave

Deze nieuwe uitgave is tot stand gekomen door de samenwerking van twee theosofische organisaties: de School voor de studie en verspreiding van de Esoterische Wijsbegeerte en The Theosophical Society Point Loma, met internationaal hoofdkwartier Blavatskyhuis, Den Haag.

Zoals overal in de wereld ziet men ook in de loop van de geschiedenis van de Theosophical Society, die van 1896 tot 1929 geleid werd door Katherine Tingley, verschillende takken aan dezelfde stam ontstaan. Het is daarom verheugend dat twee van die takken samenwerken om de wijsheid uit hun gezamenlijke wortels weer voor iedereen beschikbaar te maken.

In het originele voorwoord van de samensteller klinkt een diep respect door voor Katherine Tingley's werk binnen de Theosophical Society, maar ook in de wereld in het algemeen. Dat is niet te verbazen, want Emmett Small was een van de kinderen die met hun ouders naar Point Loma, California, kwamen en het internationaal hoofdkwartier van de Theosophical Society opbouwden. In deze grote leefgemeenschap is hij opgevoed volgens de theosofische opvoedings-inzichten die Katherine Tingley zo meesterlijk heeft ontwikkeld.

Veel van die toenmalige leerlingen, onder anderen Elsie V. Benjamin, waren tot op hoge leeftijd een bron van inspiratie voor latere generaties. 'Point Loma kinderen' hebben bewezen dat leven vanuit universele wijsheidsprincipes de innerlijke mens ontwaakt: dat deel dat keer op keer reïncarneert en nooit oud wordt. Dat is een van de redenen waarom Katherine Tingley's ideeën nog steeds zo waardevol zijn voor mensen van nu. Zij sprak tot het hart.

In dat licht gelezen is dit boek een rijke bron van ideeën en adviezen hoe zo'n inspirerende, harmonische atmosfeer op te bouwen waarin uzelf, uw familie, collega's, vrienden innerlijk

net zo ‘gedijen’ als de kinderen en volwassenen in Point Loma. Naast deze *selectie* uit haar werk zijn ook de originele, onbewerkte eerste edities van haar boeken online te vinden op de website www.blavatskyhouse.org. Deze kunnen gratis worden gedownload.

Wat was haar unieke taak en positie in de reeks van leiders van de Theosophical Society, gezien in groter verband, in de ontwikkeling van de mensheid? Haar poging om het beste in haar leerlingen en leden wakker te roepen had een specifieke functie: een harmonische, toegewijde groep mensen te vormen die haar opvolger, Gottfried de Purucker, konden helpen in het uitvoeren van *zijn* taak. Om die taak goed te vervullen heeft Katherine Tingley hem bijna 30 jaar lang getraind. Gottfried de Purucker had namelijk de opdracht van de leraren van Helena P. Blavatsky om de theosofische ideeën die zij vanaf 1875 via Helena Blavatsky bekend hadden gemaakt, te structureren, uit te diepen en meer toegankelijk te maken. Een team van jonge mensen, onder wie Emmett Small, heeft hem jarenlang geholpen bij het publiceren van zijn boeken en het uitgeven van zijn tijdschriften.

Deze nieuwe impuls in 1875 om de Theo-sofia of Oude Wijsheid weer opnieuw bekend te maken kwam precies op het goede moment. Alle beschavingen in de wereld kwamen in een nieuwe groeifase. Degeneraties en vooroordelen verloren hun invloed, gezocht werd naar nieuwe inzichten en nieuwe visies op de oude waarheden over mens en universum, die al vele miljoenen jaren binnen de mensheid bestaan. Het was een overgangsfase, die in feite nog steeds aan de gang is. En iedereen weet dat overgangsfasen een groot risico kennen van turbulentie op alle gebieden: fysiek (natuurrampen, pandemieën), op begeertegebied (financiële rampen, beurscrashes), op politiek en machts-gebied (wereldoorlogen). Dit maakt duidelijk waarom Katherine Tingley vele jaren actief was voor wereldvrede. Zo huurde zij in 1913, tijdens de Internationale Vredesconferentie in Den Haag, het Concertgebouw in Amsterdam af voor haar Vredescongres. Daar bouwde zij op het innerlijk gebied van het Hart, van Wijsheid en van Inspiratie, een universele visie van wereldvrede op, terwijl men tegelijkertijd in Den Haag zocht naar internationale politieke oplossingen. Een van

haar uitspraken was: Wij hoeven niet te *streven* naar Universele Broederschap. Universele Broederschap is een feit in de natuur. Wij hoeven alleen maar te zijn wie we allang zijn — broeders, vonken van hetzelfde vuur.

Dit is een van de vele voorbeelden, waaruit duidelijk wordt waarom Gottfried de Purucker haar de meest esoterische leraar van de Theosophical Society noemde. Zij wist mensen te inspireren om de Theo-sofia tot een *levende* kracht in hun leven te maken. Daarmee beschermde zij de theosofische impuls tegen de degeneratie van dor-intellectuele studie en de hang naar psychische vermogens.

Dit boek heeft terecht de titel *De Wijsheid van het Hart*. Het opent de deur voor wie verder en dieper wil zoeken naar waarheid.

Den Haag, 21 december 2020

De School voor de studie en verspreiding van de Esoterische Wijsbegeerte

The Theosophical Society Point Loma - Blavatskyhouse

Noot van de vertaler

De uitgave van *De Wijsheid van het Hart* die voor u ligt is reeds in 1991 door de School voor de studie en verspreiding van de Esoterische Wijsbegeerte vertaald en uitgegeven. Vele werken die ten tijde van Point Loma in Amerika door Katherine Tingley, Gottfried de Purucker en hun directe leerlingen zijn geschreven en daar uitgegeven, verschenen alleen in de Engelse taal en waren moeilijk in Nederland te verkrijgen. De School, in de vijftiger jaren van de vorige eeuw opgericht door Jan H. Venema (1890-1977), heeft later onder de nieuwe leiding van Willy M. Schmit (1923-2014) en in nauw overleg met Emmett Small gemeend het van groot belang te vinden een aantal van deze toen moeilijk verkrijgbare belangrijke werken ook voor de Nederlandse lezer toegankelijk te maken. Vele toegewijde theosofen hebben destijds bijgedragen aan het vertalen van deze werken. Zo verschenen onder andere de vertalingen *Wat de dood werkelijk is* (1989) van G. de Purucker, *Het Astrale Licht* (1990) van Henry T. Edge, *De Herberg van de witte*

vogel en andere vertellingen (1993) van Kenneth Morris, Helena P. Blavatsky, Bryan Kinnavan.

Gespiegeld aan de oude mysteriescholen, zijn de hoofddoelinden van de School het – in kleine studiegroepen – bestuderen van de esoterische levensfilosofie, de aloude Theosofia, en het verspreiden van kennis over de wetten, die aan het universum ten grondslag liggen en haar regelen; om aan te tonen dat de zedenleer in het universum zelf wortelt en dat de mens een onafscheidelijk deel van dat universum is. Hierbij tracht de School mee te helpen aan een daadwerkelijke broederschap van alle mensen, en de leringen, zoals deze door alle eeuwen heen door de grote leraren aan het mensdom zijn onderwezen, in de woorden van Katherine Tingley, tot een kracht in het dagelijks leven te maken.

De School is verheugd dat, in samenwerking met The Theosophical Society Point Loma - Blavatskyhouse, de vertaling van *De Wijsheid van het Hart* opnieuw onder de aandacht van de Nederlandse lezer wordt gebracht. Wij hopen dat het werk ook uw hart zal raken en de deur naar die wijsheid binnenin zal openen. Zoals Katherine Tingley dat verwoordde: “Ware vooruitgang kan pas tot stand worden gebracht als de mensen de essentiële goddelijkheid van hun natuur beseffen. Ware vooruitgang kan alleen hierdoor beginnen.”

De School voor de studie en verspreiding van de Esoterische Wijsbegeerte
Den Haag, 8 januari 2021

Literatuuroverzicht

Hier volgt een overzicht van de boeken van Katherine Tingley. Zoals al genoemd heeft The Theosophical Society Point Loma - Blavatskyhouse deze in hun meest originele vorm, de eerste edities, op zijn website geplaatst. De reden daarvoor is het feit dat andere organisaties Katherine Tingley's boeken hebben bewerkt en teksten hebben verwijderd. En precies die teksten zijn verwijderd, waaruit blijkt dat Katherine Tingley de opdracht had een School

te vormen in het verlengde van de oude Mysteryscholen. Waar mensen zich innerlijk konden en kunnen voorbereiden om mee te werken met de Loge van Wijsheid en Mededogen, om wereldwijd het lijden van de mensheid te verlichten.

Zowel in The Theosophical Society Point Loma - Blavatskyhouse als in de School voor de studie en verspreiding van de Esoterische Wijsbegeerte wordt haar werkwijze nog steeds onveranderd gevolgd. Al haar boeken, en ook die van haar opvolger Gottfried de Purucker, op onze website www.blavatskyhouse.org, dienen in dat licht te worden gezien.

The Theosophical Society Point Loma - Blavatskyhouse

The Gods Await

The Mysteries of the Heart Doctrine

Theosophy: the Path of the Mystic

The Travail of the Soul

The Voice of the Soul

The Wine of Life

The Wisdom of the Heart

1

DE NATUUR, DE MACHTIGE MOEDER

Achter de sluier der zichtbare dingen

Kennis die van binnenuit komt

De stilte en haar zang

De Natuur, de machtige moeder

Achter de sluier der zichtbare dingen

Ik keek naar de blauwe wateren van de Grote Oceaan, ik zag de zon die boven de bergen kwam en hoorde het gezang van een spotvogel — en de schoonheid van de ontwakende wereld maakte mij meer en meer bewust van de verborgen harmonieën van het leven. Toen dacht ik aan de mensheid en ik vroeg mij af wat er zou gebeuren als de sluier van de uiterlijke dingen van haar ogen zou vallen en de heerlijkheid van de Wet zou onthullen. Wij zouden in roerloze stilte de liefelijkheid en overvloed van haar mededogen ondergaan.

Lang geleden waren de mensen nog zuiver in hun denken en handelen en zij wisten weinig af van zelfzucht. Zij ondergingen de ervaringen van hun incarnaties, niet gebonden aan en verward door het breinverstand, zoals dit bij de huidige mensen het geval is. Zij begrepen beter dan wij hoe zij hun leven moesten leiden. Zij leefden niet jachtig zoals wij, maar innerlijker, in vereniging met wat het beste en edelste is. De pracht van het geestelijk leven was zichtbaar en in het hele menselijke bewustzijn was er een diepe eerbied voor de Natuur en haar waarheid. Beter dan wij wisten zij ook hoe zij met de Natuur konden meewerken en zij ontdekten in haar iets dat de moderne mens nooit heeft ontdekt.

Hoeveel mensen zijn heden ten dage tevreden met hun leven? Zijn zij er zeker van de waarheid te bezitten, of te weten waar zij vandaan kwamen vóór hun geboorte en waar zij heengaan na de dood? Toch is er een belofte in ons hart en in de Goddelijke Wet dat alles wat de mensheid is geweest opnieuw zal zijn en dat wij alles wat wij hebben verloren zullen terugkrijgen. Wij hebben het contact met moeder Natuur, de machtige moeder, lang geleden verloren en wij moeten weer tot haar gaan, naar haar bossen,

heuveltoppen en zeestranden om daar, op haar rustige plaatsen, onze ziel te vinden en te leren dat alle materie reageert op de aanraking van het geestelijke. Zonder dat wij dit horen of zien, of er zelfs aan denken, zijn er oneindige wetten die ons leven beheersen, goddelijke wetten die ons behoeden. Onmiddellijk achter de sluier der zichtbare dingen, niet ver van het bewustzijn van onze sterfelijke natuur, zijn er hogere krachten aan het werk voor ons welzijn.

Zij spreken tot de ziel, om het pad duidelijk en schoon te maken. Zij zijn steeds verstaanbaar voor ons in het stralende zonlicht en in het licht der sterren. En zij spreken van de schoonheid die het leven kan hebben als wij het op de goede wijze leven. De luister van de stilte in de natuur verkondigt ons altijd de grootheid van de wereld en de verborgen waardigheid van de mens, zodat “hij die oren heeft om te horen” nooit alleen is; niet in de woestijn, niet in de diepe spelonken onder de aarde noch onder de zwaarste zorgen. Al zou hij zich onder de moeilijkste omstandigheden bevinden en geheel alleen zijn, ver van de bewoonde wereld, dan nog zou hij het koninkrijk der hemelen in zich meedragen en in zijn hart zou hij alle openbaringen vinden waarnaar de mensheid verlangt.

De wereld hunkert naar de boodschap van de geest, een inwijding van de geest van het goddelijke in de mens, waarbij wij ons moeten realiseren dat de hemelen opengaan om in onze nood te voorzien. Het licht breekt door en nieuwe sterren schijnen, de onzienlijke dingen zijn belangrijker dan de zienlijke en meer dan wij beseffen hunkert ons hart daarnaar. De Natuur is volkomen rechtvaardig en in dit grootse, universele Zijn gaat geen gedachte, geen verlangen verloren, evenmin als de geringste poging die wij doen.

Wij kunnen niet slagen tenzij wij met de Natuur meewerken en zij zal geen halfslachtige dienst accepteren. Wij krijgen geen antwoord als wij slechts in ogenblikken van onzekerheid en teleurstelling tot haar roepen — en ons daarna weer van haar afwenden. Zij heeft geen boodschap voor de onoprechten of onverschilligen; zij geeft alleen antwoord aan hen die open staan voor het hoogste en het beste.

U die wanhoopt, die weinig vertrouwen hebt in uzelf of in

de toekomst en ook niet gelooft dat u uw omstandigheden kunt beheersen, zoek hier uw hulp bij de grote Moeder. Kijk naar de blauwe hemel en de sterren en probeer haar universele leven te voelen. Onderzoek dan uzelf en bemerk dat vele van uw zorgen tot u zijn gekomen omdat u niet wilde lijden. Ik vind schatten van ervaring in het lijden. Elk waarachtig talent, elke echte kundigheid verwerft u alleen door discipline. Het doet er niet toe hoe de uiterlijke omstandigheden zijn, wij kunnen het lijden tegemoet treden als datgene wat de sterke kant van ons naar voren brengt en tenslotte wordt het de vreugde van ons leven en houden wij ervan, als de zonneschijn en de geur der bloemen.

Vrees is de grondslag van alle ontmoediging. Ontwikkel slechts onbevreesdheid tegenover de beproevingen die van buitenaf komen en tegenover de zwakheid in uzelf — en u bent niet langer alleen. U wordt zich bewust van de god die in u en toch buiten u is, de Alomtegenwoordige, wiens stem u kunt horen in uzelf en niet minder in de ruisende beek en in het gezang van de vogels. Want het geheim in het hart van de Natuur is ook het geheim in het hart van de mens; dezelfde prachtige krachten zijn in beide.

Het geheim van het leven is onpersoonlijke liefde. Heden ten dage hebben wij vóór alles onpersoonlijkheid nodig, onpersoonlijkheid zoals de mystieke Moeder onpersoonlijk is. Als wij de gedachten aan een persoonlijke God laten varen en afstand doen van onze eigen persoonlijkheid met al haar beperkingen en onzekerheden, als wij onze gedachten verheffen tot het grenzenloze en het universele, dan ontdekken wij grotere dingen dan waarvan wij ooit hebben gedroomd. Wij kunnen prachtige ingevingen krijgen en iets gaan begrijpen van het eindeloze ritme van het leven en van de orde die in de onmetelijke ruimte heerst. Op onze vragen zal de Natuur zelf een antwoord geven. Wij gaan het universum zien als de uitdrukking van een plan dat voortkomt uit een innerlijke Bron die ons bevattingsvermogen ver te boven gaat — de Oorsprong, het Centrum, het Onkenbare Absolute Licht, waaruit wij voortkomen om de evolutionaire wet te volgen en de vele levens te leven die nodig zijn voor onze groei tot volmaaktheid — wij zijn hier om het doel van ons bestaan uit te werken.

Kennis die van binnenuit komt

Wij bezitten goddelijke hoedanigheden die nog slapend zijn in ons, de geestelijke dingen die aangeven dat we onsterfelijk zijn. Want hier in het hart is het koninkrijk der hemelen en de enige beloning die een mens nodig heeft is zich bewust te worden van zijn eigen goddelijkheid. Zij is er, deze scheppende kracht in onszelf, en hij die geduld heeft en volhoudt zal zijn pogingen beloond zien — zijn hart zegt hem dat de menselijke familie verheerlijkt en naar haar doel geleid zal worden. Een levensregel zal nog worden vastgesteld door diegenen, die geboorte na geboorte, ronde na ronde door de scholen van ervaring zijn gegaan totdat zij zich boven het verdriet en de inspanning verhieven. Wat zij ontplooiën zal een nieuw soort beschaving zijn, hoger dan waarover we gelezen hebben of we ons hebben voorgesteld. De gedachten der mensen zullen door de sfeer van universele broederschap verder reiken, de aarde zal haar geheimen prijsgeven en de sterren zullen het grote levensmysterie onthullen; ongekende dingen van vroeger zullen in de harten van de mensen herleven; wij zullen het antwoord horen op de smeekbeden van de voorhoede.

Hoevelen geloven dat het mogelijk is het koninkrijk der hemelen op aarde te vestigen? De meerderheid der mensen, zelfs de zogenaamd geestelijk denkenden, meent dat dit in de verre toekomst zal gebeuren. Toch is het hier, in uw eigen hart. Het is in de mens en op deze aarde en wij kunnen het bereiken, omdat wij een deel van het universele plan zijn. De grootsheid van de schepping en heel die immense rust boven ons, de mysterieuze verhevenheid waar we naar opkijken, dit alles verkondigt ons datgene *wat geen mens ziet, waar niemand acht op slaat — dat deze aarde het paradijs van God is, de plaats van zielen of engelen, de poort van de hemel.* En toch hebben wij in de bloemen en in de sterren slechts datgene gezien wat zovelen daarin gezien hebben, hebben wij in het geluid van de wind en de zee slechts gehoord wat zovelen daarin gehoord hebben. Er zijn miljoenen lichten in de hemel die wij nooit gezien hebben, er zijn miljoenen planeten die zich ontwikkelen en er zijn wonderen om ons heen waarover wij nog nooit hebben nagedacht.

Er zijn geen grenzen aan de mogelijkheden van het menselijk leven en aan de groei van de ziel. De ziel is niet iets dat apart moet worden gezet en als het ware een poosje moet worden opgesloten om bij gelegenheid tevoorschijn te worden gehaald. Het is het edeler deel van onze natuur, dat tegen alle omstandigheden in het leven is opgewassen en ze met geduld en moed tegemoet treedt. Het is de kracht die vaak onverwacht het leven van de mens binnen treedt en hem boven alle breinverstand uitdraagt naar de nobele, directe weg van dienstverlening. Er moet breedte en diepte aan worden gegeven en de ruime omgeving die zij nodig heeft. Kennis ervan komt niet op een of andere wereldschokkende of magische manier en zij kan alleen worden verkregen door overgave van de heftige en begeerige natuur van de mens aan de god in hem. Het is een kennis die ons ongemerkt bereikt, gedurende de rust van de nacht en gedurende al onze vredige momenten, wanneer we onze medemensen dienen en geen andere beloning vragen dan de luister die straalt in de stilte in degene die zijn uiterste best heeft gedaan, en de gemoedsrust die ten deel valt aan degenen die zich inspannen. Door onze kleinste daden kan zij binnentreden, wanneer we op ons best zijn en liefde voelen voor het meest ware en edele, wanneer wij wanhopig zijn en toch vasthouden aan onze hoge idealen. Iets wordt ons dan duidelijk en we zeggen: *die wil van mij is vrij en hoewel ik werd beproefd kan ik met volmaakt vertrouwen de dag van morgen en zelfs de eeuwigheid tegemoetzien.*

Deze kennis moet van binnenuit worden opgewekt. Iedereen moet haar door eigen inspanning verdienen, het kan niet in woorden worden uitgedrukt; de grootste zieners kunnen het niet verklaren, de grootste sprekers kunnen het niet duidelijk maken. Ieder moet dit licht en de sleutel in zichzelf vinden, het vuur en de verlossende kracht die hem bevrijdt, die zijn denken ontvankelijk zal maken als de bloemen voor het zonlicht. Maar als een mens dit zoekt voor zichzelf alleen, dan zullen zijn pogingen tot niets leiden. Hij moet het doen voor het heil van de mensheid, zich ervan bewust dat er geen afgescheidenheid is op de innerlijke gebieden, dat wij allen broeders zijn en de hoeders van onze broeders. Eerst als wij werkelijk kennis verkrijgen van ons eigen

innerlijk zelf, zullen wij onze andere zelve, onze medemens, kunnen begrijpen. Wij moeten de subtiële en ingewikkelde wisselwerking en functies van de verschillende delen van onze eigen natuur begrijpen voor wij kunnen zeggen dat wij de wetten van het universele leven begrijpen.

De stilte en haar zang

In ieder leven kan het uur der openbaring elk ogenblik aanbreeken. Daarvoor is geen speciaal seizoen nodig, of het begin of het einde van de een of andere uiterlijke cyclus. In de gebieden in onszelf waar niet het verstand heerst maar waar de verbeeldingskracht zich vrij kan uiten, kunnen wij de Oneindigheid altijd aanraken en staan wij vlak bij de uitgestrekte mogelijkheden en waarheden. Wij kunnen gebruik maken van grotere hulpbronnen dan wij voor mogelijk houden.

Verbeeldingskracht is niet het uitsluitende bezit van geniale mensen met een uitzonderlijk talent, maar het is de ingeboren kracht in iedereen, en datgene wat ieder kan helpen zijn ziel te vinden. Zij is de dienaar van de god in de mens en onze gids naar het koninkrijk der hemelen in ons, het gedachtegebied waar de ziel tot hart en verstand spreekt — in de stille momenten van ons leven, op de ogenblikken dat wij onze grootheid nabijkomen, als een overstelpend gevoel in ons opkomt van de universaliteit van het goddelijk leven en van de goddelijke mogelijkheden die in de mens verscholen liggen; wanneer de stilte van de machtige natuur ons tijding brengt van de god in ons en we de nabijheid, het gezelschap, voelen van Dat, wat wij niet kunnen definiëren, maar in wiens alomtegenwoordige aanwezigheid wij onze gedachten en gevoelens met een zekere plechtigheid moeten aanpassen, een mysterie en een grootsheid ... voor de Spiegel van deze Oneindige Schoonheid, in de Tempel van deze Majesteit staan wij in een houding van groter eerbied ... in stilte.

Wij moeten de stilte bewaren — om uit die grootse schoonheid de vreugde te putten die de mensen nodig hebben. Er kan zoveel meer worden uitgedrukt door stilte dan door spreken. Het inner-

lijke leven, dat muziek is — de boventonen en de ondertonen van de universele harmonie — is slechts bereikbaar in de stilte. Muziek licht voor een ogenblik de sluier op tussen onszelf en het ongeziene, het onuitsprekelijke, het onkenbare, maar er is een muziek die niet gehoord kan worden, die door het hart kan worden aanvoeld en door de ziel en het verstand kan worden opgevangen, die zo effectief is, dat zij zonder uiterlijk geluid is.

Voordat de mens op aarde verscheen voelde de Natuur — eenzaam in haar schoonheid en geheime macht — de behoefte aan een grootsere manifestatie van goddelijkheid en zij riep als het ware op luide toon tot de hogere Wet om een nieuwe kracht in de wereld te brengen. In antwoord op haar gebed verscheen de mens op het levenstoneel — de mens, de meester, doorgloeid van de goddelijke vonk, het spirituele hart van zijn wezen. Toen de menselijke ziel hier voor het eerst incarneerde klonk een machtig gezang uit het hart van de diepe stilte der Natuur, een gezang dat door het universum weerklonk,

*“De morgensterren zongen te zamen,
En alle zonen van God juichten van vreugde”*

— zo zongen de ziel van de mens en de ziel van de natuur eenstemmig. En de zang werd opgenomen in de stilte van de sterren en de bergen en het ruisen van de wouden en de zeeën en ze klinkt sindsdien door alle tijden heen. Haar magische boventonen worden gehoord in ons hart en zij herinneren ons aan onze verloren goddelijkheid en aan ons doel, dat volmaking is — en aan de onversaagde moed die ons als zielen eigen is.

Wij kunnen haar alleen maar horen in de stille en geheime schuilhoeken van ons wezen. Alleen daar kan de waarheid ten volle worden gekend. Als de uiterlijke zintuigen tot rust zijn gekomen en het denken wordt beheerst en wij innerlijk luisteren, dan kunnen wij de diepere tonen der goddelijke melodie horen. Het gebeurt op een innerlijke en rustige manier; het raakt hier en daar ons bewustzijn en zet het aan tot groter gevoeligheid. Onze uiterlijke oren zijn er doof voor omdat wij ze er voor gesloten hebben. Wij hebben ons van de hogere Wet afgesloten door onze on

verschilligheid en wij zijn in de schaduw van ons lager zelf blijven steken. En toch weet ik, dat waar wij ons ook mogen bevinden, hetzij op de donkerste of op de schoonste plaats in deze wereld, wij de grootse symfonie zouden kunnen horen, als onze zintuigen maar niet afgestompt waren door het lawaai van de wereld.

Ga in gedachten eens terug naar uw kinderjaren, toen de wereld nog prachtig voor u was en u in het diepst van uw ziel werd beroerd door de schoonheid en grootsheid van het leven. U voelde de tegenwoordigheid van God in uw hart. U hoorde de klanken van die goddelijke melodie. Zulke verheven ogenblikken hebben wij allen.

Als kind leerde ik in de bossen van mijn vader's landgoed in New England de stilte liefhebben. Voor mij was er altijd een zang in de stille wateren van de historische Merrimac, langs de bosrijke oevers naar de zee stromend. De rust van de vriendelijke pijnbomen stilde mijn onrust. Zij schenen mij dierbare kameraden toe, daar neergezet om de geheimen van de natuur te bewaken. De vogels waren in mijn verbeelding lieflijke bosfeeën, boodschappers uit een innerlijk en lieflijker land. De geur van de pijnbomen en de laurierbomen was de adem van de grote Geest, de liefde die alle dingen beschermde. Ik voelde mij als een geveleugeld iets, en op onverwachte momenten ontwaakte een meesterkracht in mij en vervulde mijn brein met beelden die kwamen en gingen. Hij sprak tot mij door de stilte van de pijnbomen, en als een vogel zong of een zuchtje de takken beroerde, was dat als een geluid der eeuwigheid en het werd voor mij een boodschap van de innerlijke goddelijkheid.

Dit alles kwam weer bij mij op toen ik enkele jaren geleden naar diezelfde bossen bij 'The Laurels' terugkeerde. De oude schoonheid was er, het gevoel van het oneindige leven overal om mij heen en de oneindige Tegenwoordigheid waarop ik kon vertrouwen — DAT, wat alleen maar schoonheid is, de Werkelijkheid, de Werkelijkheid achter deze wereld der verschijnselen, het Verhevene dat het gewone denken te boven gaat. Ik voelde door de zon en de bomen en de rivier de onmetelijke vreugde die ons altijd toestroomt door de stralende natuur en haar stilte.

En toen kwam de pijn, omdat de mensen niet willen geloven,

omdat zij niet horen en zien en niet willen luisteren naar de Zang des Levens, waardoor zij buitengesloten worden van al dit heilige, levend als ballingen en onbewust in dit stralende universum, hun geestelijk tehuis. Zij weten niets van de innerlijke schoonheid, de symfonieën die nochtans niet gehoord worden, de goddelijkheid die ons en alle dingen doortrilt.

2

HERINNERINGEN

Aan de oevers van de Merrimac

De Burgeroorlog

De oostkant van New York

India en de woorden van de Leraar

Egypte en de tombe van de farao's

Herinneringen

Aan de oevers van de Merrimac

Ik ga in gedachten terug naar mijn kinderjaren, weer terug naar de staat Massachusetts, aan de oevers van de historische Merrimac-rivier die onsterfelijk is geworden door de Amerikaanse Quaker-dichter John Greenleaf Whittier. Daar heb ik mijn kinderjaren doorgebracht op het landgoed van mijn vader. Ik leefde ver weg van het gewoel van het stadsleven.

Mijn familieleden waren enerzijds overtuigde kerkleden en aan de andere kant waren zij materialisten. Ik was de enige dochter in het gezin en al toen ik zo'n jaar of vijf, zes was dacht ik over het grote levensmysterie na. Ik beschouwde de natuur als één van God's grootste gaven. Hoe jong ik ook was beseftte ik haar geheim, haar schoonheid, haar machtige stilte, haar waardigheid, leven en lering. Ik leerde de natuur lief te hebben, de bloemen, de vogels, de blauwe lucht en alles. Ik bracht mijn jonge leven hoofdzakelijk in de natuur door, in de bossen en op de heuvels, in mijn boot, langs de landwegen en op de rug van een paard en met andere openluchtssport. Het was toentertijd erg onfatsoenlijk voor een jong meisje om in een boot te roeien of schrijlings paard te rijden of te zwemmen. Ik werd soms ernstig berispt omdat ik plezier had in deze onschuldige genoegens. Een streng puriteinse dame voorspelde mij dat ik een heel ongelukkig leven zou krijgen en dat alles met mij verkeerd zou gaan omdat ik dingen deed die buiten de conventies van het kerkelijk leven vielen.

Ik kende nooit vrees. Ik herinner mij hoe teleurgesteld ik was toen ik voor het eerst de naam van God hoorde noemen – God die ik in de natuur met mijn gehele hart had leren liefhebben – als zijnde een God van wraak en straf. Dit bracht mij aan het denken. Ik bleef daarover denken en doe dat nog steeds en ik verbaas mij

erover en het doet mij verdriet dat velen in zo'n God geloven. Toch geloof ik nog steeds in het eeuwige, verheven, almachtige Licht – de bron, het centrum en de barmhartige gever van alles wat waar en edel is in het leven – dit is mijn God.

Toen ik ouder werd ging ik naar kostschool, keerde daarna naar huis terug en ging vervolgens de wereld in. Ik trouwde en woonde vele jaren in New-York city; daar zag ik iedere dag veel dat mij teleurstelde en wanhopig maakte, zo moeilijk te verdragen voor iemand met mijn instelling. Ik zag de armoede van het oostelijk deel der stad, ik zag de straatprostituée, ik bezocht de gevangenis en ontmoette er de ongelukkigen. Ik las in de kranten dat er mensen werden opgehangen. Hoewel ik nog niet oud was, ging ik inzien hoe de mensen elkaar niet zeggen wat zij van elkaar denken en ik begon te denken dat alle mensen maskers droegen waarachter zij zich verborgen.

Tenslotte beseft ik dat deze onoprechtheden het gevolg waren van de beperkte levensvisie van de mens. Als een mens gelooft slechts éénmaal te leven en hij gelooft in een straffende God, dan moet hij vrees hebben, hij kan geen juist begrip hebben van zijn eigen goddelijke natuur, van de majesteit van zijn ziel, van haar macht, en van zijn toekomst, van zijn verantwoordelijkheden. Waarom? Omdat hij tot nu toe een begrensd beeld heeft van zijn leven — slechts één leven op aarde.

Dit alles verandert echter wanneer wij, zoals theosofen doen, het menselijk leven in een breed perspectief zien en geloven, dat verborgen onder al deze uiterlijke aspecten, al deze teleurstellende karaktertrekken, al de zielepijn, het hevig lijden, de ondeugd en misdaad in de wereld, er in elk mens het goddelijk deel van zijn natuur is en dat deze goddelijkheid een deel van God is.

Achter de voorstellingen, de hoop en de dromen van mijn kind-jaren en het volwassen vrouw-zijn, dieper dan de pijn die werd veroorzaakt door de tegenstellingen die ik in het menselijk leven waarnam, is er het bewustzijn van God's liefde en de geestelijke waardigheid van de mens. En het is dit bewustzijn dat nodig is om de wereld beter te doen worden, de mens te tonen wat hij is, hem de sleutel te geven tot de levensproblemen, waardoor hij moeilijk-

heden met begrip kan bestrijden, onrecht door kennis te boven kan komen, in de meest ware en edele zin in vreugde kan leven.

De Burgeroorlog

Toen de Burgeroorlog uitbrak kwam ik voor de eerste keer in aanraking met de verschrikking van de oorlog. Dat was in 1861. In Massachusetts had mijn vader pas een compagnie opgericht en naar Virginia gebracht, waar zijn regiment, het New York Mozart, op de weg naar Fairfax was gelegerd. Spoedig daarna volgden mijn moeder en de rest van ons en wij woonden een tijdje in een oud herenhuis in Fairfax, zodat wij in zijn nabijheid konden zijn.

Langs de weg die wij gingen waren duizenden woudbomen geveld, in alle richtingen waren loopgraven aangelegd en in de verte kon men overal fort zien. Er waren ook overal duizenden soldaten, sommigen deden oefeningen, anderen hielden zich op in hun tenten. Maar allen hadden de ernstige en gespannen uitdrukking op hun gezicht die mij deden denken, zelfs toen, aan de vele tragedies van de veldslagen die zij hadden geleverd en die zij nog moesten leveren.

Ik was gewoon om met mijn oudste broer het kamp binnen te rijden en de rij langs te gaan waar vele van de regimenten waren gestationeerd, en steeds weer werd ik getroffen door deze grimmige, van afschuw vervulde gezichten. Alles in deze oorlogs-atmosfeer had iets ellendigs, dat mij angst inboezemde en er scheen geen uitweg te zijn.

Na de tweede slag van Bull Run zag ik de ziekenwagens met de doden en gewonden terugkeren, gevolgd door rijen soldaten van de Confederatie, in lompen gehuld en half verhongerd, ziek en uitgeput, voortgedreven door de mensen van de Unie, die hen moesten bewaken en naar de oude gevangenis van het Capitool brengen.

Ik herinner mij ook een avond, juist na de zevendaagse veldslag bij Richmond, toen de soldaten het kampement buiten Alexandria probeerden te bereiken. Wij woonden toen in die stad en er waren Zeeaven van Ellsworth voor ons huis gebivakkeerd. Ik zie

hen nog steeds voor mij in het licht van de toortsen. Ik was uit bed gekomen en stond bij het raam van de donkere kamer naar alles te kijken. Toen kwamen de gewonden aanstropelen. Zij kwamen van het front en hadden de hele dag al gelopen, en hun wonden zo goed mogelijk verzorgd. De medische staf, voor zover ik mij herinner, kwam hen achterna om hen in Alexandria te ontmoeten, maar was nog niet aangekomen. En plotseling kon ik het niet langer verdragen. Ik riep mijn oude zwarte meid en liet haar naar de keuken komen. Daar pakten wij wat wij dachten nodig te hebben en gingen naar buiten, naar de soldaten. Uren later werd ik thuis gemist en mijn vader vond mij te middernacht tussen de soldaten, hun wonden verbindend.

Ik meen dat het kort na Bull Run was, toen McClellan het bevel op zich nam van de uiteengeslagen troepen van de Unie en deze begon te reorganiseren aan de Potomac, dat ik mij ten volle bewust werd van het gemene en het angstaanjagende van de oorlog. Ik had de dodelijke kanonnade in de verte gehoord en ik wist dat menselijke wezens bij duizenden waren neergemaaid. Het was voor mij een schrikbeeld geweest.

Die dag werd er een grote legerparade aan de Potomac gehouden en mijn broer en ik woonden dit imposante schouwspel bij. McClellan was er, en ook president Lincoln en duizenden toeschouwers uit Washington en van elders. Ik herinner mij dat minister Seward onder de officiële personen was. Tachtigduizend man infanterie, achtduizend cavalerie en ongeveer twintig artilleriebatterijen namen aan de vertoning deel, die voor die dagen als inderdaad opmerkelijk werd beschouwd. Maar heel die prachtige legeruitrusting deed mijn hart huilen en bracht tranen in mijn ogen, want voortdurend drongen zich beelden aan mij op van wat was geweest en wat nog komen moest, waarom al deze mensen hier waren. Ik keek met wanhoop maar deze vertoning. Mijn hart ging met dezelfde toegenegenheid uit naar het Zuiden als naar het Noorden, met een even diep medegevoel voor de een als voor de ander. Zij waren allen slachtoffers van de waanzin van de eeuw, de waanzin van onbroederlijkheid die dit teweeg had gebracht, waardoor elke oorlog wordt teweeggebracht. Beeld na beeld rees

voor mij op over het doel van dit alles en vraag na vraag vulde mijn gedachten. Hoe kon de goddelijke geest van broederlijke liefde zegevieren en de negers steunen bij hun werkelijke vooruitgang als hij deze slachting niet had kunnen verhinderen? Ik had weinig op met de veronderstelde glorie van de oorlog, met de praal en al dat militaire vertoon. Ik zag hoe onmenselijk de ene mens tegenover de andere was, hoe nodig het was dat er een nieuwe openbaring zou komen vanuit het grote Centrum van Licht om de oorlogvoering een halt toe te roepen en datgene tevoorschijn te brengen waardoor zij voorgoed afgeschaft zou worden.

Sinds die tijd zijn er vele jaren verstreken, maar de mensheid is nog steeds niets wijzer geworden.

De oostkant van New York

Enkele jaren voordat ik met de Theosofische Beweging in aanraking kwam, woonde ik in New York. Ik had een geriefelijke woning en geen kinderen. Mijn liefde voor kinderen was groot, evenals mijn liefde voor de ongelukkigen. Ik begon te werken in gevangenissen, ik werkte met vrouwen van de straat en voor de dronkaards en de armen, de hongerigen en de zieken. Ik was blij dat ik dit kon doen. Ik verwaarloosde geen enkele van mijn plichten. Ik deed elke plicht zo nauwgezet als mogelijk was, maar ik kon niet van het leven genieten. Ik voelde mij in geweten verplicht nog iets meer te doen om de lasten van deze lijdenden te verlichten. Zo bracht mijn werk mij in het oostelijk deel van de stad New York, waar duizenden mensen aankomen uit verschillende landen — de immigranten, die geloven dat Amerika een open deur is naar welvaart en voorspoed. Zij komen in heel kleine kamers terecht, waar zij slecht gehuisvest zijn, velen van hen lijden honger en hebben veel te doorstaan, en zo verliezen zij hun vertrouwen in de mensheid. Onder deze mensen werkte ik.

Lang voordat ik leider van de Theosofische Beweging (Point Loma) werd, had ik veel gezien om me te overtuigen dat we niet weten welke geneesmiddelen moeten worden gebruikt tegen de misdaad van de armoede van deze tijd, noch hoe ze toe te passen.

Er groeide angst in mijn hart en ik werd ziek en ontmoedigd, omdat ik zoveel wreedheid en onverschilligheid zag, zoveel lijden, en er zo weinig werd gedaan om dit te verlichten. Het werd mijn droom om scholen te stichten waardoor dit alles kon worden voorkomen. Deze droom kwam niet ineens op, maar groeide nadat ik lange tijd ervaring had opgedaan met het werk onder de noodlijdenden in New York, grotendeels in het oostelijk deel van de stad. Het werd in mijn denken geprent bij de vele bezoeken die ik aan de gevangenen daar bracht en aan Ellis Island en bij veel werk dat ik deed onder de ongelukkigen van de straat.

Het was duidelijk dat er weinig daadwerkelijke hulp kon worden gegeven, hulp die blijvend was. Er was een nieuw opvoedingsstelsel nodig om te voorkomen dat omstandigheden als waarmee ik werd geconfronteerd zouden kunnen ontstaan. Het is onmogelijk de menselijke natuur te veredelen als de mens zijn vertrouwen al heeft verloren, als hij cynisch en sceptisch is geworden, verwrongen en scheefgegroeid. Ik zag in dat de enige manier was de karakters van de kinderen te vormen gedurende de eerste zeven levensjaren, wanneer het karakter nog ontvankelijk is en daarna, op iets andere wijze, van zeven tot veertien jaar.

Deze gedachten en gevoelens werden zeer sterk tijdens een strenge winter, toen het oostelijk deel van New York werd getroffen door een staking van de mantelmakers. Dag in dag uit verdedigden deze mensen wat zij als hun rechten beschouwden en de nood was vreselijk geworden. Zij hadden geen levensmiddelen meer en hun kinderen stonden op het punt te verhongeren. Op een morgen stierf een baby in de armen van zijn moeder en dat gebeurde op de stoep van de Do-Good Mission, een hulpverleningsbureau dat ik had opgericht met als hoofdkwartier een oude huurkazerne, in een buurt waar de nood groot was. Dagelijks verzamelden zich daar menigten voor soep en brood en wat ik nog meer kon verschaffen om hen te helpen.

Ik herinner mij die dag goed. Er viel sneeuw toen ik die ochtend wegging naar de Mission om die ontmoedigde mensen in hun armoede te ontmoeten — een gewone sneeuwstorm die niet deed vermoeden dat er later op de dag een vreselijke sneeuwstorm

zou volgen die zich al begon te doen gevoelen toen ik arriveerde. En in die verschrikkelijke storm, die steeds heviger werd, stonden meer dan zeshonderd vrouwen en kinderen op straat te wachten om geholpen te worden. Zij waren slechts half gekleed. Zij hadden hun meeste kleren verpand en leden vreselijk van de kou; velen van hen jammerden luidkeels en schreeuwden om hulp.

De kamers die wij gehuurd hadden bevonden zich op de eerste verdieping, de beste die wij konden krijgen in dat oude, gammele huis. Als wij die zeshonderd mensen hadden laten binnenkomen, zou dit voor de meesten of voor allemaal de dood hebben betekend. De eigenaar had mij dringend gewaarschuwd dat de vloer nauwelijks een gewicht van vijftig personen zou kunnen verdragen zonder in te zakken en in de kelderruimte te vallen. En al die tijd klonk het gejammer van deze vrouwen in mijn oren. Ik kon hen niet hongerig wegzenden en het zou nog even duren voordat het voedsel bereid was.

Er zat niets anders voor mij op dan naar buiten te gaan en ze toe te spreken om ze zo rustig en geduldig mogelijk te houden tijdens het wachten. Ik liet dus een grote kruidenierskist op straat zetten, ging er op staan en vertelde hun waarom ik hen niet binnen kon laten komen en dat de soep nog niet klaar was en het brood nog niet bezorgd door de bakker, maar dat beide spoedig zouden komen.

En al die tijd werd de menigte groter en bleef de storm toenemen — en hiermee mijn eigen droefheid, totdat ik mijn hart bijna voelde breken bij het zien van zoveel ellende en in de wetenschap dat alles wat ik deed slechts een druppel op een gloeiende plaat betekende; zo weinig om hen uit hun ellende te halen en te beschermen tegen de nood van morgen.

Toen werd mijn aandacht ineens getrokken door een bleek gelaat in de buitenste rijen van de menigte, het gelaat van een man onder een paraplu, zijn kraag opgeslagen en zijn hoed diep in zijn gezicht. Duidelijk niet een van de stakers, een heer — dacht ik — die plotseling tot armoede was vervallen en zich schaamde om met de anderen naar voren te komen en om het voedsel te vragen dat hij zozeer nodig had. Een fijn gezicht met edele gelaatstrekken, met

een ernstige gelaatsuitdrukking en getekend door ziekte, veronderstelde ik, ofwel door honger. Dit alles flitste door mij heen bij die ene blik en ik riep een van onze assistenten om haar naar hem toe te zenden. Maar toen ik rondkeek was hij verdwenen.

Twee dagen daarna gaf hij zijn kaartje af bij mijn woning. Het was William Quan Judge, leider van de Theosofische Beweging in Amerika en H.P. Blavatsky's opvolger. Hij vertelde mij dat hij over mijn werk onder de armen had gelezen en hij was zelf komen kijken. Hij vond het van praktisch belang, zei hij, maar hij had ook mijn onvrede ermee geraden en mijn verlangen naar iets wat dieper en verder zou reiken om de oorzaken van deze ellende weg te nemen — en niet alleen maar de gevolgen ervan wat te verzachten.

Toen ik hem leerde kennen wist ik dat ik mijn bestemming had gevonden. Ik stond tegenover een nieuw type mens, met iets in zich waarvan mijn innerlijk bewustzijn mij had gezegd dat een volmaakt mens zo zou kunnen zijn. Naarmate ik meer bekend werd met zijn werk en met hemzelf werd ik ervan overtuigd dat sommige van mijn oude dromen uiteindelijk in vervulling zouden kunnen gaan. Het ligt buiten mijn bereik hem nauwkeurig te beschrijven, zover stond hij boven de gemiddelde mens door zijn diepe wijsheid en de verheven adeldom van zijn karakter. Hij had de Theosofie tot een levende kracht in zijn leven gemaakt en niets kon zich zo fel tegen hem keren dat het zijn verdraagzaamheid of zijn mededogen zou uitputten.

Een profeet wordt niet geëerd in eigen land; William Quan Judge onderging vervolging en zijn leven werd erdoor verkort. Ik vraag mij af of niet tweederde van de Amerikanen voor hem neergeknield zou zijn als hij uit het Verre Oosten was gekomen, gehuld in het witte kled van een swami. Hij was de eerste die mij iets liet zien van de kracht der gedachten en mij liet inzien wat het betekent de bestemming van een mens te verwoesten of op te bouwen. Door dit te doen toonde hij mij hoe ik in de Theosofie de oplossing kon vinden van alle problemen die mij gekweld hadden, hoe zij de weg wijst naar de juiste behandeling van de verworpenen en uitgestotenen der mensheid en naar de werkelijke geneesmiddelen voor armoede, ondeugd en misdaad.

Het eerste woord van de Theosofie over al deze onderwerpen is: hij die de eerste stap wil zetten op het pad dat naar waarheid leidt, moet de fouten en mislukkingen van zijn medemens op nieuwe wijze verklaren. Hij moet de wet van eeuwige gerechtigheid – karma – begrijpen; dat een mens zal oogsten wat hij heeft gezaaid en de daaruit volgende noodzakelijkheid van een volstrekt mededogen. Want zij die falen en tekort schieten doen dit altijd uit onwetendheid. Misdaad is altijd het gevolg van onwetendheid, en er is geen genezing voor mogelijk voordat dit wordt erkend.

India en de woorden van de Leraar

Ik herinner mij nog levendig de morgen dat ik H.P. Blavatsky's Leraar ontmoette op de berghelling bij Darjeeling. Hij was eenvoudig gekleed in Tibetaanse stijl en had een Engels zakmes in zijn hand waarmee hij een stuk hout bewerkte. Beneden in het veld, niet ver daarvandaan, was een jonge Hindoe aan het ploegen met een span ossen en van het stuk hout, zo zei mij de Leraar, maakte hij een pen voor het juk van de beesten, waardoor ze het gemakkelijker zouden krijgen.

Hij vestigde mijn aandacht op de ploeger, een van zijn eigen chela's, en hier volgt wat hij mij in grote lijnen vertelde.

Al zou er een batterij kanonnen worden afgevuurd en al zouden de scherven om hem heen vallen, dan zou hij niet opzien van zijn werk. Hij zou zich feitelijk nauwelijks bewust zijn van het lawaai of het gevaar, zo gaat hij in zijn werk op. Deze twee ossen zijn bij ieder ander onhandelbare schepsels; bij hem zijn ze altijd, zoals nu, volkomen rustig. Hij beheerst ze niet met zijn wil. Hij is in zijn gedachten helemaal niet met ze bezig, maar ge hebt het bewijs voor u dat deze stomme dieren de atmosfeer van zuivere gedachten kunnen voelen. Als hij een pelgrimstocht maakt, legt hij meer kilometers per dag af dan de andere pelgrims en hij komt eerder bij zijn bestemming aan. U weet hoe de vrouwen hier in India de voeten van de pelgrims wassen en zalven? Zijn voeten zijn nooit gewond door de weg, hoe lang hij ook heeft gelopen. Waarom? Omdat hij nooit vrees heeft of aan de lange afstand denkt, maar

opgeruimd zijn weg gaat. Nooit maakt hij er zich zorgen over of hij wel de goede weg heeft genomen. Hij is zo opgewekt door de vreugde van het geestelijk leven dat het werkelijk de last van het lichaam voor hem verlicht.

Weet u, de atomen van het menselijk lichaam worden als regel neergedrukt door de sombere gedachten, de niet ter zake doende ideeën, de vooroordelen en ongerustheden. Ze gaan voortdurend door reeksen veranderingen, die worden veroorzaakt door de gedachten van het hersenverstand. Het gebrek aan vertrouwen, het gebrek aan inspiratie waaraan de mensen lijden, hun wanhoop, maken dat deze atomen half dood zijn. Maar ze kunnen tot een zekere onsterfelijkheid worden opgevoerd door het vuur van het goddelijke leven en afgestemd worden op universele harmonie. Waar ze zich ook bevinden zouden de mensen bevrijd kunnen worden van die last van onnodige zorgen en zich kunnen gedragen zoals die jonge chela, als zij het mentale evenwicht hadden.

Als u van hier naar Amerika zou moeten gaan zou u niet stil gaan zitten dromen over de plaats waar u heen wilt en denken, dat dit voldoende is. De moeilijkheid met sommige theosofische aspiranten is, dat zij hun levenskracht verspillen door zich op het ver verwijderde doel te richten in plaats van op de onmiddellijke en voor de hand liggende ogenblikken waaruit het Pad is samengesteld, en zo wordt hun beter zelf uitgeput. Zij zouden de Stralende Gedachte moeten laten binnenstromen in ieder komend ogenblik en niet aan morgen denken. Als men dat wil kan men ieder ogenblik de deur vinden die toegang geeft tot werelden van gouden kansen, de poort naar een prachtig pad dat zich tot in de onbegrensde eeuwigheid uitstrekt.

De ziel spoort ons aan om ons af te wenden van het materiële gebied van pogen en gedachte en persoonlijkheid, om uit te gaan in de verborgen uitgestrekte werkelijkheden van het leven en te begrijpen wat in en boven en om ons heen is, en in dezelfde atmosfeer waarin onze gedachten en gevoelens bestaan; het universele leven klopt onophoudelijk als antwoord op onze verlangens en vragen. Als mensen zeggen dat zij geluk zoeken, bedoelen zij dat zij verlangen naar dat stadium in hun evolutie waarin hun huidige

problemen zullen zijn opgelost. Om dit te bereiken moet men zich onttrekken aan de verlokkingen van het leven en al zijn uiterlijke en ontmoedigende aspecten en zichzelf vinden in de stilte van zijn eigen wezen, een onverstoorbare stilte in zijn eigen hart en denken.

Het uiterlijke leven is voorbijgaand. De mens moet de innerlijke kracht verwerven en leven in de geest, die eeuwig is. Hij kan niet met een bevrijde ziel in dat licht treden zonder concentratie geleerd te hebben, door velen heden ten dage aangekondigd als iets waarin zij onderricht kunnen geven, waarover lezingen worden gehouden, sekten worden gevormd, cursussen worden gegeven en waar geld voor wordt gevraagd. Maar alles wat zij tenslotte kunnen doen is hun slachtoffers steeds verder weg leiden van hun ware Zelf. Want concentratie is een kracht die inherent is aan het Zelf en het gewone denken te boven gaat. Die kan niet worden gevonden in de objectieve wereld, want daar is ze niet. Het koninkrijk der hemelen is op aarde en de poorten ervan moeten worden gezocht en gevonden in het hart van de mens.

De aspirant moet niet proberen krachten te ontwikkelen, maar hij moet leven in het licht en in de kracht van zijn eigen hogere natuur. De goddelijke wet is in iedere man en in iedere vrouw en ieder moet deze zelf vinden en in zijn leven openbaren. Niemand kan schoon water bij vuil water gieten en verwachten dat het schoon zal blijven. Onzelfzuchtigheid bereikt haar doel, zelfzucht verlaagt; de mogelijkheden van de mens zijn recht evenredig aan de kunst om verder te kijken dan zichzelf en aan anderen te denken.

Als men bij het wakker worden zijn gedachten direct op uiterlijke dingen richt heeft men de helft van de komende dag verloren. Men zou 's morgens met een mooie gedachte moeten ontwaken en er aan denken dat de strijd voor die dag begint en de innerlijke god een ogenblik met u wil spreken voordat de zware plichten van de ochtend aanvangen. Men zou in de stilte en het zonlicht van de eerste uren naar iets moeten zoeken dat zich zou verbinden met onze eigen hogere natuur en bloesem en vrucht zou voortbrengen. In die vredige atmosfeer zou men de dag zo rustig moeten beginnen alsof men een sluimerend kind wekt, daarbij het betere deel van zichzelf naar voren brengend — niet in woorden maar

in gedachten de rijkdom en volheid van de geest naderen om de innerlijke god de gelegenheid te geven zich te ontplooien. Dan, door zich te richten op de moeilijkste taak *die men weet dat gedaan moet worden*, en deze volbrengend, zal men het geheim van waakzaamheid leren. Velen doen erg hun best om deze lasten kwijt te raken, maar het is niet nodig om er ook maar een ogenblik aan te denken. Stel aarzelingen en voorgevoelens terzijde, ga de kamers van de ziel binnen om u te baden in het zonlicht en de kracht die daar zijn.

De grootste kansen heeft u gedurende de eerste drie uren van de dag. Degene die niet met de zon opstaat verliest enorm veel kracht. Degene die vóór de zon opstaat en bij het aanbreken van de dag zijn plichten op dit gebied heeft vervuld en heeft gedaan wat voor de lichaamsverzorging nodig is en het zonlicht begroet en met de zon meewerkt – hij heeft de medewerking van een kracht die maar aan weinigen bekend is – het vibrerende blauwe licht achter de zon.

De moeilijkheid met veel aspiranten is dat zij vaak met de letter beginnen en daarna op zoek gaan naar de geest. Laten zij in de stilte van de ochtend en in de stilte van de natuur gaan, zichzelf bevrijden van hun oude kwellende herinneringen en van het vooruit lopen op moeilijkheden. En het zal hun geen kwaad doen af en toe eens met ontzag naar de sterren te kijken of met verrukking naar de zang van vogels te luisteren of een dag in stilte door te brengen, peinzend over deze heilige dingen, onderwijl de plichten vervullend die gedaan moeten worden ...

Dit was in wezen wat de Leraar te zeggen had. Ik denk dat hij ons een talisman in handen heeft gegeven en het werkelijke geheim van het leven heeft onthuld.

Egypte en de tombe van de farao's

Ik herinner mij hoe de grootsheid en de kracht van de Theosofie in mij doordrong bij mijn eerste bezoek aan Egypte. Daar zijn de voetstappen van de oude tijden zichtbaar, en de waarheid

die toen werd beleefd is nog steeds aanwezig en kan niet sterven. In de zuivere, onbeweeglijke lucht, in de bergen en oude tempels heersen een stilte en een indruk van voorbije eeuwen die de verbeelding doen ontwaken. Men voelt de tegenwoordigheid en de kracht van de waarheden der oude Mysteriën en de grote hiërofant en leraren hebben iets van hun innerlijk leven in de atmosfeer achtergelaten. Deze stille heuvels, uitgesleten door ouderdom, hoe spraken ze me aan! Zij waren vervuld van de grootsheid der oude tijden en de spirituele activiteiten van de grote Egyptenaren. De oude Nijl sprak tot mij en de maan boven de Nijl, tot ik besepte dat de grootste en welsprekendste kracht in de natuur, evenals in het menselijk leven, de stilte is.

Dit alles kwam in mij op in de tomben van de farao's. Ik herinner mij de dag dat wij van Luxor langs de oever van de rivier reden over heuvels en door ravijnen en daarna door een deur in de heuvels gingen, eindeloze ondergrondse galerijen door, over in de rotsen uitgehouwen trappen liepen en in een kamer kwamen die elektrisch verlicht was — de tombe van Seti de Eerste.

Daar lag de mummie. Het deksel was van de sarcofaag gehaald en het licht was erop gericht, zodat men de gelaatstrekken van de grote koning kon zien. Toen wij binnenkwamen en naar het gelaat van die machtige vorst keken, een der grootste farao's van Egypte, kwam er een stilte over het hele gezelschap, een innerlijke en verheven stilte, die zelf een symfonie was — alsof we in de nabijheid waren van iets dat er nog steeds was, iets onvernietigbaars, de wezenlijke grootheid van de reeds lang heengegane heerser.

In de Oudheid waren er vele perioden waarin de ziel beter werd begrepen dan tegenwoordig en de mensen hun leven eenvoudig en mooi inrichtten in overeenstemming met de verheven aspiraties van de natuur door goed te luisteren naar de melodie van het leven en deze hoorden, wat wij uiterst zelden doen, en deze levensmelodie is de stem van de innerlijke goddelijkheid. Toen zij met de sterren spraken en er geen vrees was te zien op hun gezichten, toen zij geen enkel dogma kenden en geen vrees voor de dood of voor wat dan ook hadden.

Alles wat het beste was in de geschiedenis van deze vroege

volken is hier en nu, zelfs in de atmosfeer waarin wij leven. Het is niet verloren gegaan. Het is in de natuur. Het is een deel van de harmonie van het universele leven geworden.

3

VREDE EN DE DROGREDEN VAN OORLOG

Vrede en de drogreden van oorlog

Oorlog en voorbereiding op oorlog en gedachten over oorlog zijn een belijdenis van zwakheid. Het handhaven van vrede is een bewijs en een manifestatie van kracht. Ik zou de vaderlandsliefde van geen enkel oprecht mens willen bekritisieren of degenen willen hekelen die doen wat zij als hun plicht zien. Maar de vijanden van de mens zijn zijn eigen huisgenoten en dat geldt ook voor een natie. Onze vijanden zijn niet buiten maar in onszelf, in onze eigen nationale opvattingen en gewoonten, onze nationale agressie en tekortkomingen. Wij wantrouwen onze naasten omdat wij onszelf wantrouwen. Ik bedoel hiermee niet in dit of dat land alleen, maar over de gehele wereld. Wij zouden er beter aan doen minder te spreken over onze trots op ons vaderland en meer moeten werken aan de spirituele vooruitgang en wedergeboorte ervan.

De huidige wereld hunkert naar universele idealen. Als nooit tevoren moeten wij begrijpen dat onze verantwoordelijkheden niet slechts onszelf aangaan, niet slechts ons eigen vaderland, maar de gehele menselijke familie. Grondgebied en handel kunnen veel betekenen, nationale eer kan veel betekenen, maar het behoud van de menselijke samenleving in deze wereld — is ALLES.

Wat ieder volk op aarde het meest nodig heeft is permanente vrede, en om tot deze vrede te komen moeten wij een internationale geestesgesteldheid of wereldpatriottisme in het leven roepen en onderhouden, die het resultaat zal zijn van de erkenning dat wat één natie beïnvloedt alle naties beïnvloedt, dat in zoverre één natie tot kennis en welvaart komt alle andere zullen volgen. Als een volk echter terugvalt tot nationale zelfzucht ondergaan andere volken in dezelfde mate daarvan de terugslag; iedere natie deelt in het goede of slechte karma van alle andere. In een land waar het leven geheel gegrondvest is op het beginsel en de geest van broederschap, zou vaderlandsliefde in alle opzichten iets goeds zijn en

zou dit niet tot oorlog leiden, maar de mensen zouden anderen de betekenis van het leven bijbrengen. Als iedere natie een dergelijk patriottisme zou ontwikkelen, op deze manier trouw zou zijn aan het eigen land, dan zou de wereld spoedig zijn verenigd tot één universeel, weldadig geheel.

Nationale belangen zouden ons ter harte moeten gaan en wel zozeer, dat wij ons leven daarvoor zouden willen geven – door ervoor te leven, niet door ervoor te sterven – door de essentie, het innerlijke leven en de geestelijke schoonheid van ons land te bewaren, de toekomstige generatie te beschermen en hun als erfenis een waardige en eerlijke cultuur na te laten, die niet door geld of bruut geweld kan worden verkregen of verdedigd.

De hoogste wet van ons bestaan vereist dat wij onze beschaving bouwen op de rots van duurzame wijsheid die tot de goddelijke ziel van de mens behoort, en dat wij onze kinderen op die wijze grootbrengen, zodat zij en hun nakomelingen niet de smarten zullen kennen die wij hebben ondergaan maar op de resultaten van onze inspanningen de grondslag van de grote republiek der ziel zullen bouwen, die innerlijke republiek waarvan wij allen burgers zijn, waardoor deze zowel “op aarde als in de hemel” gevestigd zal zijn. Het alleen maar kortzichtige eigen land bevoordelen is een op zelfmoord gelijkend substituut voor vaderlandsliefde. Het object van de toewijding wordt feitelijk vergiftigd, omdat men tegen het algemene leven en de geestelijke gezondheid van de wereld ingaat, waarvan het leven en de geestelijke gezondheid van elke afzonderlijke natie afhangen. Wij kunnen ons niet afzonderen van de mensheid.

De vloek van onze naties is afgescheidenheid. We zijn het niet eens over welk wereldplan of welke gedachte of handeling dan ook. Wij zijn van elkaar gescheiden door de denkbeeldige belangen van het dagelijks leven en een te ver doorgevoerde concurrentie is als het luiden van de doodslok voor onze beschaving. Geld is zo'n macht geworden dat de mensen hun ziel en geweten uit het oog verliezen en vergeten, dat zij een deel van het universele leven zijn. De hebzucht van de wereld is de dood van de wereld. De mens die er alleen aan denkt hoe hij macht over anderen kan krijgen,

zodat hij in het openbaar naar voren kan komen als machtig en welvarend, zo iemand verkeert vanuit het standpunt van zijn ziel in doodsnoed.

Wij vergeten dat er een toekomst voor ons is, wij vergeten dat er meer levens te leven zijn dan dit ene. Wij veronachtzamen de geestelijke wil in de mens en dat goddelijk deel van onze eigen natuur dat nu meer dan ooit tot handeling zou moeten worden gebracht, want wij staan aan het begin van een cyclus, een krietieke tijd in de menselijke geschiedenis. Ieder tijdperk heeft zijn grondtoon. Wij hebben een periode van politiek en godsdienstig despotisme gekend. Dit is er een van onderzoek, groei en twijfel. In de mate waarin wij nu de waarheid leren begrijpen, zullen de onheilen die de wereld teisteren uitgeroeid worden als de cyclus voortgaat. Wij bouwen de beschaving van de toekomst op en het is de eerste plicht van de mensheid van heden om te zorgen dat dit op edele wijze gebeurt.

Het zou beter zijn voor de volkeren der aarde in slaap te vallen en de zon nooit meer te zien dan toe te laten dat een oorlog zoals wij kort geleden hebben meegemaakt weer zou uitbreken. Ik denk aan de soldaten die op het slagveld sneuvelen, opgezet tegen elkaar, en die heengaan onder de druk van hun bittere en bloeddorstige stemming en de haat, opwinding en waanzin van de strijd. Ik vraag mij af in welke toestand hun ziel zal verzinken, want haat en wreedheid wekken nieuwe haat en wreedheid op en al hadden wij een machtig intellect en alle rijkdommen van de wereld, dan nog zouden wij de goddelijke wetten der natuur niet naar onze wens kunnen ombuigen.

Ik denk ook aan de uitwerking van een oorlog op de generaties die er na komen, hoe er iets verloren gaat in het leven van allen die in oorlogstijd zijn geboren, waardoor monstrositeiten ter wereld komen en een vreemd soort mensen, een nieuw ras, dat de atmosfeer van haat inademt en dat vanaf de geboorte en zelfs ervoor verbitterd is — niet slechts hier en daar een enkeling, maar een gehele generatie van onevenwichtige mensen.

Wij moeten bedenken, dat de grote macht van het goddelijk

universum in elk menselijk hart is, zelfs in het ellendigste en ongelukkigste, en de mens heeft er geen leven voor nodig, zelfs geen jaar, om de god in zichzelf te ontdekken. Als hij de moed heeft de feiten onder ogen te zien, kan hij het in een oogwenk ontdekken. Laat hij, die de waarheid zoekt de deuren van zijn ziel openbreken en de gehele menselijke natuur zal zich aan hem openbaren. Laat hij daar toegang zoeken en de hartstochten die hem achtervolgd hebben zullen verdwijnen.

Het licht van de ziel dat ons denken verlicht en het leven van een mens kleur geeft — dat is de glorie van God, de verheerlijking van de mens, de verzekering van blijvende vrede. Want ieder van ons is een universum in het klein en ieder heeft alle geheimen daarvan in zichzelf.

Er is slechts één geoorloofd slagveld — het denkvermogen van de mens, waarin door de tweevoudigheid van onze natuur voortdurend oorlog is; de enige rechtmatige oorlog die er is, de strijd van de god in ons tegen het lager zelf. Het koninkrijk der hemelen is in ons en niemand is zo ver van het licht en de waarheid verwijderd dat hij het niet morgen kan vinden. Wij zijn overbelast geraakt door onze wereldse en uiterlijke belangen en hebben ons natuurlijk menselijk evenwicht verloren, waardoor wij ongestoord in de geestelijke zijde van onze natuur zouden kunnen leven. Door ons denken dienstbaar te maken aan ons werkelijk zelf en het te gebruiken als middel tot dienstbaarheid en groei, zullen we het denkbeeld van het rechtzetten van geschillen tussen de volkeren door bruut geweld beschouwen als een belediging van de waarheid van de mens als geestelijk wezen.

Alle volkeren hebben vanaf het begin hun grote successen en perioden van roemrijke daden gehad, gevolgd door tijdperken van geestelijke en lichamelijke wandaden en de naar beneden gaande tendens van hun cyclussen. Het is zeker dat wij thans in een cyclus van neergang en duisternis zijn en niet in een van licht en schoonheid, want wij begrijpen niets van de werkelijke betekenis van het leven, individueel noch nationaal. Onze vaderlandsliefde is verschrikkelijk laag-bij-de-gronds geworden en we drukken de

grove aspecten ervan af op andere volkeren, zoals zij dit op hun beurt op ons doen.

De ziel van een volk, de levende essentie ervan, is de verzameling van zijn gedachten en gevoelens, handelingen en idealen, gesteund door de goddelijke hoedanigheid van de innerlijke god. En naar de mate waarin een volk zijn nationale ziel voedt met dergelijke geestelijke en goddelijke gedachten, wordt dat volk beschermd, is het onaantastbaar buiten het bereik van geweld. Beschouw het met verstand en u zult moeten zien dat dit de waarheid is. Maar houd vast aan het denkbeeld dat een morele zege behaald kan worden door geweld en u zult door uw eigen dwaasheid worden gedupeerd en voor uzelf ellende scheppen door de zaden voor oorlog te zaaien. Natie tegen natie, broeder tegen broeder en gezin tegen gezin, we zullen altijd in oorlog zijn zolang wij ons verlaten op fysiek geweld of op eigenbelang voor het regelen van die aangelegenheden die alleen door de geestelijke kant van de menselijke natuur kunnen worden opgelost.

Niet een van de grote wereldproblemen kan louter door vernuft worden opgelost. De mens die alleen daarop vertrouwt bereikt niets. Op het gebied van het verstand zijn altijd en noodzakelijkerwijze onze krachten beperkt; het is niet het deel van ons dat onsterfelijk of onbegrensd is. Daarom kan er door argumenteren of politieke intriges of manipulaties geen eind aan oorlog worden gemaakt, maar alleen door bij onze internationale vraagstukken de intuïties en inspiraties van diezelfde goddelijkheid, die nu op de achtergrond van het menselijk bewustzijn blijft, te laten gelden — wachtend op de oproep van een mensheid die zich tenslotte bewust is geworden van de geweldige waardigheid van het mens zijn.

Dat de mens nog overeind is gebleven en alles in aanmerking genomen stand kan houden, is genoeg bewijs voor zijn essentiële goddelijkheid. Onzeker, veranderlijk, dwalend, wanhopig, weifelend, vallend en steeds weer opstaand, met een verstand dat niets opvangt van de diepte en schoonheid en grootsheid van de kennis die het wezenlijk bezit is van zijn innerlijk zelf, komt hij er op de

een of andere manier doorheen. In zijn zelfgeschapen hel houdt hij toch stand en wordt niet vernietigd. Welk beter bewijs voor zijn innerlijke goddelijkheid kan men zich voorstellen? Als hij in kern en ontwikkelingsmogelijkheid minder dan goddelijk zou zijn zou hij het hoofd buigen en ophouden te bestaan. De ziel weet. Zij heeft in dit leven herinneringen uit andere, vroegere levens meegebracht, herinneringen aan oude nederlagen en overwinningen. Zij verblijft altijd in het licht, in koor zingend met de sterren en de stilten van God.

Terwijl schaduw en duisternis nog om ons heen zijn, zouden wij onze blik op het oosten moeten richten en beseffen, dat we vanuit deze kerkers van lichaam en verstand vooruit kunnen zien en de belofte van een nieuw en allerheerlijkst leven voor de mensheid kunnen waarnemen, hoe zwak nog en ver weg misschien. De goddelijke wetten zijn machtiger dan de menselijke wetten. Zij zijn blijvend en eeuwig en zij veranderen niet. Politieke stelsels raken hen niet en seclarische invloeden kunnen hen niet vervalsen. Juiste gedachten en handelingen kunnen ons altijd, voor zolang dat dan moge duren, op het gebied van de ziel brengen. En als wij daar zijn, verheffen wij de gehele mensheid tot het niveau van haar rechten, mogelijkheden en geestelijke erfenis.

Indien slechts enkelen deze kerngedachte zouden kunnen opnemen, als slechts enkelen hun plicht op dit gebied zouden kunnen begrijpen, zouden zij de toekomst in een wijsd visioen zien. Zij zouden een einde maken aan elk bedrog en zelfzuchtig doel om voor de mensheid een beschaving voor te bereiden waarin oorlog onmogelijk zou zijn. Hun edele pogingen zouden er toe leiden dat eerst hun eigen land en vervolgens de gehele mensheid een hechte eenheid zou worden. Zij zouden misschien niet ineens en voor altijd een eind aan oorlog kunnen maken, want karma moet worden uitgewerkt. Maar zij zouden zich keren tegen de heerschappij van bruut geweld. Zij zouden er op toezien, voorzover zij dit konden bewerkstelligen, dat er een algemene erkenning kwam van de betekenis en de gevolgen van bepaalde dingen die wij toelaten en zelfs koesteren in ons midden, in vrede en altijd: de

wreedheden, het handhaven van bruut geweld tegenover fatsoen en rechtvaardigheid.

Waarom wordt de mensheid niet wakker geschud *voordat* de rampen komen? Waarom kunnen wij elkaar niet helpen *voordat* wij door lijden of door oorlog worden uitgedaagd? Waarom kunnen wij niet aan onze beperkingen ontsijgen door waarachtig mededogen en met de ware liefde voor rechtvaardigheid en door het menselijk leven te doordringen van de geest van broederschap? Geestelijke groei — dat is het ideaal. Het is de enige garantie voor blijvende vrede. Laten wij, door onze rol goed te spelen, de god van de Vrede oproepen, dat hij over ons mooie land moge waken en in alle harten een grotere tolerantie en een grotere liefde voor elkaar moge wekken, voor alle naties en voor alle mensen.

4

VOOR DE LEERLING:

AANWIJZINGEN OP HET PAD – 1

De eerste gedachten bij het ontwaken

Practische schreden op het Pad

Zelfgeleide inspanning

De middenweg

De laatste gedachten vóór het slapengaan

Voor de leerling: Aanwijzingen op het Pad – 1

De eerste gedachten bij het ontwaken

Wanneer wij 's morgens opstaan moet onze eerste gedachte zijn: ik zal de dag tot een dag van zonneshijn maken. Ik zal in iedere plicht, hoe klein ook, onzelfzuchtige gedachten leggen.

Tracht uw leven zó in te richten als ware ieder ogenblik het kostbaarste in de eeuwigheid, in uw hart een nooit eindigend heilig feest houdend en het gehele jaar levend in de vreugde van dienstverlening aan de mensheid.

Geen dag is gewoon als u maar probeert de glans ervan te zien. Iedere keer dat de avond valt wordt er een deur voor de ziel gesloten. Er zullen andere levens en talloze dagen voor u komen, maar nooit meer de dag die juist ten einde loopt, nooit meer die omgeving, die ogenblikken en die gelegenheden. Ze zijn voorbij, en lange perioden van inspanning moeten worden doorlopen eer wij weer dezelfde kansen krijgen.

Juist deze dag kunt u uw leven doen slagen of mislukken en er een zegen of een vloek van maken. U kunt alle uren ervan met zo'n krachtige bevestiging van uw hoopvolle verwachtingen vullen, dat zij de hoopvolle verwachtingen van de wereld zullen worden en zij ieders leven zullen verlichten. Er kan geen plicht op onze weg komen die ons niet de kans tot koninklijk dienstbetoon biedt.

Vandaar het grote belang van de eerste gedachten bij het ontwaken. Wanneer u 's morgens opstaat in een stemming waarin de ziel zich kan uiten, zal u de gehele dag in vrede zijn. Bedenk hoe

groot de scheppende macht van de verbeelding is. Schep daarmee bij het ontwaken een beeld van hoop en vreugde. Leg alles terzijde wat tot het lager zelf behoort, ga de tempel van uw hart binnen en wijd de dag aan zelfloutering. Doe dit en u nodigt de goden uit. Maar als u bij het opstaan het hersenverstand de boven- toon laat voeren, zal er een dag met verwarrende problemen op u wachten.

Practische schreden op het pad

Besluiten moeilijke dingen te doen als ze nog gemakkelijk zijn en grote dingen weten aan te pakken in hun prille begin — dat is de manier, zoals de wijzen uit de oudheid hebben geleerd. De wijze mens houdt rekening met de kleine dingen en heeft zodoende nooit moeilijkheden.

Maak u geen zorgen, vrees niet, verlang niet naar resultaten. Vastomlijnde plannen komen van het breinverstand en ze mogen niet overheersen bij scheppend werk. Er is een manier om het leven zo in te richten dat dit niet zal gebeuren, dan zal het breinverstand op zijn plaats worden gehouden als dienaar en niet als kwelgeest van de ziel. Dit is iets om 's morgens bij het opstaan over na te denken en 's avonds wanneer u gaat slapen. Het heeft nauw te maken met wat ik bedoel als ik tot u spreek over het vertrouwen in de Hogere Wet.

Systeem, zelfdiscipline, ordelijke gewoonten; dit zijn de dingen die de ziel vrijmaken en het voor het verstand mogelijk maken zo'n ruime ervaring op te doen dat het zichzelf leert zien als een factor in de oneindige harmonie van het door wet bestuurd geopenbaard bestaan. Wij moeten leren onze krachten te ontzien als wij onze plicht ten opzichte van de wereld moeten doen. Hoeveel energie verspillen wij dagelijks door het ontbreken van deze kennis! Wij praten eindeloos over kleinigheden en komen lang voor onze tijd om door gebabbel. Wat een gejaagdheid, getob en verwarring moet het arme breinverstand doorstaan als men zich niet geïnteresseerd heeft in gedachtebeheersing!

Zelfgeleide inspanning

Er moeten schaduwen zijn, maar wij hebben de kracht ze te verdrijven. Wanneer er ontmoediging komt en twijfel en gebrek aan vertrouwen, dan is het tijd om de verbeeldingskracht erbij te betrekken, de macht van de stilte op te roepen, in de diepten van onze eigen natuur te delven en daar de schoonheid en grootheid van het leven te ontdekken, de glorie van de Wet. Als wij geen moeilijkheden hadden zouden we ons niet inspannen. Als wij geen verleidingen kenden zou er geen zelfbeheersing nodig zijn. Zonder beproevingen zouden wij geen geduld en vertrouwen nodig hebben. Vertrouwen waarin? In de universele, goddelijke wetten die ons leven onder hun hoede houden. Ze zijn er, en het gehele bestaan wordt er door geleid. En daarom zijn degenen die hun leven baseren op wet en orde op het pad van vooruitgang, of zij dit beseffen of niet, en degenen die leven zonder discipline gaan achteruit.

Het geheim van het menselijk leven in al zijn volheid is zelfgeleide inspanning. Laat de mens moedig de eerste stap zetten in eerlijk zelfonderzoek, met een durf die voor niets halt houdt dat zijn pad zou kunnen belemmeren en hij zal heel snel ontdekken, dat hij de sleutel tot wijsheid bezit en tot de macht die bevrijdt. Deze sleutel, die hij ontdekt door zijn eigen pogingen tot zelfgeleide ontwikkeling, zal voor hem de kamers van het Zelf ontsluiten.

U vraagt, als ik van nature goddelijk ben, waarom moet ik mij dan zo inspannen en zo vaak zonder succes? Het antwoord is omdat dit een deel van het levensplan is. Wij worden in deze wereld geboren om onze kansen te benutten de edeler zijde van ons bewustzijn te bevestigen. Het is de wet dat de mens steeds moet veranderen, steeds moet groeien. De bedoelingen van de ziel en de processen van haar evolutie brengen hem innerlijk en anderszins van de ene toestand in de andere. De gehele bedoeling van het leven is verandering, groei.

Sommige mensen voelen zich bezwaard en oud door het besef van hun tekortkomingen. Hieraan toe te geven is een zonde tegen

de Heilige Geest. Bedenk, dat twee dingen niet tegelijkertijd dezelfde plaats kunnen innemen en dat van de twee metgezellen óf de engel óf de demon moet overwinnen. Zij kunnen niet beide de boventoon voeren. Het is een groot gevaar voor degene die streeft naar zijn Hogere Natuur als hij zich veroorlooft te lang stil te blijven staan bij zijn tekortkomingen. In feite is het op zich al verkeerd hierover na te denken en het is een teken dat de moed aan het verzwakken is.

De middenweg

Een van de grootste hinderpalen op het opwaartse pad is extremisme, als het breinverstand alles al van te voren heeft uitgestippeld, zijn vergelijkingen heeft gemaakt en zijn scherpe kritiek op het leven naar voren heeft gebracht. In zulke gevallen is er altijd het gevaar dat men een dogmatische houding aanneemt en komt vast te zitten in een sleur, in plaats van zich vrijuit te laten gaan naar de universele gedachte en zich voort te bewegen langs de brede weg van geestelijk pogen. Ik weet dat de spanning die op lichaam en denken van de extremist wordt uitgeoefend vreselijk is. Hoewel er niet het motief behoeft achter te zitten om onrecht te doen of van het ware af te wijken, als er die sterke aandrift is om iets te doen – om een resultaat te bereiken zonder te weten hoe, of om snel een bepaalde handeling uit te voeren, tegen beter weten in – dan begint de gehele natuur ogenblikkelijk achteruit te gaan en binnen weken misschien, of maanden, kan er iets gebeuren waardoor zij volledig ineensloot. Dit extremisme wordt na verloop van tijd een manie, een soort krankzinnigheid, en het helderste verstand valt er vaak aan ten offer.

Het is het veiligste om het midden aan te houden. Verwacht geen grote successen of de een of andere verrassende openbaring door of voor uzelf. De goddelijke wetten werken niet op die manier, maar zij doen dit in de stilte, in het innerlijkste van uw wezen. U moet geen meetlat gebruiken om uw geestelijke vooruitgang te meten. En bedenk, dat als er een enkele noot uit een melodie

wordt weggelaten, het hele stuk bedorven is. Zo is het ook in ons leven, er kan geen volmaakte harmonie bestaan als er ergens een valse noot wordt aangeslagen.

Steun op uzelf, wees niet afhankelijk van een ander voor uw geluk. Het zich verwijderen van de centrale bron van het innerlijk leven en van de voor de hand liggende plichten, heeft de geestelijke ontwikkeling van tallozen in de weg gestaan en talloze levens te gronde doen gaan. Door te trachten eerder de grote dingen te doen dan de kleine, slagen wij er niet in de Wet te vinden en die te volgen, en beseffen wij niet dat ons hart ieder ogenblik klopt in harmonie met de fijnere krachten van de natuur en de niet in woorden uit te drukken vibraties van het goddelijk leven. Onwetendheid omtrent deze feiten is de oorzaak van de grote onrust in de menselijke natuur.

Er moet een nieuw leven voor de mensheid komen, anders zal zij zeker in duisternis ondergaan. Wij moeten geduld hebben, wetende dat wij in onszelf goddelijke mogelijkheden bezitten en dat dienstverlening datgene is waarnaar onze ziel verlangt. Zo kunnen alle mensen een glimp opvangen van een vredige toekomst en achter de schaduwen en verschrikkingen van het heden de morgenster van een lichtere dag zien verrijzen.

Want wij banen de weg voor het menselijk ras. Wij kunnen niet alleen vooruitkomen op dit pad, evenmin kunnen wij alleen de grote vrede bereiken. Wij mogen niet stilstaan bij de vreugde dat wij gezegend zijn, maar wij moeten door onze toewijding de wereld zegenen.

De laatste gedachten vóór het slapengaan

Het is nuttig 's avonds de afgelopen dag in gedachten aan ons te laten voorbijgaan. Dit is wat de leerlingen in oude tijden deden. U zult met pijn vaststellen dat er kleine vergissingen zijn gemaakt en dingen zijn verzuimd, maar als uw motief zuiver en onzelfzuchtig is zult u ervan leren en verder gaan. Dan zal u in een flits het besef van de nabijheid van het Hoger Zelf krijgen en voor u het weet zal er een nieuw leven geboren zijn.

Tijdens de slaap is de ziel vrij en verheft zij zich naar nieuwe gebieden, zuiverder werelden van gedachte en gevoel, en zij groeit en wordt ruimer. En zij verlangt er naar u met zich mee te voeren, het *u* achter het alledaagse leven. De ziel is in ons en toch niet in ons — dit is een mysterie.

Als u slechts wist wat een metgezel het Hoger Zelf kan zijn! Het is een Tegenwoordigheid, een mystieke Tegenwoordigheid. Het besef ervan hangt natuurlijk af van de graad van uw evolutie, maar zijn gezelschap is zo werkelijk, zo prachtig, zo koninklijk verheven, dat u dit nooit meer kunt verliezen wanneer u het eenmaal hebt gevonden. Even voor het slapen gaan — dat is de tijd.

Wij kunnen het werkelijke voordeel van de slaap niet verwerven als wij met negatieve gedachten, in onwetendheid, gaan slapen en wij onze kribbigheid en antipathieën, wanhoop of haat met ons mee naar bed nemen. Laten wij de dag eindigen met meer gedachtekracht voor zelfoverwinning dan wij bij het begin van de dag hadden. Laten wij onze ogen vanavond sluiten met een zuiver geweten en met gevoelens van edele liefde voor al wat leeft, want dat is de beste kant van onze natuur. Laten wij meer kennis zoeken, meer licht, meer kracht, in de stilte van onze laatste gedachten voordat wij gaan slapen. Als wij gaan slapen in de juiste geestesgesteldheid betekent dit dat wij de zorgen van de afgelopen dag terzijde stellen en inslapen terwijl wij in het Ware verblijven, in een stemming van het opperste vertrouwen in de prachtige Wet en het Mysterie van het Universele Leven, in onszelf een duidelijk omschreven verlangen bewarend naar een beter en liefelijker morgen en dat wij versterkt door de kracht van de zieleluister mogen ontwaken.

Leer zo energie te bewaren en de dagen en ogenblikken zullen voor u steeds meer vervuld worden van schoonheid en betekenis. In het eerst zal alles misschien raadselachtig en duister zijn, maar bewaar de verlangens in uw hart en de grote idealen altijd vóór u, en de kennis die in u sluimert zal zich door uw zoeken openbaren en u zult uw juiste plaats innemen en te zijner tijd zal u de vrede vinden die volmaakt begrijpen meebrengt. Bedenk, dat ons verstand, dat zo gevuld is met allerlei verdraaide en onjuiste gedachten, en soms met jammerlijke gedachten slechts een instrument voor de

ziel is, de meester die het als een muziekinstrument moet bespelen.

Doe de kleinste plicht goed en als de dag voorbij is zal er geen spijt zijn, zal er geen tijd zijn verspild en zal er vreugde komen.

Laten wij niet vergeten dat wij hier in Lomaland bijeen zijn met het doel om de mensheid te dienen en haar de kennis te brengen die zij nodig heeft; dat het geen commerciële poging is, of een gewone opvoedkundige poging zonder meer, maar dat *het een geestelijke poging is in de hoogste betekenis*; en daarom moeten wij geestelijk begiftigd zijn met de kwaliteiten die tot waarachtige adeldom leiden.

Denk in de stilte aan deze dingen. Bedenk dat als een zelfzuchtige of persoonlijke gedachte gedurende de stilte in ons opkomt, de deur gesloten wordt en het Licht niet kan binnenkomen; de ziel is buitengesloten en de dag zal u weinig brengen dat de betere kant van uw natuur zal bevredigen.

5

VOOR DE LEERLING:

AANWIJZINGEN OP HET PAD – 2

De heiligheid van het ogenblik en van de dag

De stralende gedachte

Het werk van de Leraar

Het mystieke Pad

Voor de leerling: Aanwijzingen op het Pad – 2

De heiligheid van het ogenblik en van de dag

Een zuivere, sterke, onzelfzuchtige gedachte, stralend in ons denken, verheft ons gehele wezen naar de hoogten van het Licht. Vanaf dit punt kan de heiligheid van het ogenblik en de dag tot op zekere hoogte worden onderscheiden.

Sta voortdurend op wacht als de schildwacht van uw eigen innerlijke natuur en waak ervoor dat niet de geringste van de op de loer liggende vijanden door de ingang van het heiligdom binnenkomen. Door deze ingang gaat en komt de ziel en het is uw taak er voor te zorgen dat zij niet belemmerd wordt in haar vrijheid om te handelen en te helpen.

Een leraar is iemand die u naar het Licht leidt, die u toont hoe u de hulp kunt oproepen die verborgen is in de stilten van het leven, in de stilten van tijd en ruimte, in de nederige stille kamers van de Plicht. Maar u moet uw plicht als leerling vervullen. Denk na!

Leraar en leerling zijn schakels in een grote geestelijke keten die zich uitstrekt van oneindigheid tot oneindigheid, van het verleden naar de toekomst. Hoewel onzichtbaar en ontastbaar, bestaat er niettemin een gouden keten van geestelijk leven, een grootse Werkelijkheid. Als een schakel in deze keten wordt de mens zowel gever als ontvanger, de toorts der waarheid doorgevend van hand tot hand, van volk tot volk, van eeuw tot eeuw.

Durf uzelf te zijn, uw groter Zelf! Durf vooruit te snellen en

iets te zijn waarvan u nooit tevoren hebt geweten dat het in u was! Durf vooruit en omhoog te komen door de kracht van uw ziel, en iets nieuws te vinden in uw karakter. Het is een kritieke tijd voor ieder die aspireert, want er staat veel op het spel. Er is energie, aspiratie, vertrouwen en de kracht van de geestelijke Wil voor nodig. "Hoe meer men durft, hoe meer men zal bereiken."

De mensen doen elkaar teveel na, dit is een algemeen menselijke neiging. Maar u, als bestudeerders van de Theosofie, zou dit niet moeten doen. Ieder van u heeft zich verschillend ontwikkeld en is door verschillende ervaringen gegaan, ieder van u bezit grote geestelijke hulpbronnen, als u er slechts een beroep op zou doen, zodat u zou leren uw eigen atmosfeer te scheppen, zoals ik zo vaak zeg. Sla nieuwe wegen in, niet die van een ander. In één woord, heb de moed *uzelf* te zijn.

De stralende gedachte

Als de leerling zijn leven bewust begint te verdiepen en te verbreden in overeenstemming met de hoogste wet van zijn wezen, moet hij bedenken dat verwarring van ideeën, waarachter begeerte schuil gaat, hem bij iedere stap tegemoet zal treden. De stralende gedachte als de Wachter en Meester en als zodanig herkend, wordt de helpende kracht.

In het hart van degene die zijn best doet is er altijd de verheven energie der eeuwigheid. Als de leerling hierbij zou stilstaan op het moment dat hij dit gevoelt, erover zou nadenken en mediteren, zou hij zijn weg naar het Licht vinden. De geheimen van zijn natuur, zijn eigen innerlijk Zelf, zouden dan aan hem geopenbaard worden.

Het werk van de Leraar

Bedenk, dat het werk van de Leraar, het eigenlijke werk, *niets te maken heeft met gesproken of geschreven woorden*. In het verleden, toen de vibratorische krachten nog werden begrepen, werden nooit woorden gebruikt of verwacht bij het overdragen van de hogere

leringen. Laat mij dit verduidelijken: luister naar de toon van een bel die weerklinkt. De trillingen ervan worden steeds zwakker, maar hoewel er tenslotte een punt komt, voor iedereen verschillend, waarop het geluid voor het uiterlijke oor geheel verdwenen is, weten wij dat de trilling blijft voortduren en dit altijd zal blijven doen in de eindeloze en eeuwige ruimte. En vooral de toon van een menselijke stem draagt het kenmerk van het bewustzijn mee van degenen die de toon uitzond.

Als u op de juiste plaats bent, op de juiste tijd, en op de juiste manier werkt, heeft u niets in het universum te vrezen. En als u uw plicht doet met het onderscheidingsvermogen en het inzicht dat aan u als ziel eigen is, dan *bent* u ook op de juiste plaats en werkt u op de beste wijze, hoe nederig de plicht ook mag lijken. “In het goddelijk bestel is er niets groot en niets klein.”

Het is wel noodzakelijk, dat u onderscheid maakt tussen wat tot uw plicht behoort en wat niet — en het breinverstand kan u hier niet bij helpen. Hoogstwaarschijnlijk zal het eenvoudig op uw weg komen. U zal uw toevlucht moeten zoeken bij uw intuïtie, want de intuïtie is de werkelijke, mystieke leraar. Het is de stem van de ziel in de mens.

Harmonie is de sleutel tot alle occulte vooruitgang en de kennis van de wetten ervan en de onderlinge samenhang van geluid, getal en kleur, zoals deze door de leerlingen worden toegepast en geleid, stelt de Leraar in staat de hogere tonen aan te slaan en de geestelijke visie te laten ontwaken.

Mijn hartekreet tot u allen is om uw Groter Zelf te zijn. Nooit moet u halfslachtig zijn in gedachte of daad voor de vooruitgang van uw medemensen. Peil de diepten van uw eigen natuur en geef de goden weer hun rechtmatige plaats! Laat de mensheid uw kracht voelen! Verenig u heldhaftig als krijgers die tot dienstbetoon zijn opgeroepen in de donkerste uren van de geschiedenis der eeuwen. *Dit is onze gouden kans. Wij hebben dit recht verdiend.*

Wat waakzaamheid betreft, hoe oplettend, hoe waakzaam zijn wij als het de stoffelijke belangen in ons leven betreft. Zoals de

mensheid is, wordt daaraan veel meer aandacht geschonken dan aan de geestelijke dingen. Maar als bestudeerders van de Theosofie hebben wij een heilige plicht, de tweevoudigheid van onze natuur te bestuderen en waakzaam te zijn waar het ons innerlijk leven betreft. Laten wij er op letten dat de hulp die wij anderen geven hulp voor het Hoger Zelf is. Waakzaamheid van onze kant zal ons de kracht schenken zulke hulp te bieden. Waakzaamheid in geestelijke dingen — dat is het meest nodig.

Ga omhoog! Blijf steeds omhoog gaan. Het pad slingert omhoog, dit prachtige pad van zelfbeheersing, maar voor de onzelf-zuchtigen en moedigen is het een pad van overwinning en vreugde. Verwerp het lagere standpunt, ja werp het volledig uit uw leven! U moet u samen aan zelfoverwinning wijden. Dan zal al het andere u toekomen! Ik heb deze dingen al zo vaak tegen u gezegd, maar hoe kan ik anders doen dan herhalen, steeds weer herhalen? Ik wil niet dat u ontwaakt als het te laat is.

Hoe moeilijk het ook voor u moet zijn om te geloven wat ik zeg, toch is het waar dat het koninkrijk der hemelen dichterbij is dan u zich kunt voorstellen, en dat al de stormen, beproevingen en zorgen die wij nu in het menselijk leven zien woeden, slechts aanwijzingen zijn dat de oude orde der dingen bezig is te verdwijnen. Alles wat wij hebben te doen is onze kansen te grijpen, onze plichten trouw te vervullen zoals deze op onze weg komen en in de atmosfeer waarin wij leven de fijnere vibraties van de Hogere Wet te brengen, te studeren en te werken, te werken en te studeren.

Velen van de grootste intellecten uit de geschiedenis zijn mislukt, ondanks al hun kennis, omdat zij nooit het inspirerende licht van de ziel hebben gevonden. Bestudeer het leven van onze schrijvers, leraren, musici, dichters, uitvinders en staatslieden en u zult bemerken hoe vaak zij struikelden en faalden als zij juist op het punt stonden de top te bereiken, omdat zij teveel hadden gevergd van het breinverstand door geheel in dat aspect van hun wezen te leven en de ondersteunende spirituele kracht negerden. Het breinverstand is maar al te zeer geneigd zich uit te putten in

onderzoek en ijdele pogingen. Wij raken de weg kwijt als wij ons afkeren van het pad van geestelijke ontdekkingen.

Anderen weer vorderen tot een zeker punt, aarzelen dan en raken uit de koers, omdat zij door de beperktheid van het lagere denken op zeker ogenblik resultaten verwachten; zij verlangen hun beloning, zoals zij bij het diner hun dessert moeten hebben of anders verliezen zij hun gemoedsrust. Maar de ware zoeker is onverschillig voor resultaten, hij vergeet zichzelf volledig in dienst van anderen, ontwikkelt in zijn karakter de vriendelijke en ernstige geest van rechtvaardigheid en betreedt het pad behoedzaam, om voor degenen die na hem komen geen struikelblokken op te werpen.

De ware lering is geheim, verborgen, niet door toedoen van de leraar, maar omdat het in het wezen van de lering zelf ligt. Om deze te verwerven moet de leerling door de enige deur gaan die toegang geeft, en dat is door het leven te leiden. Als de leerling de grondwaarheden van de Theosofie wil aanvaarden en wil proberen dienovereenkomstig te leven, zal iedere bladzijde en elke regel van *De Geheime Leer* een boodschap voor hem hebben. Maar boekenstudie alléén zal weinig baten. Er wordt iets meer dan dat van de bestudeerder van de Theosofie vereist; het volledig begrip van de leringen van alle theosofische werken, en in de eerste plaats van *De Geheime Leer*. Dit is alleen mogelijk door in overeenstemming met de leringen te leven.

De leerling die probeert in overeenstemming met deze leringen te leven bemerkt dat hij meer is dan een eendagsvlieg. Hij gaat beseffen dat hij in volle waarheid deelneemt in een onsterfelijk gebeuren, dat al sinds miljoenen jaren gaande is en dat zich voortwaarts uitstrekt tot hoogten en diepten die de stoutste dromen van dichterlijke verbeelding overtreffen. Toch moet hij ook leren, dat het doel niet zonder inspanning bereikt kan worden en het van hemzelf afhangt of hij bewust zal deelnemen aan de stralende toekomst die voor het menselijk ras is weggelegd en dat bewuste medewerking aan de verheffing van de mensheid van essentieel belang is.

Wijsheid wordt niet verkregen door vermeerdering van gesproken of geschreven onderricht; wat u heeft is genoeg voor duizend jaar. Wijsheid komt door uw plicht te vervullen en de stilte alleen kan er uitdrukking aan geven. Zij zal komen als u de gelofte aan uw hoger Zelf naleeft en zij zal alles verlichten wat u is onderwezen of wat u nog zult leren. Zij zal iedere zwakke plek in uw natuur versterken, totdat u tenslotte onkwetsbaar wordt. Ze zal succesievelijk een antwoord geven op de moeilijkste problemen in uw leven, alle mysteriën oplossen en in uw leven het licht en de harmonie van de Grote Loge brengen, die het hart van de wereld is.

Het mystieke Pad

De mysticus is iemand die altijd in het bewustzijn van zijn goddelijkheid leeft. Hij voelt intuïtief het goddelijke leven in alle dingen aan. Hij ziet in het uiterlijke, dat vluchtig en vergankelijk is, een innerlijk leven dat onvergankelijk en eeuwig is.

In zekere zin is het pad van de mysticus een geheim pad, stil en prachtig. Toch staat het voor iedereen open en is het zo eenvoudig en zo dichtbij dat velen die verlangen het te betreden zich ervan afwenden, omdat zij denken dat het iets anders moet zijn.

Degene in wie de ziel altijd actief is, altijd geneigd tot gedachten en daden van mededogen, is de ware mysticus en voor hem is de Theosofie niet een steriel gedachtenstelsel maar een licht, een leraar, een kameraad die altijd oproept tot daden van mededogen, altijd aansporend tot hogere dingen.

Een gelofte is een daad die als een ster hoog boven het niveau van de gewone daden van het leven uitrijst. Het is een getuigenis dat de uiterlijke mens op dat ogenblik zijn vereniging met zijn innerlijke natuur en het doel van zijn bestaan beseft en het verheven besluit nam om één te worden met zijn 'Vader in de Hemel'. Op dat ogenblik wordt het stralende pad van het Licht met ongesluisde blik gezien, de leerling wordt herboren, hij laat het oude leven achter zich en slaat een nieuwe weg in. Een moment voelt hij de aanraking van een beschermende hand die altijd naar hem

wordt uitgestrekt vanuit de binnenkamer. Een ogenblik vangt zijn oor de harmonieën van de ziel op.

Dit alles en nog meer is de ervaring van hen die de gelofte met een onverdeeld hart afleggen. Als zij haar voortdurend hernieuwen en ook hun pogingen voortdurend hernieuwen komen de harmonieën steeds weer terug en wordt het pad weer opnieuw helder aanschouwd. Zij nemen de inspiratie ervan mee in het uiterlijke leven en bezielen er hun gewone plichten mee, welke deze ook zijn. Zij krijgen er kracht door om zichzelf te verloochenen en zo brengen zij het innerlijke over op het uiterlijke en storten als het ware in daden de wijn van het goddelijke leven uit, waarvan zij hebben leren drinken. Zij verwerven, beetje bij beetje, de harmonie van een volmaakt leven. Iedere poging baant het pad voor de volgende en binnen korte tijd zal één enkel ogenblik stilte de leerling te hulp komen om de kracht van zijn ziel tevoorschijn te roepen.

Neem tijd, al is het maar enkele ogenblikken, voor meditatie bij het opstaan en voor het slapengaan, vernieuw uw besluit, zoek verbinding met uw hogere natuur en overzie de gedachten, daden, nalatigheden en gelegenheden van de zojuist geëindigde dag. Niemand heeft het zo druk dat hij hieraan 's avonds en 's morgens geen vijf minuten kan wijden, en niemand is hiervoor te moe, want het zal lichaam en geest verfrissen en innerlijke kracht geven. Maar laat uw meditatie hiermee niet ophouden. Ware meditatie duurt de hele dag. Verricht iedere handeling als een vastberaden en liefdevolle dienst aan het Goddelijk Zelf van de Wereld, en doe het zo goed als u kan.

Door zo te leven zullen uw inspanningen geleidelijk aan, de een na de ander, in overwinningen eindigen. Succes komt niet zonder inspanning, zonder lange en vaak herhaalde pogingen. Maar uw verlangen om de poging te doen toont aan dat er al een levende kracht in uw hart is die dit wil en u zal belonen voor uw standvastige dienst. Wees hoopvol en twijfel niet. Probeer iedere dag in harmonie met het Hoger Zelf te leven. 'TRACHT', is het devies van de Leraar voor iedere leerling. Er wordt niets meer van u verlangd. Wie zijn best doet, doet alles wat hij kan.

Vrees niets, want elke hernieuwde poging verandert al uw vroegere mislukkingen in lessen, alle zonden in ervaringen. Begrijp mij als ik zeg dat in het licht van de hernieuwde pogingen het karma van geheel uw verleden verandert; het dreigt niet langer maar wordt van boete tot lering voor de innerlijke mens. Het is daar als een monument, een herinnering aan verleden zwakheden en een waarschuwing voor toekomstige mislukkingen.

Vrees dus niets voor uzelf. U staat achter het schild van uw herboren pogen, al hebt u honderd keer gefaald. Probeer steeds trouw te zijn, opdat anderen trouw kunnen zijn. Wees alleen maar bevreesd om uw plicht jegens anderen te verzaken en laat dan uw vrees slechts hen gelden en niet uzelf. In geen duizenden jaren zijn de tegenwerkende krachten zo sterk geweest. Niemand van u kan afzijdig blijven. Als u denkt dat dit wel kan en u probeert dit te doen, versterkt u in werkelijkheid de krachten der duisternis en de krachten van het kwaad. De oproep is uitgegaan tot ieder van u en ieder van u moet kiezen. Dit is uw kans.

Wat wilt u dat wordt opgetekend? Dat uw gelofte enkel met de lippen werd gedaan, of dat zij uit het hart kwam? U hebt gestudeerd en nagedacht, velen uwer lang en serieus. Laat deze vrucht nu tot daad worden, het uur heeft geslagen. De mensheid roept om hulp. Wie van u heeft de kracht, de wil om voorwaarts te gaan? Ik roep hen op en aan hen is reeds de kracht en het licht der overwinning die alle begrip te boven gaat.

6

WAAROM IK THEOSOOF BEN

Wat is Theosofie?

Een ruimer godsbegrip

De leer van reïncarnatie – een nieuwe kans

Juiste gedachten over karma

Dood en wedergeboorte

Waarom ik Theosoof ben

Wat is Theosofie?

Theosofie was eenmaal de universele religie van de mensheid en het is haar bestemming de universele religie van de toekomst te zijn. Zelfs nu doordringen haar prachtige beginselen overal het denken en handelen, en overal zien de vooruitstrevendsten uit naar het ideaal van een universele religie als de enige hoop voor de mensheid. Theosofie is de essentie van alle godsdiensten. Ze bevredigt het intellect, ze is logisch, wetenschappelijk en duidelijk en ze dringt het hart binnen met haar boodschap van broederlijkheid en mededogen als de geur van een bloem, als de zachte uitstraling van de liefde van een moeder.

Alleen de leringen van de Theosofie kunnen hoop brengen aan de arme geteisterde mensheid. Ik ben daar zeker van, en we behoeven slechts het denken van de gemiddelde mens gade te slaan om dit als een feit vast te stellen. Verouderde theorieën over religie en leven worden opzij gezet, lang gevestigde overtuigingen en gewoonten worden verlaten en er is in de wereld een onweersaanbare kracht opgekomen die de armoede van het godsdienstige leven van de mens aantoonde.

Het materialisme en de louter intellectuele zienswijze hebben de mensen alleen maar onrust en ontevredenheid gebracht, terwijl de werkelijke mens, de goddelijke mens, veronachtzaamd werd. Daardoor blijft de edeler kennis – die vlak bij de hand ligt als wij haar maar konden waarnemen, want ze ligt in de mens zelf verborgen – inactief en verduisterd, zodat zelfs mannen en vrouwen die nadenken het moeilijk vinden houvast te vinden. Maar het is tenslotte hierdoor dat de ogen van de mensen geopend zullen worden voor de macht en de zegen der Theosofie en voor het feit dat zij de sleutel bezit tot de kennis die zij zoeken.

De Theosofie is zo oud als de wereld en alle wereldgodsdiensten zijn gebaseerd op haar leringen, hoewel nu slechts een minderheid hiermee bekend is. Het is geen bijgeloof en geen speculatie, geen dogmatisme of blind geloof, en ook heeft het niets met wonderen te maken. Zij komt tot de mensheid als een oude reiziger, die alle heerwegen der ervaring heeft betreden en na lang gereisd te hebben het leven ten volle heeft leren begrijpen, terugkerend naar de plaats waar hij begon om hen die daar nog steeds rond dwalen de reddende kennis van de innerlijke god te brengen en van de kracht die de mens heeft om voorwaarts te gaan en te overwinnen, want dat is wat evolutie betekent.

Oppervlakkig onderzoek van haar leringen zal niet baten. Zoals niemand een musicus kan worden door slechts de muziektheorie te bestuderen, kan niemand tot een volledig begrip van de Theosofie komen door er alleen maar over te lezen. In beide gevallen heeft men de praktijk nodig; men moet het leven leven om de wet te kennen.

Denk over de Theosofie niet zozeer als een stelsel van wijsgerige of andere leringen, maar als de hoogste gedragsregel, die de tot wet verheven uitdrukking van de goddelijke liefde of mededogen is.

De Theosofie zal u iets geven dat nooit meer van u kan worden afgenomen, het bewustzijn van uw goddelijk, uw innerlijk Zelf, de overtuiging dat u de innerlijke kracht hebt om uw energie te sparen volgens de hoogste geestelijke gedragslijn. Want de mens kan zijn juiste plaats in het grote menselijke samenstel niet vinden voordat hij zijn natuur heeft veredeld en verrijkt door het bewustzijn van zijn goddelijkheid. Dat is het wat de Theosofie bedoelt, het is haar boodschap.

Wij beschouwen de Theosofische Beweging als de ernstigste beweging van deze tijd. Zij biedt iedere menselijke ziel de sleutel tot de werkelijke betekenis en het ware doel van het leven. Zij leert de mens vanwaar hij komt en waarheen hij gaat. Zij verklaart tenminste iets van de goddelijke wetten die het universum leiden.

De wijsheid-religie van de Theosofie is vele duizenden jaren ouder dan het Christendom. Haar leringen zijn voor iedereen

beschikbaar en alles wat men moet doen is er zich naar toe wenden, zoals men dat naar de zon zou doen. Men behoeft geen enkele waarheid op te geven die men al in zijn godsdienstige overtuiging heeft gevonden. De Theosofie aanvaardt de wezenlijke leringen van alle godsdiensten. De werkelijke leringen van Jezus zelf zijn zuivere Theosofie. Hij had geen kerk, hij had geen geloofsbelijdenis en hij leerde dat wij elkaar lief moesten hebben. En niet voordat de mensen elkaar kunnen liefhebben, zoals Jezus zelf het voorbeeld was van een mens die in staat was waarachtig lief te hebben, kunnen zij beginnen te begrijpen wat het betekent Theosoof te zijn, of wat het menselijk leven betekent.

De Theosofie geeft ons geen enkele van de gruwelijke godsdienstige voorstellingen die ons in onze kinderjaren werden geleerd. De mens wordt niet verteld dat hij 'in zonde geboren is' of dat 'de hel' zijn eeuwige verblijfplaats is als hij verkeerd doet. De Theosofie zegt dat de wereld aan de mensheid behoort, dat de ziel van de mens eeuwig is, dat zijn bestemming in zekere zin even vast als de sterren is als hij zijn gelaat naar het licht wil keren en antwoord wil geven op dat onbeschrijfelijke, kloppende iets, dat spirituele verlangen in zijn hart.

Er bestaat geen mens, hoezeer hij ook gefaald moge hebben, die ooit volkomen het contact verloren heeft met dat bepaalde kenmerk van tederheid, vriendelijkheid en edelmoedigheid dat tot het eeuwige deel van hem behoort, hoewel het kan schijnen dat dit verloren is gegaan en als hij het vandaag niet vindt dan kan hij het morgen vinden. Zo is de hoop, de grootsheid en het verheven optimisme van de ware Theosofie precies datgene wat de volkeren heden nodig hebben.

Dit betekent niet dat de kerken moeten verdwijnen of dat de kansels gesloten moeten worden. Het betekent wel dat ieder mens het recht moet hebben om voor zichzelf te denken en zijn eigen ziel een kans om te leven moet geven. Ik kan mij voorstellen dat uw predikanten, groot als sommigen van hen zijn, goed als velen zijn, in de Theosofie de sleutel tot de oplossing van hun problemen zouden vinden. Het kan nooit van hen worden afgenomen,

en dan zullen zij beginnen aan het menselijk denken een grootser begrip van de godheid voor te leggen — onpersoonlijk, oneindig, onkenbaar, alles liefhebbend, volkomen rechtvaardig. Dit is wat ieder mens moet zoeken.

Als wij de toestand van de huidige wereld overzien en teruggaan tot de tijd van Christus en de vroege kerkvaders die de grondslag van de christelijke kerk legden, zullen wij door zorgvuldige studie ontdekken, dat wat ik de teruggang van de kerk noem ongeveer in de tweede eeuw van de christelijke jaartelling begon. Jezus zelf predikte een goddelijk schone leer, zonder dogma, geloofsbelijdenis of kerk.

We ontdekken ook dat er in Rome, in Griekenland en in Alexandrië drie scholen waren met een zuiver heidense religieuze gedachtenwereld, die bloeiden toen het Christendom begon. Dat woord *heiden* placht mij angst aan te jagen als ik de boeken in onze bibliotheek zag, waarin vreselijke dingen over de heidenen werden verteld. Maar de theosoof die een vergelijkende godsdienststudie maakt en ver genoeg in het verleden teruggaat, moet wel tot de ontdekking komen dat de meerderheid van degenen die de heidense godsdiensten aanhingen, minstens enkele eeuwen vóór Christus, een zeer waarheidslievend leven leidden — en vele van hun leringen waren schoon en verheven.

Er wordt naar tijdkringen verwezen, ik meen door Plato, die ongeveer vierhonderd jaar vóór Christus leefde, tijdkringen waarin alles verheven en mooi was op het opwaartse pad en het denken van de mensen rijk was en openstond voor spirituele waarheden. Dan zijn er andere cyclussen waarover Plato veel heeft medegedeeld en die wij theosofen ook in onze boeken verklaren, perioden waarin de gehele neiging van menselijk denken niet geestelijk was en naar beneden gericht. Ik denk dat als wij heel grondig studeren wij zullen bemerken dat de huidige tijd te vergelijken is met de tijd waarnaar ik heb verwezen als de vroege achteruitgang in het geestelijke denken.

Om heel duidelijk te zijn moet ik mijn lezers er aan herinneren dat een oprecht theosoof er niet op uit is om iets te niet te doen

dat goed is, maar er altijd naar streeft alles te behouden dat werkelijke waarde heeft. Theosofie is de moeder van alle godsdiensten en de Theosofie erkent de essentiële geestelijke leringen in al de verschillende religieuze vormen. Ik ben van oordeel dat de heidenen die behoorden tot de drie scholen waarover ik heb gesproken, de Stoïcijnen, de Neoplatonisten en de Neopythagoreeërs, vele van de edele leringen van de Oude Wijsheid onderwezen, en dat de weinig wezenlijk spirituele leerstellingen van de huidige christelijke kerk in werkelijkheid ontleend zijn aan deze drie scholen. Maar vanaf de tweede eeuw van de christelijke jaartelling krijgen wij dogma's en geloofsbelijdenissen die de plaats gingen innemen van de eenvoudige leringen van Jezus, die zo gemakkelijk door allen werden begrepen. En deze geloofsbelijdenissen erkent en aanvaardt de Theosofie niet.

In de eerste plaats begon ongeveer in die tijd de kerk de volgelingen van het Christendom het dogma in te prenten dat zij in zonde waren geboren. Ik laat nooit een gelegenheid voorbijgaan om te zeggen dat theosofen deze lering niet kunnen aanvaarden. De lering van de erfzonde aanvaarden betekent de macht van de Godheid te beperken. Hoe kunnen wij het idee aanvaarden dat de alomtegenwoordige, de onkenbare, de allesliefhebbende en mededogende Godheid de mensheid bij de komst in dit leven in een toestand kon plaatsen waar er geen keuze was en haar dan te brandmerken als zijnde in zonde geboren?

Ik beweer niet dat dit dogma met enige kwade bedoeling werd ingevoerd. Ik weet niets van het denken van hen die dit ontwierpen en invoerden. Misschien hadden zij dezelfde ideeën als de strenge vader uit de dagen van het puritanisme — *wie zijn kind liefheeft kastijdt het*. Maar de tendens ervan was stellig om de menselijke geest vrees aan te jagen. En wij kunnen niet tot waarachtig zelfrespect komen zolang wij deze gedachte niet uit ons denken hebben verbannen. Het moment dat wij deze stap kunnen doen kunnen wij ons bij wijze van spreken naar het Oneindige richten en rust hebben door een prachtig en onzelfzuchtig vertrouwen. Dan zullen wij verlicht worden, dan zal de kennis komen die

ieder mens behoort te hebben om zijn leven geestelijk te leiden en richting te geven.

Temidden van de elkaar tegensprekende geloofsbelijdenissen en de in den blinde tastende wetenschappelijke theorieën houdt alleen de Theosofie onveranderd stand, de wijsheid-godsdienst der eeuwen; niet als een theorie, niet als een veronderstelling of alleen als een werkhypothese, maar als een stelsel van leringen dat heel de menselijke levensgeschiedenis door bekend is gemaakt en waarvan de uiteenzettingen door de wijzen van alle tijden zijn getoetst. Als een machtig baken verspreidt zij haar licht over de ontmoedigde mensheid, die in de duisternis van haar wanhoop het uitschreeuwt, voortdurend vragend waarom? Waarom? Waarom al dit afschuwelijke lijden, waarom die verbijsterende dingen en onrechtvaardigheden van het leven? — vragen stellend betreffende de mens, zijn afkomst, zijn bestemming en het doel van het leven: het Raadsel van het universum.

Het is de opdracht van de Theosofie om dwalingen, verkeerde opvattingen, onbroederlijkheid en intolerantie te verwerpen en er liefde en vertrouwen, juist handelen en de redelijkheid van de waarheid voor in de plaats te stellen. Het is haar opdracht nieuwe ideeën in de wereld te verspreiden ten voordele van hen die deze het meest nodig hebben; het denken der mensen te bevrijden van vooroordeel en vrees, en het menselijk leven van zijn dwalingen. Het is haar opdracht de gehele menselijke familie op te voeren tot het niveau van geestelijk vooruitzien, onderscheidingsvermogen, intuïtie, tot juist denken en juist handelen, en met een nieuwe en goddelijker opvatting van rechtvaardigheid en liefde. Als mannen en vrouwen als één grote groep zouden kunnen samenwerken met dit doel voor ogen, dan zouden zij de scheppers zijn van een nieuwe orde der tijden, waarlijk een Universele Religie - een ware Broederschap der mensheid.

Maar helaas, onbroederlijkheid is de waanzin van deze tijd. Ze bedreigt in niet geringe mate de vooruitgang van onze beschaving. Haar kracht kan niet worden gebroken of vernietigd zolang de mens niet in hart en ziel doordrongen is van het feit dat hij van nature goddelijk is, totdat hij beseft dat hij de onsterfelijke moge-

lijkheid tot het goede bezit, dat ware vrijheid alleen maar bestaat waar de Hogere Wet de lagere natuur in bedwang houdt.

Niet voordat hij probeert overwicht te krijgen over zijn lagere natuur kan de mens zijn hoogste plicht tegenover zijn medemens vervullen, of een broeder zijn in de meest ware zin van het woord, of in de hoogste vrijheid leven.

Laten wij hopen, met die meer verheven hoop van de ziel, met de kracht van de juiste handeling, dat de dag niet ver af is waarop de verreikende kracht der liefde, van waarachtige broederlijkheid, de mensheid zal omvatten, wanneer de kennis hoe juist te leven door allen zal worden begrepen en in de hoogste zin van het woord zal worden beleefd, wanneer kinderen zullen worden ontvangen en opgevoed in een atmosfeer van het zuiverste denken en van een edeler handeling. Dan, en niet eerder, zal de mensheid beginnen de vaste grondslag te leggen voor een gouden eeuw.

Universele broederschap kent geen geloofsbelijdenis of dogma's. Zij is gebouwd op de grondslag van het gezonde verstand. Zij leert dat de mens goddelijk is, dat de ziel van de mens onvernietigbaar is en dat broederschap een feit in de natuur is en dus de gehele mensheid omvat.

Dit is werkelijk de sleutel — de erkenning van de ziel in alle mensen, of zij nu zwart of blank zijn, wanhopig of hoopvol gestemd. Zij is in allen aanwezig, zelfs al lijkt het er op of onze beschaving, onze begeerten en onze rede haar verstikken en zelfs als de wetenschap in haar verblindheid haar niet kan zien. Toch is zij daar in alle majesteit, het hart en de kern van het leven van elk mens, de heerseres van zijn wezen, de raadvrouw van zijn bestemming.

Een theosoof probeert nooit volgelingen te maken of te bekeren. Onze filosofie zegt, dat elke poging om anderen te dwingen onze gedachten of onze zienswijze aan te nemen een onrecht tegenover hun ware natuur is, hun dieper zelf. Wij intimideren of ontmoedigen niet en wij planten geen vrees in. Maar wij doen wel een beroep op de mensen, wij pleiten wel, en wij proberen wel door het voorbeeld van ons leven aan anderen de schoonheid van de Theosofie als een levende kracht te tonen.

Een ruimer godsbegrip

Laat mij u in gedachten, als dat mogelijk is, naar een ruimer begrip van de Godheid voeren — het Absolute, het Verhevene, ja meer, de Alomtegenwoordige Goddelijke Essentie in alles, zowel zichtbaar als onzichtbaar. Hij die door deze ruime opvatting wordt geïnspireerd, zal spoedig ontgroeien aan de oude beperkingen van het geloof in een persoonlijk God. Hij zou beginnen te beseffen dat er onzichtbare wetten zijn, zo dichtbij, het gehele leven beroerend, dat als hij deze slechts zou kunnen begrijpen, hij in kracht zou toenemen en zonder strijd, zonder merkbare inspanning, zonder vrees of lijden bevrijd zou worden van de slavernij van de oude theologische begrippen die ons de afgelopen eeuwen zijn onderwezen. Ik vraag mij vaak af of de progressieve denkers van deze eeuw de sterke psychologische kracht van de oude dogma's beseffen die zo taai in ons wezen geworteld zijn. Wij zijn naar waarheid het kroost van de onwetendheid uit het verleden en wij hebben nog veel te leren voor wij de lasten van onze medemensen kunnen verlichten.

Laten wij dit idee van de Godheid nemen. De Godheid doordringt het gehele universum, zij is onpersoonlijk, onkenbaar, het doet er niet toe hoe dicht wij het licht ervan ook mogen naderen. Het is het absolute, het doel waarnaar wij aldoor opklimmen, aldoor lerend en toenemend in wil en kracht om te dienen; aldoor nieuwe en grotere idealen verwervend van DAT waarnaar wij opklimmen.

Denk aan de grote verheven Bron van het Leven, die sterren op hun plaats houdt, die de natuur en haar prachtige mysteriën leidt, die aan de vader en de moeder het heilige voorrecht van het ouderschap schenkt. Denk hierover na en vertel mij dan wie de universele, verheven Godheid kan begrenzen? Wie waagt het het menselijk leven te begrenzen? In uw beste ogenblikken, uw stille ogenblikken, wanneer u of door wanhoop of door vreugde tot nadenken werd gebracht, tot ontleden en vragen, tot sterk verlangen, denk eens even na, heeft u dan niet soms bijna de aanraking van deze goddelijke kracht gevoeld in uw verlangens en aspiraties? Bedenk wat het zou betekenen als het menselijk denken er altijd

bewust van zou kunnen zijn dat de mens een deel is van het grote, centrale, geestelijke leven, een straal van het Verhevene!

Hij die dit begrijpt, kent de waardigheid van de mens en weet, dat de enige religie die overeenkomt met onze ingeboren religieuze natuur een universeel stelsel van menselijke broederschap zal zijn, gebaseerd op de kennis dat wij in wezen goddelijk zijn, een stelsel dat ons hart zal verwarmen door de kennis dat er niets buiten onszelf is dat ons kan redden of verdoemen, dat wij zelf alleen onze redding moeten en kunnen bewerken.

Wij kunnen het belang van de tegenwoordige tijd niet op het spel zetten of weten wat de mensheid gedurende de volgende honderd jaar te wachten staat als wij alleen maar afgaan op onze eigen ervaringen en op de geboekstaafde geschiedenis. Want dit is geen gewone tijd, het is niet alleen maar het culminatiepunt van de afgelopen honderd jaar, maar van duizenden jaren. De nacht der eeuwen is voorbij en met de nieuwe dageraad keert de herinnering terug aan de krachten en mogelijkheden van een lang vervlogen tijdperk.

De leer van reïncarnatie – een nieuwe kans

Er zijn drie duidelijke grondbeginselen in de Theosofie die wij nooit moeten vergeten. Het zijn de leringen van karma, van reïncarnatie en van de realiteit van de menselijke vervolmaking. Met betrekking tot deze laatste lering hebben wij niet slechts het geloof, maar de absolute kennis dat de mens door zelfgeleide pogingen tot zo'n hoge graad van ontwikkeling kan komen dat er van hem gezegd kan worden dat hij voor een bepaalde periode een toestand van betrekkelijke volmaaktheid heeft bereikt, maar met de mogelijkheid om een nog hogere en diepergaande toestand van ontwikkeling te bereiken in toekomstige evolutionaire perioden.

Hoe onbelangrijk is het menselijk bestaan als wij het bekijken vanuit het gezichtspunt van één enkel leven op aarde! Want wat kan de mens, zelfs met de hoogste aspiraties werkelijk doen of uitwerken in deze weinige jaren die hij hier op deze school der ervaring gedurende één leven doormaakt? Maar de Theosofie zegt

dat hij nog een kans krijgt in een volgend leven en daarna nog veel meer kansen in andere levens. Zelfs de natuur leert ons deze les als ze in de winter in rust verzinkt en in de lente weer ontwaakt.

De mens is onsterfelijk in zijn zieleleven. Als het fysieke lichaam sterft, als de mens dit vleselijk omhulsel aflegt, gaat de onsterfelijke ziel, de mens zelf, dat wat een deel van het Universele Ontwerp is, verder. Ze gaat niet naar een bepaald punt in de ruimte, ze blijft niet stilstaan. Ze heeft in zichzelf de mogelijkheden tot groei en ontwikkeling – de potentiële hoedanigheden van goddelijkheid – en daardoor gaat de ziel verder. Het brengt de mens in een toestand die zo goddelijk schoon is dat een beschrijving daarvan onmogelijk is. Maar wat deze toestand ook is, het is zeker geen slaap in de zin van passiviteit. De ziel maakt een actieve slaap door en als ze volgens de wetten van de natuur genoeg heeft gerust, haar ontwikkeling heeft voltooid, dan keert ze terug naar de aarde om weer te beginnen — niet precies op dezelfde wijze, maar nu met de kennis en ervaring van het voorbije leven die ze toepast voor groei en vooruitgang in het nieuwe leven.

Velen die afstand hebben gedaan van het geloof in een persoonlijk god en de overige ijdelheden en spitsvondigheden van sectarische metafysica en die ernstig nadenken, hebben door de neerslachtigheid die de onrust van deze tijd in hen teweegbrengt de lering van reïncarnatie gevonden, waardoor de betekenis van dit alles duidelijk wordt. Want hier vindt men de verklaring voor de verschillen in het menselijk geluk, waardoor ze niet langer onrechtvaardig en onverdraaglijk lijken. Hier wordt de mens geopenbaard in de grootsheid van zijn aangeboren goddelijkheid, een eeuwigheidspelgrim die van leven naar leven gaat en ervaring na ervaring opdoet, om zo de kennis te verkrijgen waardoor hij tenslotte de ideale, volmaakte mens wordt.

Wij behoren tot de familie van het Eeuwige. Wij zijn de hoogste uitdrukking die wij kennen van de Universele Godheid. Denken wij echt dat de ervaring waarop wij recht hebben verworven kan worden in de weinige voorbijsnellende jaren van een enkel leven,

voor ons lichaam ophoudt van nut voor ons te zijn en vervalt overeenkomstig de wetten van het fysieke leven en tot de voorraad-schuur van de natuur terugkeert? De materiële dingen hebben hun plaats, maar de wezenlijke en blijvende dingen zijn in het eeuwige zelf. Zij zijn de eigenschappen en vermogens van de Ziel. En deze moeten we hier ontwikkelen, terwijl wij werken in harmonie met het machtige en mededogende hart van de Natuur.

Het leven van een mens mag nog zo edel zijn geweest, maar is het denkbaar dat die verheven volmaaktheid in een enkel leven is bereikt om zijn uitdrukking te vinden in een eeuwige gelukzaligheid? Hoe veel redelijker is het te geloven dat wij telkens weer leven, dat wij langs het pad der eeuwen reizen, met steeds hernieuwde kansen, dan te veronderstellen dat wij arme schepsels zijn die maar eenmaal leven, bij onze geboorte uit het niets geschapen en bij de dood verbannen naar een eeuwige hemel of een nimmer eindigende hel. In geen van beide gevallen is vooruitgang mogelijk of zijn er kansen in te vinden, noch ligt er enig doel voor ons, of is er enige aansporing of inspiratie!

Wat is de zin ervan dat de idealen die wij koesteren niet worden uitgesproken, de geheime, edele en onvervulde verlangens, de vragen die wij aan het leven stellen, en waarop het leven – ons huidige leven – geen antwoord heeft? Wat is het doel van de kwellingen en vertwijfelingen, de onrust en het intense verlangen om zoveel meer te zijn dan wij ooit kunnen bereiken, nu, voordat de dood ons wegneemt? Zijn ze in één dag ontstaan, deze gedachten van ons, die ons soms opvoeren tot zo'n grote hoogte? Zijn ze ontstaan uit de ervaringen die wij hebben verzameld in de weinige jaren vanaf onze fysieke geboorte? Hun boodschap aan ons is altijd dat wij groter zijn dan wij schijnen, dat er geen grenzen zijn aan de macht van de Ziel, dat hoewel ons begrip van dit universum zich steeds zal blijven uitbreiden, wij toch nooit een absoluut einde zullen bereiken van ons begrip, dat wij de eeuwigheid voor ons hebben om de verhevenheid van de Wet uit te werken en dat er geen onderbreking is in de oneindige vooruitgang. Wij kunnen heden struikelen en falen, maar morgen is er een nieuwe kans, want

er zijn vele levens te leven, steeds weer hetzelfde in wezen, hoewel verschillend in verschijning — wij zijn onsterfelijke wezens, thuis in de eeuwigheid die hier zijn onderworpen aan sterfelijkheid en tijd.

Reïncarnatie verschaft ons zodoende ruimte en tijd om te groeien, zoals de natuur bodem en seizoen verschaft aan de bloemen - om te groeien en te ondervinden wat het leven en de wereld ons kunnen leren en om gebruik te leren maken van de goddelijke hoedanigheden van ons innerlijk zelf en van het licht dat verborgen is in de ziel van de mens. Dit alleen kan het pad verlichten dat wij moeten betreden en stelt ons in staat de grimmige en ontzaglijke problemen, de bedroevende problemen, op te lossen die het leven ons zo onophoudelijk voorzet, en ook om de onuitsprekelijke schoonheden ervan te ervaren.

Wij maken van eeuw tot eeuw voortgang en aldoor naar steeds grotere hoogten. Door dit te begrijpen, worden de ouderen weer jong van geest en beziën de jongeren de wereld met een nieuwe vreugde. De dagen zijn lang en het pad is breed. Ga voorwaarts dus, met hoop en vertrouwen, die op de toekomst is gericht, naar het Grote Einddoel!

Juiste gedachten over karma

U moet grote zorgvuldigheid in acht nemen om de juiste gedachten over karma te hebben. Dit woord betekent *handeling*. In de ruimste betekenis ervan is het de grote wet in de natuur die bekend staat als de wet van oorzaak en gevolg, niet slechts op het materiële gebied, maar ook op de mentale en spirituele gebieden. H.P. Blavatsky spreekt erover als “*de uiteindelijke wet* van het heelal, de bron, de oorsprong en de oorzaak van alle andere wetten die in de natuur bestaan.”

Maar maak niet de gewone fout om te denken dat karma alleen maar kwade of pijnlijke gevolgen teweegbrengt. Karma is de oogst van het goede zaad dat u heeft gezaaid en ook van het onkruid. Verval ook niet in de veel voorkomende dwaling om te denken dat karma altijd ogenblikkelijk effect heeft. De oogst van zowel goed als kwaad kan lang op zich laten wachten, hoewel hij zeker

zal komen, want “Morgen zult u oogsten, of na vele dagen”.

Degenen van u die graag in hun bijbel lezen, zullen dikwijls verwijzingen naar karma vinden, hoewel het niet onder die naam wordt genoemd. De woorden zijn u bekend: “Laat u niets wijsmaken, God laat niet met zich spotten, want wat een mens zaait, *dat* zal hij ook oogsten.”

Karma is een weldadige wet. In wat voor universum zouden wij leven als wij niet konden vertrouwen op de natuurlijke samenhang tussen oorzaak en gevolg? Maar zelfs meer dan dat, karma is die goddelijk wijze en rechtvaardige wet die “tot het goede beweegt” en ervoor zorgt dat uit de chaos orde komt, uit het kwade het goede, vreugde uit lijden. Ik vind het vreemd dat sommigen wel geloven aan de werking van karma in de materiële wereld, maar niet aannemen dat dit ook geldt voor de morele wereld. Wij weten dat we onze hand zullen branden als wij die in het vuur steken en daarom vertrouwen wij de wet en vermijden het vuur. Maar geloven of weten wij met eenzelfde zekerheid dat waarheid, eerlijkheid en zuiverheid hun karma hebben en dat leugens, oneerlijkheid en onzuiverheid ook hun karma hebben? Hoe zou de wereld veranderen indien de mensen zouden geloven dat karma evengoed op het morele gebied werkt als op het stoffelijke gebied? Kunt u begrijpen dat een van de grote Leraren verklaarde dat karma en reïncarnatie de twee grote waarheden zijn die de wereld in het bijzonder nodig heeft voor haar redding?

Laat ons bedenken dat wij nu de som van ons verleden zijn. Karma is niets anders dan de oogst van het zaad, dat wij hebben gezaaid. Leer om uw karma gelijkmoedig tegemoet te treden. Leer van de lessen die u er door krijgt en die tegelijkertijd verlichten en zegenen. Stel die negatieve gedachten terzijde die sommigen doen zeggen: O, het is mijn karma, ik moet het aanvaarden en mij eraan onderwerpen, ik kan er niets tegen doen! Het is waar dat wij oogsten wat wij gezaaid hebben, maar het heden en de toekomst zijn niet louter een herhaling van het verleden, anders zou het leven

een eindeloze tredmolen zijn. Het innerlijke goddelijke Zelf kan dagelijks en ieder uur invloed uitoefenen om de gevolgen van het verleden te wijzigen. Wij kunnen ons verheffen boven ons verleden en zelfs onze ondeugden als treden gebruiken naar hogere dingen.

Een andere opvatting over karma die net zo verkeerd is als de versleten en orthodoxe opvatting over de hel doet iemand zeggen over een ander, die hij mogelijk onsympathiek vindt of die hij onrecht heeft aangedaan: Laat hem aan zijn eigen karma over! Dat is verkeerd en schijnheilig, en als men aan die houding toegeeft verhardt men zijn hart en wordt het mededogen gedood. Zij die proberen zich te verontschuldigen om de armen niet te helpen door te zeggen “dat het een inmenging in hun karma zou zijn” leven niet op de juiste manier. Zij kunnen niet echt geloven dat allen een deel van het grote geheel zijn en dat één lid van de groep niet kan lijden zonder dat de andere leden ook lijden.

Bedenk ook dit. Omdat fouten en slechte daden lijden tot gevolg hebben, betekent dit niet dat alle lijden een gevolg is van zonde en dwaling. Als dit zo zou zijn, zouden de grote helpers der mensheid, die veel hebben geleden, grote zondaars zijn. De moeder die haar zieke kind helpt, lijdt. De verpleegster in de koortsbarak lijdt. En de Groten, die het pad hebben begaan dat wij proberen te betreden en die ons vanuit hun kennis en hun mededogen helpen, lijden ook. Zij lijden “door met hun sterke handen het zware karma van de wereld tegen te houden” door degenen te naderen die zij willen helpen. Maar in dit lijden is de zegevierende vreugde van het helpen van hen die zwak en behoeftig zijn. Helpen en delen is inderdaad de grondwet van het universum.

Dood en wedergeboorte

Zoals een enkel leven niet genoeg is om de hoogste verwachtingen van een mens te bevredigen, zo is er nog een andere prachtige gedachte die mij theosoof deed worden. Het is de theosofische gedachte over dood en wedergeboorte. Als kind leerde mijn kinder-

juffrouw mij over een straffende God en over Zijne Satanische Majesteit de Duivel. Het maakte mij ongelukkig. Ik wilde niets in mijn godsdienst of in mijn leven dat een beeld van angst opriep. Zo besepte ik al jong dat vrees het gevolg is van een beperkte levensopvatting en anders niet. Het enige waarvoor iemand vrees moet hebben is om verkeerd te doen. Er behoort geen andere vrees in het leven van een mens te zijn. Want zijn eigen innerlijke natuur, zijn eigen hogere natuur moest hem tonen dat als hij verdriet heeft er ergens op het pad een oorzaak voor is. Als iemand hem onrechtvaardig heeft behandeld dan kan hij het verklaren. Als hij wordt vervolgd kan hij doorgaan met zijn werk en zijn vijanden tegemoet treden en tenslotte overwinnen. Waarom? Omdat hij er zich van bewust is dat hij niet is zoals men over hem heeft beweerd. En daarom vervolgt hij in vol vertrouwen zijn weg.

Het is onze overtuiging als theosoof dat de ziel bij de dood wordt bevrijd. Het lichaam gaat naar de aarde. De hartstochten, de zwakheden, de dwalingen en de treurige herinneringen gaan met het lichaam heen. Maar de ziel, het altijd levende deel van onze goddelijke natuur, gaat tot een ander leven over, door de wet van evolutie.

Waarom vertrouwen wij deze onwrikbare wetten niet? Eenvoudig omdat onze opvattingen beperkt zijn. Wij schenken weinig aandacht aan de zegeningen die wij hebben ontvangen. Wij leven maar half, van dag tot dag. Wij strijden, wij twijfelen, wij hebben maar weinig vertrouwen. En als wij sterven, sterven wij in de duisternis, omdat wij niet zeker zijn van de toekomst. Maar de Theosofie maakt de mens bewust van zijn essentiële goddelijkheid. Zij verklaart dat er geen grens is aan de liefde van het Goddelijke. Er is geen grens aan de mogelijkheden van de mens. Ik ben ervan overtuigd dat er maar één religie is, en dat is de Universele Religie, Theosofie.

De Theosofie toont de majesteit en rijkdom aan van wat wij dood noemen en hoe jammer het is dat wij om de doden treuren,

wier onsterfelijkheid juist blijkt uit de herinnering die wij aan hen hebben, als een teken dat wij hen weer zullen ontmoeten.

Wij zijn snel bezig het ouderwetse denkbeeld van een persoonlijk God – de evolutie helpt ons daarbij – te ontgroeien. En daarbij moeten wij ook het idee dat de mensenziel op deze wereld komt als een nieuwe schepping uit de handen van zo'n godheid verwerpen. Wij krijgen er meer en meer besef van dat in het machtige stelsel van de natuur een ziel die hier geboren wordt als een gast komt uit verre rijken in de eeuwigheid, een gast van wiens verleden wij niets weten, maar die de eeuwen door heeft geleefd en hier voor een poosje vertoeft en dan vertrekt.

Waarheen? Als wij peinen over datgene wat onsterfelijk is in ons en het antwoord ons bereikt uit de levende Stilte, weten wij dat het leven eeuwig is en de dood slechts het voorwaarts gaan naar ruimere levensgebieden. Wanneer iemand van wie wij houden zo is bevrijd, krijgen wij de gelegenheid de majesteit van de hogere Wet te beseffen, waarvan de openbaring dan zo dicht bij ons is, en onze gedachten van het voorbijgaande naar het blijvende te richten en alles wat ons beperkt achter ons te laten.

Er is inderdaad dat in ons wat sterfelijk is en dat geen plaats heeft in de eeuwigheid der dingen. Het behoort slechts tot dit huidige leven en moet uiteindelijk terzijde worden geworpen. Maar diep in ons hart weten wij, dat wij onsterfelijk zijn en dat in ons het stralende licht en de wonderbaarlijke plaatsen zijn waar waarheid verblijft. Onze gehechtheid aan uiterlijke en betoverende dingen zal geleidelijk verdwijnen, maar dit heldere en innerlijke weten zal ons nooit verlaten.

Niemand behoort zozeer op te gaan in persoonlijke aangelegenheden dat hij daardoor vergeet dat de tijd zal aanbreken dat ook hij zijn plaats in de Stilte zal moeten innemen. Velen, zichzelf tegenwerkend, besteden tweederde van hun tijd aan het zoeken naar kennis bij deze of gene schrijver, volgen stokpaardjes en drogredenen en onzinnige leringen, zodat, wanneer het uur van de dood komt, zij geheel onvoorbereid zijn voor het nieuwe leven dat de natuur voor hen in petto heeft.

Wij zouden tweemaal zolang kunnen leven, denk ik, als wij maar verlost konden worden van de vrees voor de dood en zouden beseffen dat het een nieuwe geboorte is, dat het leven en vreugde is; als wij verder dan het huidige ogenblik, verder dan het einde van onze dagen, zouden kunnen zien, met het vooruitzicht op uitgestrekte mogelijkheden en een eindeloze opeenvolging van kansen, met het bewustzijn dat één leven niet voldoende is, dat de ziel noch zichzelf noch het universele plan recht kan doen zonder de uitgebreide ervaring van vele levens.

Wij zouden elke morgen met zo'n onbaatzuchtigheid kunnen ontwaken dat als de dood ons 's middags zou bezoeken wij dit met even grote vreugde zouden aanvaarden als wij de stralende zon begroeten. Bij het opstaan en voor het slapen gaan en bij al onze dagelijkse plichten kunnen wij vasthouden aan de gedachte dat de Hogere Wetten bestaan, dat zij ons in het leven brachten en ons er ook weer zullen uitvoeren, op een barmhartiger wijze dan wij met al ons plannen maken zouden kunnen bedenken, en wij zouden tenslotte verder kunnen gaan met ruime visie en onsterfelijk vertrouwen, slechts de weldoende heerlijkheid van de verandering voelende. Want zelfs al sterft een mens in de diepste ontaarding dan neemt de Barmhartige Wet, die een deel van onze natuur is, de leiding bij de overgang. En welke fouten er ook mogen zijn gemaakt, wat er ook aan onwetendheid of verdriet was, er is een uur of een ogenblik van luisterrijke overwinning in datgene wat in onze ogen de tragedie van de dood schijnt te zijn. Het komt tot de stervende mens wanneer hij voelt dat hij bevrijd wordt en het onbekende ingaat, wetende dat hij niet onbeschermd gaat, dat hij niet zonder gezelschap is, want het is de Kenner, de Grote Krijger, het Eeuwige Zelf die daar bij hem is. En de ziel verrijst in de kracht van haar goddelijkheid en kent vrees noch pijn. Als de ogen gesloten waren en de lippen tot zwijgen gebracht, heb ik het licht en de schoonheid van een grote verlichting op het vredige gelaat der doden gezien.

Hoewel schijnbaar ver weg en onkenbaar, leidt de Hogere Wet de mens met onweerstaanbare kracht naar het lot dat hij voor zich-

zelf heeft gesmeed. Zoals de Natuur in haar ongeziene processen werkt is het ook met de bevrijde ziel. Nadat ze is heengegaan zoekt ze haar eigen weg, dit is niet een bepaald punt in de ruimte, zoals de theologen leren, maar het is een toestand, waarin ze bevrijd van het lichaam kracht en kennis kan verwerven, zich in de stilte haar oude overwinningen herinnerend totdat zij, de lessen geleerd hebbend die zij bevatten, de reis kan aanvaarden om nieuwe ervaringen op te doen in een woning van vlees.

Als wij de barmhartigheid beschouwen die ons te hulp komt – die voor ons zorgt ondanks onszelf – die het Werkelijke Zelf in ons bevrijdt en het in staat stelt het nieuwe leven in te gaan, dan kunnen wij ons boven onze wereldse belangen verheffen en aan een verhevener denkwijze beginnen, beseffend wat een prachtige ervaring deze verandering moet zijn die verlichting brengt aan de bevrijde ziel. Wij rouwen om een dode en de tranen komen alleen omdat wij de verhevener perspectieven van het leven niet begrijpen, maar ons denken hebben gevormd volgens het dogmatisme der eeuwen en ons hebben laten beheersen door de gewoonten van onze voorouders.

Wanneer een ziel zich van het lichaam bevrijdt gaat ze niet onmiddellijk verder. Haar oude omgeving houdt haar enige tijd vast. Ze is zich bewust van de pijn en het verlies van de achterblijvers, ons treuren verhindert haar verder te gaan. De grote reis ligt voor haar. Het is niet wat wij hier kenden, maar edeler. Al de beperkingen kwamen van het hersenverstand, en dat is dood. De ziel zou omhoog willen schieten, vooruit willen gaan, zich willen ontplooien. Wij doen haar onrecht door haar vlucht te belemmeren. Wij moeten haar vrij laten, zo vrij als de vogels in de lucht, zo vrij als de Wet het heeft bedoeld. Wij zouden van onze geliefden afscheid moeten nemen zonder verdriet, met vertrouwen, alsof zij slechts op reis waren gegaan, ervoor wakend dat we ons denken laten afzakken tot het geloof dat er dood bestaat, terwijl er slechts een wedergeboorte heeft plaats gehad. Laat onze gedachten verre van treurig zijn, opgewekt door hoop en muziek, schoon door liefde en bloemen en bijna kan ik de vertrekkende ziel een zegen zien terugzenden bij haar overgang naar de wereld van het Licht.

Het beperkte verstand kan zeggen *dat hij meer dan genoeg heeft van het leven en dat hij niet nog eens wil leven*. Maar dit is eigenlijk niets anders dan lafheid, de houding van de mens die zou willen gaan zitten en zijn plichten en verantwoordelijkheden zou willen verwaarlozen en ze vergeten. Geloof in reïncarnatie wekt ons op om rechtop te staan, met gestrekte schouders en het hoofd omhoog, in prachtig vertrouwen, omdat er het goddelijke in de mens is.

Om de eeuwige dingen nader te komen moeten wij leven na leven doormaken, ervaring na ervaring. We moeten al het verdriet en al de zielesmart, al de angst en wanhoop hebben ondergaan. Het is de druk van deze dingen die ons langzaam tot ons zelf brengt, zodat wij tenslotte in ons hart de kennis kunnen vinden die alle begrip te boven gaat, de vrede die bij nacht en overdag bij ons zal blijven, door alle eeuwigheid, en niet minder in ons verdriet dan in onze vreugden.

Er bestaat niet zoiets als toeval. De goddelijke wet leidt ons. Het onheil dat een mens veroorzaakt kan hij herstellen, en de zaden van de omstandigheden die nu zwaar op ons drukken werden door ons in vroegere levens gezaaid. U kunt lijden en een slechte gezondheid hebben, en u niet herinneren wanneer u in dit leven de ontwikkeling van fysiek verval in werking zette en voor uzelf de beproevingen voorbereidde die u ondergaat. Is dit geen mooie belofte voor u? Kunt u geen nieuwe kracht vinden om het leven iedere morgen tegemoet te treden in de wetenschap dat als u zult oogsten wat u gezaaid heeft u dus zult oogsten wat u nu zaait?

Zou een mens morgen sterven, zelfs in het geloof dat wij maar eenmaal leven, dan zou hij bij de komst van de dood toch verlicht worden; want tot de ziel komt bij het heengaan, wanneer de lippen al verstomd zijn en het lijkt alsof het denken onbewust is, een zekere en onfeilbare kennis. Zij begrijpt hoe onwerkelijk het juist voorbijgegaane leven is geweest en dat al haar activiteiten hier onafgemaakt zijn. De herinnering is gedurende enige tijd sterk en levendig. Er wordt geestelijk licht geworpen op het komende pad. Er komen onthullingen over wat had kunnen zijn en wat nog moet worden bereikt en de ziel roept luid om meer kansen, om

in het licht van de ervaring die zij heeft verworven weer opnieuw te beginnen, om oude fouten te herstellen, nieuwe pogingen te ondernemen, opnieuw op te bouwen en dan met begrip. En met het verlangen komt het antwoord: in het goddelijke bestel worden eindeloze kansen gegeven.

Laten wij daarom uitgaan in het licht der gedachte en het leven onvoorwaardelijk vertrouwen. Laten wij vrede vinden in de wetenschap dat de Wet genadig is, en ze zal ons in waken en slapen tonen dat de oude gedachte over de dood een paskwil is en dat wat een monster leek, wachtend om ons te vernietigen, een zegen is onder de wetten van God en de werking van onze bestemming.

Theosofen proberen de aandacht van de mensheid te vestigen op het bewustzijn van de essentiële goddelijkheid van de mens. Het is niet ons doel om de mensen te bekeren. Wij willen hen niet overhalen om zich bij de Universele Broederschap en het Theosofisch Genootschap aan te sluiten. Het is niet de bedoeling om de mensheid aan haar zonden en fouten te herinneren, maar haar te tonen dat er een open deur is naar het pad van vrede en succes - moreel en geestelijk succes. Die deur kan worden gevonden door de Theosofie te bestuderen en deze in het dagelijks leven toe te passen. Als iemand een oprecht, edel, onzelfzuchtig, zuiver en intelligent leven leidt is hij een theosoof. Het was door de ervaringen die ik had bij het helpen van de behoeftigen en ontmoedigden en het bestuderen van de menselijke natuur dat dit in mij ontwaakte, dat ik ontdekte dichtbij de leringen van de Goddelijke Wijsheid, de Theosofie, te zijn. Daarom ben ik Theosoof.

7

GRONDBEGINSELEN VAN DE WARE OPVOEDING

Het volmaakte evenwicht van alle vermogens

Muziek — en de innerlijke harmonie

De juiste plaats van het toneelspel

Het mysteriespel

Grondbeginselen van de ware opvoeding

Het volmaakte evenwicht van alle vermogens

Vele jaren geleden realiseerde ik mij dat er iets fundamenteel fout was in al onze opvattingen over de dingen — in onze conventies, onze pogingen tot hervorming, onze liefdadigheid. Zelfs onder de beschutting van de kerken zag ik ondeugd en lijden en nood. Erger nog, overal zag ik mensen hun gelijkmatige leventje leiden, in zalige onwetendheid of ronduit onverschillig.

Ik kon mij nooit verzoenen met zo'n onverschillige aanvaarding van de dingen. Ik moest in elk geval proberen de toestand te verbeteren. Ik zag ontberingen als gevolg van ondeugden en ondeugden als gevolg van gebrek. Ik besepte dat al onze systemen om hulp te verlenen volkomen achterhaald waren. Wij bestreden toen, zoals nu ook meestal, eerder de gevolgen dan de oorzaken. *Nadat* de schade is aangericht proberen wij die te herstellen. Wat ik wilde doen was te voorkomen — te *voorkomen* dat er schade aangericht zou worden. De wereld was al redelijk voorzien van toe- vluchtsoorden voor de verslagenen en de gevallenen. Ik wilde een instelling stichten die de zaken zou aanpakken *voordat* de mens in de strijd om het bestaan verslagen was.

De uitdrukking opvoeding heeft in de Raja Yoga school te Point Loma een veel ruimere betekenis dan er gewoonlijk aan wordt gegeven. De basis van deze opvoeding is de essentiële goddelijkheid van de mens en de noodzakelijkheid om alles wat niet goddelijk in zijn natuur is te veredelen. Om dit te doen kan niets worden verwaarloosd, en de fysieke natuur moet ten volle in de benodigde zorg en aandacht delen. Ook een volhardende scholing van het intellect kan niet worden overgeslagen; het moet echter ondergeschikt worden gemaakt aan de krachten van het hart.

Het intellect moet de dienaar zijn en niet de meester om orde en evenwicht te bereiken.

Het voornaamste in de opvoeding is de aandacht van het kind te richten op het feit, dat het onsterfelijk Zelf altijd probeert de hele mens in een toestand van volmaaktheid te brengen. Het ware geheim van het Raja-Yogastelsel is meer het karakter van het kind te ontwikkelen dan het verstand van het kind te overbelasten. Het is eerder het naar *buiten* brengen van de vermogens van het kind dan eraan *toe te voegen*. Het belangrijkste is het zich van binnen uit ontplooien.

Raja-Yoga is een oud woord dat eenvoudig betekent 'koninklijk' of 'koninklijke verbinding'. Ik koos het uit omdat het het beste het doel en oogmerk van waarachtige opvoeding weergeeft, te weten het volmaakte evenwicht van alle vermogens, fysiek, mentaal en geestelijk — in één woord, *karakter*.

Inziende dat de kinderen van vandaag de volwassen mannen en vrouwen van morgen zijn kan de grote betekenis van dit werk niet worden overschat. Slechts door verstandig onderwijs, door het oefenen in zelfvertrouwen, door zelfdiscipline, concentratie en de erkenning van de macht van de stilte kunnen de lagere hoedanigheden van de natuur overwonnen worden en de hogere ontwikkeld, zodat de kinderen die in aanraking zijn gebracht met deze Beweging op hun beurt geschikte werkers voor de mensheid zullen worden. Een van de belangrijkste oogmerken moet zijn hen de oude, oude lering duidelijk te maken dat zij onsterfelijke zielen zijn, dat zij niet gescheiden zijn van de weldadige natuur, maar dat zij naar waarheid een deel ervan zijn.

Ons werk is uitgesproken internationaal, en dat heeft zijn invloed op de kinderen. Er komen hier leerlingen, zowel jong als oud, uit alle delen van de wereld en elk van hen wordt aangemoedigd om in zijn leven uitdrukking te geven aan het beste en hoogste van zijn nationale cultuur. Het wordt kinderen geleerd zichzelf te beschouwen als integrale en verantwoordelijke leden van de natie waartoe zij behoren. Het wordt hun geleerd er naar te streven om nationale weldoeners, leraren en helpers te worden om zo voorbeelden te worden van het zuiverste en verstandigste patriottisme.

In de kinderkamers en scholen van de wereld schijnt het beginsel van het eigenbelang vaak tot een deugd te worden verheven. 'Voorbereiding op het leven' bestaat maar al te vaak in het aankweken van die aspecten van de menselijke natuur die reeds zoveel ellende hebben veroorzaakt, zoals wij kunnen waarnemen. Eigenbelang, de 'plicht' om te wedijveren wordt de kinderen van jongsaf geleerd door velen die de laatsten zouden willen zijn om de werkelijke ontwikkeling van het kind bewust en opzettelijk te belemmeren. En kinderen die zo zijn opgevoed, die in onwetendheid zijn gelaten over hun eigen natuur en de vele problemen en ingewikkelheden ervan, kunnen geen onderscheid maken tussen het hoger Zelf en het lagere, tussen het ware en het verkeerde in het leven.

De zogenaamde geestelijke opvoeding wordt te vaak beperkt tot een enkel uur per week — een enkel uur, eenmaal in de zeven dagen! En toch, hoe weinigen, zelfs onder de beste en verstandigste ouders, voelen zich verplicht de geestelijke wil van hun kinderen te oefenen en hun overvloeiende energie in goede banen te leiden, zo beperkt zijn zij door onjuiste richtlijnen omtrent het huiselijk leven. Maar als deze kinderen opgroeien tot mannen en vrouwen zien wij tot onze ontzetting, zo niet in hun naaste familie dan wel in de gemeenschap, de dronkaard, de teringlijder, de zelfmoordenaar, de misdadiger, de geestelijk mislukte.

Dit is geen prettig beeld, maar wij moeten er niet voor terugschrikken als wij er een nuttige les uit kunnen trekken en door de aldus verworven kennis de komende generaties kunnen helpen. Ik zeg dit niet om te veroordelen, gelooft u mij, want deze dingen zijn in hoofdzaak toe te schrijven aan de onwetendheid van deze tijd, aan onjuiste denkbeelden over opvoeding en aan de lagere psychologie, waarmee wij de gedachten der mensen eeuwenlang hebben gevoed.

Muziek – en de innerlijke harmonie

Muziek is een van de hoekstenen van het Raja-Yoga opvoedingsstelsel. De wereld staat nog niet open voor de waarde ervan als een factor om het karakter te verfijnen en te zuiveren, in het

bijzonder gedurende de eerste jaren van het leven, als het kind nog ontvankelijk is. Muziek is een deel van het dagelijks leven in het Raja-Yogastelsel, niet slechts beoefend gedurende vastgestelde tijden en seizoenen, maar als een beginsel dat alle activiteiten bezielt. De zielekracht die wordt opgewekt door muziek die goed wordt gespeeld en beluisterd houdt niet op met het einde van het muziekstuk. Zij heeft aan de innerlijke natuur een weerklink ontlokt, het gehele wezen wordt afgestemd op een hoger niveau van activiteit en zelfs de kleinste van de dagelijkse plichten, degene die gewoonlijk oninteressant worden genoemd, zullen op een andere manier worden vervuld.

De wereld heeft een verkeerde opvatting over het ideale in de muziek, en niet voordat ze dit heeft rechtgezet kan zij beseffen dat ware harmonie nooit kan voortkomen uit iemand die deze harmonie niet in zichzelf heeft. Wat een geweldige macht ligt hierin om ons op te voeren tot het universele leven. De macht hiervan te beseffen betekent, dat wanneer wij onszelf vergeten, wanneer het persoonlijke verdwijnt, wij vrij zijn — in de vrije ruimte van gedachte en liefde en de hogere doeleinden. En toch is zelfs het beste dat wij heden bezitten slechts een materialistische uitdrukking in vergelijking met wat het eens zal zijn. Alles in de muziek is nog zo onvolmaakt. Wij benaderen slechts het randgebied van de werkelijke harmonie. Als wij in de gemoedsstemming konden blijven die echte muziek in ons oproept en konden vasthouden aan de ruimere visie die zij teweegbrengt en ons begrip over de werkelijke betekenis van het leven verruimen, dan zouden wij de sluier die het zichtbare van het onzichtbare scheidt, de schijn van het werkelijke, kunnen verscheuren. Wij zouden het leven kunnen zien zoals het werkelijk is en onszelf zoals wij werkelijk zijn.

De Theosoof die werkelijk verlangt de ziel der dingen te begrijpen, is altijd voorzichtig bij de keuze van muziek, altijd erop bedacht wat er wordt opgeroepen in de harten der mensen, opdat er geen grote schade wordt aangericht inplaats van dat er iets goeds uit voortkomt. Er is een grote overeenkomst tussen muziek aan

de ene kant en het denken en aspiratie aan de andere, en slechts datgene waarop de edelste en zuiverste aspiraties reageren verdient de naam van muziek.

Er is bewustzijn, en muziek kan hierin een veel grotere rol spelen dan men gewoonlijk veronderstelt. Kennis van de levenswetten kan nooit diepgaand of ruim zijn als daarbij één van de meest doeltreffende van alle krachten wordt verwaarloosd.

Laten wij daarom onze kinderen in nauwe aanraking brengen met de verfijnde invloed van het beste in kunst en muziek. Maar laten wij daarbij bedenken dat het vermogen tot fraaie expressie bij deze dingen niet alleen een kwestie van het intellect is, of van gewoonte of conventie. Het kan ook niet uit boeken worden geleerd. Het komt door het ontwaken van de innerlijke krachten van de ziel, die hoedanigheden van het karakter die in overeenstemming zijn met alles wat verheven en zuiver is.

De juiste plaats van het toneelspel

Toneel, evenals muziek, wordt door de wereld als een van de ontspanningen van het leven beschouwd, omdat het wordt verondersteld te maken te hebben met onwerkelijkheden. Werkelijk toneel keert zich juist van de onwerkelijkheden af, naar het werkelijke leven van de ziel. Als zodanig zou het de publieke smaak moeten leiden en de mensen idealen geven waarnaar zij kunnen streven. Het maakt een belangrijk onderdeel uit van het onderwijs aan de leerlingen van het Raja-Yogastelsel en nergens worden de voordelen van dit stelsel duidelijker aangetoond dan in de dramatische kracht die kan worden opgeroepen waar verlegenheid en ijdelheid ontbreken.

Nergens in het maatschappelijke leven van deze tijd is de noodzaak van hervorming duidelijker dan bij het toneel. In maar al te veel opzichten is het dienstbaar gemaakt aan de sensatiezucht van het ogenblik en is het er op gericht om het immorele denken te prikkelen, dat het juist zo krachtig zou kunnen onderdrukken. Maar de dag is in zicht dat het toneel zijn rechtmatige positie zal innemen als één van de grote verlossende krachten der eeuw, want

het bereikt met zijn boodschap het hart. Dat is het geheim van zijn vermogen tot vernieuwing.

Point Loma is een centrum van waaruit stromen van broederlijke liefde uitstralen in de wereld. Het opvoedingsinstituut dat daar gesticht werd heeft geen andere reden van bestaan dan aan de mensheid als geheel ten goede te komen, om aan te tonen dat het leven dat wordt geïnspireerd door hoop noodzakelijkerwijze het leven is dat rijk aan succes is, en dat de mens werkelijk ten volle de natuur kan beheersen op een manier die groots en onvoorstelbaar is. Het heeft zijn opdracht vervuld waarvoor het is opgericht. Het heeft de Theosofie gered van de invloedssfeer van een intellectualisme dat gemakkelijk zelfzuchtiger, want subtieler, zou zijn geworden dan het huidige denken van de wereld. Het heeft aangetoond dat het theosofisch leven een leven van praktisch gezond verstand is en dat in het licht van haar wijsbegeerte de schaduwen verdwijnen en de mens bezit kan nemen van de vreugde die hem als een geboorterecht toekomt.

De inertie van gewoonte en conventie is reeds doorbroken en de onrust in de wereld, waarover zovelen zich bezorgd maken, is slechts de beweging van het schip bij het inkomende getij van zuiverder en betere gedachten. Er zijn idealen in de wereld verspreid en omdat het geestelijke idealen zijn, zijn ze het denken van de mensen binnengedrongen en hebben verrukkelijke beelden geschilderd van wat de wereld zou zijn als de mens maar meester zou zijn over zichzelf en over de wereld. Die idealen zullen niet verloren gaan voor ze verwezenlijkt zijn, voor ze aan andere idealen het leven hebben geschonken die voor altijd de weg van het gehele toekomstige leven zullen verlichten, de werkelijkheid verkondigend van het rijk van vrede op aarde en van de god in de mens.

Het mysteriespel

Men kan de mensen niet door preken tot mededogen be wegen, of ze door vermaningen aanzetten tot broederlijke liefde, of

hen door praten tot liefde voor rechtvaardigheid brengen. Deugden zullen niet eerder in het karakter ontkiemen voor het hart is geraakt, en het mysteriespel is de toverstaf van de leraar. Want alle toneelstukken die ons een juist beeld geven van de ervaringen der ziel en een waarachtige interpretatie van de Hogere Wet en van de goddelijker aspecten van het leven, zijn mysteriespelen, of ze nu zijn geschreven door Aeschylus of Shakespeare of door een of andere onbekende dramaturg uit het verleden of in de toekomst. Het leven is het grote mysterie, en door het in het licht van kennis te ontsluiten, is het ware drama altijd de grote leraar van de mens geweest en zal dit ook altijd blijven.

Als men de geschiedenis der oudheid beschouwt, speciaal die van Griekenland, dan vindt men veel dat zowel belangwekkend als inspirerend is in verband met het religieuze aspect van het drama. Er was een tijd dat de Grieken, wel zo'n dertigduizend, 's ochtends bijeenkwamen om hun liefde voor de prachtige religieuze dromen van hun grote dichters tot uitdrukking te brengen, tot de zon onderging!

Als wij hieraan denken kunnen we beseffen hoeveel wij sindsdien verloren hebben. Men hoort heden ten dage slechts nu en dan iets over de klassieke Griekse drama's. Natuurlijk zijn geleerden er tot op zekere hoogte mee vertrouwd, maar de gemiddelde mens van vandaag, zelfs degene die nadenkt, weet weinig van de Oudheid. Het is heel jammer dat het probleem van het levensonderhoud zó allesoverheersend is geworden dat veel van de schoonheid en grootsheid van de bezieling en de prachtige geestelijke steun die aan deze oude drama's kan worden ontleend, verloren is gegaan.

Een van de doeleinden van het werk dat ik vertegenwoordig is een grotere liefde voor de hogere waarden van het drama in het leven te roepen en het menselijk denken door middel van het drama weer te doordringen van de noodzaak van een religieuze levensbeschouwing. Voor de Ouden was het drama niet enkel een deel van hun godsdienstige leven. En het is welbekend hoe de Grieken het goede, het ware en het schone beminden. Het bestuderen en bewerken van een van deze oude drama's brengt loutering tot

stand. Ik weet dat na iedere voorstelling van *De Eumeniden*, hier in ons Griekse theater, het mij verscheidene dagen kost om weer in het dagelijks gareel te raken.

Werkelijk toneelspel biedt de mens een van de edelste kansen om zichzelf te begrijpen. Ik verwijs hier in het bijzonder naar de oude Griekse drama's. Vrijwel elke regel in *De Eumeniden* bijvoorbeeld bevat een diepe waarheid van de oude Mysteryën. Hoe meer men leest, hoe meer men erover wil weten. Hoe meer iemand studeert, hoe meer verlichting hij ontvangt. Hier ziet hij duidelijk in dat de mens, tweevoudig van aard zijnde, aan de ene kant de kenmerken van de geestelijke ziel bezit en de mogelijkheden van grote volmaaktheid, terwijl er aan de andere kant veel in zijn karakter is dat hem zal vernietigen, tenzij hij het overwint.

Wij zouden het menselijk leven als een groots drama moeten beschouwen, een groots mysteriespel vol van eindeloze mogelijkheden. Het koninkrijk der hemelen is in ons, maar ook het koninkrijk der hel, dat is het rijk van onwetendheid, van ontevredenheid, van begoocheling en van ellende. Als wij willen helpen de wereld te zuiveren, ons land te zuiveren, onze stad, en de heerlijke lucht van een nieuw leven willen inademen, moeten wij onszelf eerst veroorloven over de mogelijkheid daarvan te dromen. Wij moeten durven in die richting te gaan en allereerst ons eigen leven begrijpen en er de meester van worden. Pas dan zullen wij de sleutel tot het begrijpen van het werkelijke levensdrama bezitten.

8

VOORBODEN

Voorboden

Uit hoofdartikelen, verschenen in 1897 en 1898

Zijn er in onze huidige beschaving geen tekenen die wijzen op een ongeëvenaarde barbaarsheid onder ons, die een enorm gevaar van terugval laten zien? Zien wij niet, ondanks al het goede dat er in de wereld is, hoe sommigen van onze broeders vervuld zijn van een medogenloze wreedheid, een subtiële verdorvenheid en een schandelijke zelfzucht en schijnheiligheid? Is de wereld niet boordevol onrust, ellende, onrechtvaardigheid en wanhoop en zijn wij niet zeer dicht bij een toestand die, als hij niet verbeterd wordt, optimistische verwachtingen voor onze huidige beschaving moet wegvagen?

Als volk zijn wij heden, door onze gedachten en handelingen, in niet geringe mate bezig het beeld van de volgende eeuw te beïnvloeden. Wij voegen een nieuwe schakel toe aan de keten der gebeurtenissen, zowel op lagere als hogere gebieden der evolutie. Het is hoog tijd dat wij ongeloof en egoïsme, cynisme en zelfzucht uit ons denken verwijderen en ons erop voorbereiden een deel te zijn van de grote beweging van geestelijk leven die nu dichtbij is.

De wereld lijkt tegenwoordig waanzinnig, ze beweegt zich naar een punt aan het einde van deze cyclus waar slechts vastberaden, dappere en kalme harten dit getij in de menselijke zaken naar een hoger gebied van handeling kunnen keren.

Ik ben geen pessimist, want ik ben mij ervan bewust dat in weerwil van de misdaden, de teleurstellingen en de wanhoop waar de huidige wereld onder lijdt, er een grote belofte van betere dingen voor ons ligt. Er komt verandering. Wij naderen het uiterste punt van de omstandigheden zoals zij nu zijn en mettertijd zal er iets

gebeuren dat de mensheid onverwacht opwekt tot het besef dat de enige veiligheid hierin bestaat zich te houden aan de nobele en inspirerende waarheden van de majestueuze theosofische wijsbegeerte, die uw rechtmatige erfenis is.

Als wij de huidige toestand beschouwen, kunnen wij er dan één ogenblik mee tevreden zijn om zelfgenoegzaam en zelfzuchtig verder te leven in de schaduw van duisternis en onrust? Is het mogelijk dat iemand die maar een greintje menselijk medelijden in zijn hart heeft, of liefde voor waarheid en rechtvaardigheid, iets anders kan doen dan te werken, onversaagd en onzelfzuchtig te werken voor zijn broeders en alle schepselen — niet afgescheiden van hen maar temidden van hen, met een moed die alle gedachten aan het zelf uitsluit?

Wij zouden de huidige gebeurtenissen als voorbijgaand moeten beschouwen, voerend naar een meer bestendige en hogere ontwikkeling. Wij zouden in feite praktische wijsheid moeten leren door deze veelsoortige en moeilijke ervaringen. Wij moeten de feiten in het leven der wereld onder ogen zien.

Wij kunnen het licht zien schijnen in donkere plaatsen als wij niet oppervlakkig vasthouden aan vormen en uiterlijkheden. Als wij ons maar kunnen inspannen om boven wanhoop en twijfel uit te stijgen, kunnen wij zelfs temidden van de verwarring en rusteloosheid van het leven vrede vinden.

Nu is het de tijd, want aan het eind van deze eeuw wordt aan de mensheid een gelegenheid gegeven die zij gedurende duizenden jaren niet heeft gehad. De cyclus heeft het punt van zijn snelste stuwkracht bereikt. Een poging die nu wordt gedaan heeft meer resultaat dan op ieder ander punt van de cyclus. Het is als de negende golf aan de kust, waarop de visser wacht om zijn boot veilig aan land te brengen. Een bescheiden poging heden gedaan, brengt grote gevolgen teweeg, heden kan onverwachte vooruitgang worden gemaakt die daarvoor in maanden of zelfs jaren niet kon

worden bereikt. Heden is er de grote gelegenheid om het Pad te betreden.

Maar dit kan niet worden bereikt tenzij de mensen zich van de essentiële goddelijkheid van hun eigen wezen bewust zijn geworden. Ware vooruitgang begint alleen met deze stap. Te lang heeft de arme mensheid aan de rand van waarheid en licht geleefd, te lang is er hulp van buitenaf gezocht, te lang is de innerlijke goddelijke natuur verduisterd geweest en zijn de schaduwen van het uiterlijke leven voor werkelijkheid gehouden.

Onbewust kunnen wij de Broeders van de Schaduw in de kaart spelen door een onverschillige gedachte, een lichtvaardig uitgesproken woord. Wij kunnen op die manier hun vernietigende werk versterken, totdat wat in ons een gedachte was een vreselijke kracht wordt, aan stootkracht winnend bij het voortgaan, om tenslotte uit te lopen op de een of andere nationale ramp.

Wij kunnen niet voorzichtig genoeg zijn, laten wij dit nogmaals zeggen. Het lot van de natie ligt in handen van de mensen. Heden ten dage staan wij op de rand van grote veranderingen. Laat ieder van ons dan zijn individuele verantwoordelijkheid beseffen, laten wij door onwrikbare integriteit de ware beginselen van broederschap hooghouden en laten wij hopen met die verhevener hoop van de ziel, de kracht van de juiste handeling, dat de dag niet ver af is waarop die meeslepende kracht van de Liefde – van ware broederlijkheid – de mensheid zal omvatten, wanneer de kennis om juist te leven in het bereik van allen zal zijn en het leven zal worden geleefd in de zuiverste zin van het woord, wanneer kinderen zullen worden ontvangen en opgevoed in een zuivere atmosfeer. Dan en niet eerder, zal de mensheid de stevige grondslag leggen voor een gouden eeuw en in het koninkrijk der vrijheid werken.

Amerika moet zich verheffen tot iets meer dan commerciële voorspoed of intellectuele vooruitgang. Ik ben van mening dat dit grote land de uitverkoren plaats is om enkele van de grootste levensproblemen op te lossen. Maar wij moeten meer eensgezind

worden en erkennen dat broederschap een feit in de natuur is. Wij moeten daarnaar leven, zelfs in de kleinste plichten, en wel voortdurend.

En dus zeg ik tot de jeugd: bestudeer de grondwet van de Verenigde Staten, ga terug tot de geest die de aanleiding was tot de vorming van die grondwet. Wanneer ik er in lees voel ik mij verbonden met de voortreffelijke denkers die haar ontwierpen. Zij waren zo eensgezind in hun doel, zo verheven boven hun persoonlijkheid, zo doordrongen van de noodzaak van een of andere prachtige, inspirerende hoop voor toekomstige generaties, dat zij in de ware zin des woords “verzameld waren”, zoals Christus zei: “Waar twee of drie in mijn naam verzameld zijn, daar ben ik in hun midden.”

Rijk als Amerika is, vooruitstrevend als het in vele opzichten is, heeft het nog niet de toegang gevonden tot die genezende kracht die alleen in staat is de lasten van het volk te verlichten. Er is iets meer nodig dan stoffelijke welvaart, iets meer dan vermeerdering van intellectuele kennis.

Aan het eind van het jaar 1897, temidden van het tumult en de onrust, veroorzaakt door de titanische krachten van goed en kwaad die strijden om de heerschappij over de komende eeuwen, worden de opgewekte, zilveren tonen van de kerstklokken gehoord en de liefdevolle stem van de Christos, die de mensen uitnodigt hun zelfzuchtige conflicten en hun krankzinnige wedloop naar macht en voordeel te staken, hun gelaat naar het licht te wenden en hun hart en stem te verenigen in een grote lofzang van broederlijke liefde, van vrede en goede wil voor alle schepselen; ons aansporend met moed en geduld onze innerlijke natuur te versterken tegen alles wat ons van het ware Pad wil afleiden, dat wij in kracht mogen toenemen om onze volledige plicht jegens onze medemens te vervullen.

Het is onmogelijk de betekenis van de huidige tijd te peilen of te beseffen wat de mensheid te wachten staat in de volgende honderd jaar, wanneer wij daarbij slechts uitgaan van onze eigen

ervaringen en van de opgetekende geschiedschrijving. Want dit is geen gewone tijd, het is niet alleen maar het culminatiepunt van de afgelopen honderd jaar, maar van duizenden jaren. De nacht der eeuwen is voorbij en met de nieuwe dageraad komt de terugkeer van herinneringen en krachten en mogelijkheden van een lang vervlogen tijd.

De ziel van de mens roept nog steeds om hulp, de duisternis is nog zo dicht om hem heen dat hij niet weet dat de dageraad zo nabij is. Maar zij, die de heuveltoppen hebben beklommen, hebben de gloed van de oostelijke hemel al gezien en de stralen van het gouden licht in de hemelen en zo plotseling als het aanbreken van de dag in de tropen, in een oogwenk, zal het licht komen, de schellen vallen van onze ogen en wij zullen zien — niet in het vage halfduister van de nacht, maar in het heerlijke zonlicht.

Zoals het daglicht de schaduwen en de krachten der duisternis verdrijft, zo zal de straling van de nieuwe cyclus de donkere plaatsen van onwetendheid, vooroordeel en onbroederlijkheid doorbreken van de eeuw die nu zo snel verdwijnt. De grote helden van eertijds zullen weer terugkeren naar de aarde, de grote musici, schilders, dichters, wijze staatslieden, zij die de mensheid liefhadden, zullen hun liefdevolle taak weer op zich nemen en de aarde zal als een tuin bloeien. De oude wijsheid, onderwezen in de heilige mysteriën, zal herleven, de aarde, de lucht, de ether, de gehele natuur, zullen hun geheimen onthullen aan hen die zichzelf hebben voorbereid door loutering en dienst aan de mensheid.

Dit is het vooruitzicht op de toekomst. Om daar iets van te beseffen moet u teruggaan naar de luister van het oude Egypte en naar de nog oudere beschaving en nog grotere prestaties van het oude Amerika. Zo'n toekomst wacht ons en onze kinderen, en als wij getrouw zijn zal deze ook de onze zijn in de nieuwe tijd, als wij na een korte periode van dood terugkeren om onze taak op aarde weer op ons te nemen.

9

INVOCATIE

Invocatie

O, gij mannen en vrouwen! Kinderen van dezelfde Universele Moeder als wijzelf! Gij, die zijt geboren als wij zijn geboren, die moeten sterven als wij moeten sterven, en wier zielen als de onze tot het Eeuwige behoren, ik roep u op om uit uw droomtoestand op te staan en in uzelf te zien dat een nieuwe en helderder dag voor de mensheid is aangebroken.

Dit hoeft niet de eeuw der duisternis te blijven, noch hoeft u te wachten totdat een nieuwe eeuw begint voordat u het beste kunt werken. Het is slechts een eeuw van duisternis voor hen die het Licht niet kunnen zien, want het Licht zelf is nooit verbleekt, en zal dit ook nooit doen. Het is het uwe, als u er zich naartoe wilt keren, er in wilt leven, het is het uwe, vandaag, zelfs op dit uur, als u oren heeft om te horen.

Sta op dan, vrees niets, en neem datgene wat u en alle mensen toebehoort, houd er aan vast en wees voor altijd in vrede!

Uit het grote hart der Natuur komen alle dingen voort en alle dingen leiden tenslotte daar weer naar terug. Alle werelden en wereldstelsels, van de grote centrale zon tot aan het kleinste deeltje in de ruimte moeten in antwoord trillen op het kloppen van het oneindige hart vol mededogen. De grote moeder buigt zich naar voren om haar kinderen te ontvangen. Alle pogingen om dit te verhinderen zijn minder dan onbetekenend. In iedere daad die iets heeft van de goddelijke hoedanigheid van oneindig mededogen ligt de kracht van alle sferen verborgen. De gehele natuur gehoorzaamt het gebod van hem wiens hart voortdurend voor anderen klopt.

O, dat ieder atoom van mijn wezen een duizendpuntige ster ware om de mensen te helpen het goddelijke overal te zien, hun onbegrensde kracht te kennen, hoewel in het lichaam zijnde, de

onuitputtelijke vreugde van het ware leven te voelen, wakker te worden om te leven, inplaats van de zware dromen te dromen van deze levend doden, zichzelf te kennen als zowel een deel van de Universele Wet als de leiders ervan! Dit is uw aangeboren recht op wijsheid, en het uur om dit te verkrijgen is nu, als u dit wilt.

Draal niet langer in de begoocheling van de 'Hal der Lering'. Voel, weet en handel! U staat van aangezicht tot aangezicht met de nederlagen uit het verleden, maar u heeft een nieuw wapen in handen, dat is gesmeed gedurende alle vroegere worstelingen. Sta daarom op, eis uw rechtmatig erfdeel op, ga verder naar de verheven vrede die op de uiteindelijke zege zal volgen!

Iedere keer dat de wind waait zingt hij voor u een godenzang. Iedere keer dat een bloem bloeit brengt zij u een boodschap van de Hogere Wet. Iedere keer dat u de oceaan hoort die tegen de kust slaat en in een muzikaal ritme terugwijkt, spreekt hij tot uw ziel — een stem van de natuur, waarlijk een stem van God. Het belang, de grootsheid van deze dingen, de mogelijkheden die daarin besloten liggen, kunnen alleen in de stilte werkelijk begrepen worden.

Iedere dag heeft zijn glans, zijn frisheid, zijn kleur. Iedere dag is de gelukkigste die ik ooit beleefde. Ik denk niet aan gisteren, noch aan morgen, er is slechts de vreugde van deze dag, het geluk van het voorbijgaande ogenblik, de eenheid van alle leven en het edele plan van het universele leven. Ik zie aan de ene kant de krachten der duisternis, aan de andere kant die van het Licht, maar ik blijf niet staan bij de duistere zijde. Ik wend mijn ogen naar de rijzende zon om die te begroeten.

Er daagt een nieuwe hoop voor de mensheid. Deze hoop is de drijfveer voor vooruitgang, en het bewijs ervan kan overal worden opgemerkt. Het grote hart van de natuur klopt van vreugde, zoals het deed in de dagen die voorafgingen aan de dageraad van de donkere eeuw. Mannen en vrouwen die zolang de zware levenslast hebben gedragen, wier hart bijna gebroken werd onder het

gewicht van vele smarten, voelen de nieuwe vreugde die wordt gewekt door de grote symfonieën van harmonie die nu tot klinken worden gebracht. Het wordt gevoeld in het hart van de mens en het leidt tot voortdurende aspiratie. Dit is de eigenschap die hem groot maakt.

Het gouden licht schijnt. De heraut van de morgen proclameert opnieuw de boodschap van liefde. De kabbelende golfjes aan de kust fluisteren de blijde zang, de bries draagt het mee, de kleuren der bloemen verkondigen het en de sprinkelende sterren stralen het uit, de blauwe hemelkoepel doet het vermoeden, de vogels zingen erover, de pasgeboren baby is er een volledige openbaring van, de ogen van onze geliefden die overgaan naar het grote onbekende, getuigen van de kracht en de moed van die verheven verwachting, en geven het bewijs van een toekomstige dag waarop zij weer terug zullen keren om hun werk voort te zetten. Want de hoop wordt van eeuw tot eeuw wedergeboren en waar hoop is, daar vertoeven schoonheid en liefde voor altijd.

De Wet is onwrikbaar en Liefde is eeuwig.

Zoals bij iedere vooruitgang die de natuur maakt – naarmate de cyclussen in hun cirkelgang voortgaan – zijn er sommigen die achterblijven en het zicht op hun erfenis verliezen, verblind als ze zijn door verlangen naar persoonlijk voordeel, door ambitie en liefde voor macht. Zo zijn er heden sommigen die de kans verzaken waarop hun ziel eeuwenlang heeft gewacht. De cyclussen hebben hen en ons tot het punt van vroegere successen en vroegere mislukkingen gebracht. Wij en zij hebben elkaar in het verleden ontmoet, zoals in dit leven, en wij zullen elkaar in de toekomst weer ontmoeten. Door onze huidige handelingen smeden wij de schakels die hun vooruitgang zullen helpen of tegenhouden, evenals de onze en die van de gehele mensheid, in de toekomst.

Maar het kritieke punt van de cyclus is gepasseerd en de hevigste beproeving is voorbij. Geen machten in hemel of hel kunnen de vooruitgang der mensheid nog langer tegenhouden. De scharen van Licht zijn al aan de winnende hand. De hymne van Waarheid, Licht, Bevrijding, Broederschap, Vrede en Vreugde klinkt in de

harten der mensen. Sta op, begroet de morgen! Begroet met ons de rijzende zon!

Kinderen van het Licht, laat ons uitgaan in de wereld en edele dienst bewijzen aan al wat leeft!

O mijn Goddelijkheid, Gij doordringt de aarde en sticht U tempels, machtig en groots.

O mijn Goddelijkheid, Gij leeft in het hart aller dingen en verspreidt een gouden licht dat eeuwig schijnt en zelfs de donkerste hoeken der aarde verlicht.

O mijn Goddelijkheid, doordring mij, dat van vergankelijk ik onvergankelijk moge worden, dat van onvolmaakt ik volmaking moge worden, dat ik uit het duister moge treden in het Licht.

SUPPLEMENTEN

Supplement 1

Theosofie en enige vitale problemen van het dagelijks leven

[Onder deze titel gaf Katherine Tingley in januari, februari en maart 1915 een reeks onvoorbereide voordrachten in het Isistheater te San Diego, Californië. Hieronder volgt de eerste toespraak, die op 10 januari werd gehouden. De lezer kan hieruit de aard en de kwaliteit van haar toespraken beoordelen en enigszins een indruk krijgen van de innerlijke gedrevenheid om de theosofische wijsbegeerte en levenswijze met haar toehoorders te delen, zo karakteristiek voor haar honderden openbare toespraken.]

H.P. Blavatsky en de stichting van de Theosophical Society.

Wegens het feit dat San Diego overvol is met bezoekers van de Californië-Panamatentoonstelling, kan worden aangenomen dat er hier vanavond veel vreemdelingen zijn, en het is heel begrijpelijk dat er een aantal zullen zijn die niet vertrouwd zijn met de geschiedenis en het werk van de Theosophical Society, die in 1875 in New York City werd gesticht door Mevrouw H.P. Blavatsky.

Het kwam daarom bij mij op dat het goed zou zijn u een kort verslag te geven van de oprichting van de Society en haar stichters. Het is ongeveer veertig jaar geleden dat Mevrouw Helena Petrovna Blavatsky haar geboorteland Rusland verliet en een geriefelijk tehuis waar zij alles bezat wat het leven aangenaam maakt om met een opdracht naar de westerse wereld te komen. Van vaderszijde was zij de kleindochter van generaal Alexis Hahn von Rottenstern-Hahn (de afstammeling van een adellijke familie

uit Mecklenburg in Duitsland die zich in Rusland had gevestigd). Van moederszijde was zij de kleindochter van geheimraad Andrey de Fadeyev en prinses Helena Dolgorukov.

In de tijd tussen haar vertrek uit Rusland en haar aankomst in dit land begon zij zich sterk te interesseren voor het welzijn der mensheid. Zij had de opvallende tegenstellingen in het menselijk leven gadeslagen, de grote verschillen in de menselijke familie — zij ontdekte dat broeder tegen broeder vocht, volk tegen volk. Zij werd ervan overtuigd dat dogmatisme en materialisme toenamen, dat de mensen hun beste kansen in het leven verzaakten.

U zou onze theosofische literatuur moeten lezen, als u bekend wil worden met haar levenswerk en met de wijsbegeerte die zij onderwees en die zij de “Wijsheid-Religie” noemde, omdat deze zowel wetenschappelijke religie als religieuze wetenschap is. De leringen der Theosofie worden volledig uiteengezet in haar prachtige boek *De Geheime Leer* en in haar overige geschriften.

Reïncarnatie

Reïncarnatie was één van de belangrijkste leringen die in haar theosofische leringen naar voren wordt gebracht. Als een spreker zo'n veertig jaar geleden het woord reïncarnatie noemde of deze lering aan een Amerikaans publiek probeerde uit te leggen, was het bijna zeker dat hij weggefloten zou worden. Maar de Amerikanen hebben snelle vorderingen gemaakt in bepaalde opzichten en als volk aanvaarden wij nu stellingen die daarvoor door vooroordeelen en verkeerde opvattingen verworpen werden. Tegenwoordig ontgroeien wij sommige oude gewoonten, waardoor wij nu de denkbeelden opzij zetten die wij hadden gevormd door onze misvattingen en vooroordelen; nieuwe ideeën beginnen zich in ons denken te vestigen en brengen ons tot het punt waar wij in staat zijn alle ernstige onderwerpen vanuit verschillende gezichtspunten te beschouwen en er met intelligentie en toewijding mee om te gaan, zoals dit een vereiste is voor alle ernstige onderwerpen.

Laat hen die belang stellen in de vooruitgang van het menselijk ras het onderwerp reïncarnatie bestuderen. Een van de beste

bewijzen om mijn bewering te ondersteunen ten gunste van reïncarnatie is het leven van Mevrouw Blavatsky zelf en het werk dat zij volbracht. Deze vraag heb ik aan enkele grote geleerden en verlichte geesten van deze tijd voorgelegd en ook aan enkele van de heftigste critici: Wilt u alstublieft verklaren hoe Mevrouw Blavatsky de kennis verkreeg die zij de wereld heeft getoond in haar geschriften? Hoe kon een vrouw met zo'n duidelijk beperkte ervaring en op zo'n jeugdige leeftijd toen zij haar werk begon, in één leven het veelomvattende *inzicht* en de kennis hebben verworven waarvan zij in haar prachtige geschriften blijkt geeft? Er is ongetwijfeld geen andere verklaring voor dan te erkennen dat zij eerder geleefd moet hebben en in haar vorige levens door ervaring, studie en onderzoek deze prachtige waarheden der Theosofie vergaard heeft en deze heeft bewaard totdat de gelegenheid zich voordeed ze te gebruiken. Er is geen twijfel aan dat zij een vrouw met zeldzame bekwaamheden en verbazingwekkende vermogens was, zowel intellectueel als anderszins.

H.P. Blavatsky's Opdracht

Er moet een zeer sterke drang in haar zijn geweest om haar huis, haar land en al haar wereldse belangen te verlaten om naar andere landen en naar andere volkeren te gaan. Haar hart werd bewogen toen zij de noden van de grote menselijke familie beseftte, en moedig kwam zij naar voren om dienstbetoon te verlenen. Het was een geweldige onderneming die zij begon, een enorm edel en ernstig werk, en moeilijk bovendien. Maar in de overtuiging dat zij de benodigde kennis bezat en door haar liefde voor de mensheid ontwikkelde zij zo'n moed, dat zij naar de westerse wereld ging, waar zij de leringen der Theosofie introduceerde en in 1875 de Theosophical Society stichtte. Hoewel zij andere talen goed beheerste, kende Mevrouw Blavatsky geen Engels. Dit was een grote belemmering voor haar, die zij in de loop der tijd overwon. Zij begon haar werk in New York City en trok bijna ogenblikkelijk de aandacht van enkele van de meest intellectuele en vooruitstrevende geesten van die tijd, die haar een ongewone vrouw vonden.

In haar pogingen om te onderwijzen en te helpen was zij bereid allerlei onderwerpen te onderzoeken. Zij wees met overstelpende logica aan hoe noodzakelijk het was de theosofische ideeën in het denken der mensen van heden in te prenten; dat deze ideeën de mensen de weg uit dogmatisme en materialisme naar een ruimer leven zouden kunnen wijzen. Zij verklaarde dat, tenzij de mensheid zich bewust werd van haar werkelijke behoeften en haar kansen, de menselijke familie als geheel zeker zou terugvallen in de duisternis, en het geestelijk leven en licht, dat het rechtmatig bezit van ieder mens is, uit het oog zou verliezen.

Sommige leringen van de Theosofie

Daarom was het dat zij de Theosophical Society op een geheel onsectarische en niet-politieke basis stichtte. Zij beklemtoonde onvermoeibaar de waarheden der Theosofie; zij verklaarde dat de essentiële goddelijke aard van de mens een machtige hoedanigheid is die voortdurend moet worden opgewekt, dat wil zeggen dat de mens tweevoudig van aard is — dat het hogere, het edeler, goddelijker deel het corrigerende en inspirerende deel in hem is en het menselijk denken, hoe goed ook geoefend, moet worden beheerst door dit hoger zelf: vóór die tijd kan de mens zijn juiste plaats niet vinden of zich bewust worden van zijn verborgen mogelijkheden. Zij verklaarde in haar leringen dat hij, die zijn kracht zou willen kennen, eerst zijn goddelijkheid moet vinden, niet *buiten* hemzelf maar *in zichzelf*; dat hij de wetten van evolutie moet kennen, dat hij zich geestelijk bewust moet worden dat hij een onafscheidelijk deel van de grote menselijke familie is en dat hij, als hij de Theosofie ver genoeg zou onderzoeken, de Godheid gemakkelijk als een almachtig en alomtegenwoordig Beginsel zou zien en niet langer als een persoonlijk God die ergens in de ruimte verblijft.

De Theosofie, in haar leringen over een Oppermacht, plaatst de Godheid in een heel ander licht dan de theologen doen en laat mij u verzekeren dat het moed vereiste van de kant van Mevrouw Blavatsky om deze krachtige en gedurfde ideeën veertig jaar geleden openlijk te verkondigen. Zij benadrukte het prachtige optimisme

van de Theosofie, die door haar verlichting brengende leringen de vrees verdrijft. Zij bracht alle mensen onder het oog dat volgens de leringen van de Theosofie niemand in zonde wordt geboren, zoals de theologen dit leren en dat de mens zich voor redding niet moet verlaten op bepaalde verlossende krachten *buiten zijn eigen goddelijke natuur*.

De Theosofie begon snel wortel te schieten in het denken van enkele van de meest vooruitstrevende personen in Amerika en Europa; maar Mevrouw Blavatsky zette haar inspannende arbeid gedurende vele jaren voort en nu zijn de theosofische leringen over de hele wereld verspreid en niet alleen de geleerden en welvarenden zijn daardoor tot het lidmaatschap van de Theosophical Society aangetrokken, maar de tallozen die anders in een negatieve levenshouding zouden zijn blijven steken, wanhopig en vertwijfeld; want de Theosofie geeft moed en hoop en toont aan dat de mogelijkheden van de mens groter zijn dan wij ons voorstellen, maar dat de mensheid slaapt en moet worden opgewekt om haar verborgen kracht te beseffen. Wanneer dat is gedaan, zal de mens zijn leven met meer begrip aanvaarden, en als zijn denken zich openstelt voor het licht zal hij de heiligheid van zijn verantwoordelijkheden beseffen, dan zal hij meer vertrouwen in zichzelf en meer vertrouwen in zijn medemensen hebben. Zijn opvattingen over het leven — over de essentie van het leven en over de hogere wetten die de mens leiden, zullen zo verlichtend zijn dat er een nieuwe moed in hem zal worden geboren en hij zijn heilige verantwoordelijkheden met groeiende kennis en echte toewijding tegemoet zal treden.

De Theosofie leert dat er niet zoiets als toeval in het leven is, maar dat ons leven door onveranderlijke wetten wordt bestuurd. Als wij daarmee in overeenstemming werken, langs lijnen van de minste weerstand, zullen de mysteriën van onze natuur meer tenvolle aan ons onthuld worden. Dan volgt de kracht om te overwinnen en te worden wat we moeten zijn. Dit geeft ons een ruimere levensopvatting, een ruimere sympathie, waardoor wij beter in staat zullen zijn ons in te zetten voor de verheffing van onze medemensen.

Theosofie niet tegen het zuivere Christendom

Let op de tegenstelling tussen deze eenvoudige leringen en de oude theologische ideeën, die eeuwenlang de prachtige en koninklijke waarden die behoren tot het wezen, de oorsprong en de bestemming van de mens, verduisterd hebben. Maar houd goed in gedachte dat de Theosofie niet gekant is tegen het zuivere en eenvoudige Christendom zoals de Nazarener onderwees, maar dat zij gekant is tegen alle dwaling, en als gevolg daarvan tegen het “kerkendom” — tegen alle vormen, geloofsbelijdenissen en dogma’s die de gedachten der mensen misleiden en hen van de ware kennis afbrengen. Tegen deze dingen is zij duidelijk gekant, maar in geen enkel opzicht is zij gekant tegen de idealen van het ware Christendom.

Men kan zich gemakkelijk voorstellen dat iemand die veertig jaar geleden deze onsectarische ideeën verkondigde en ook ernstig poogde ernaar te leven en die een Theosophical Society oprichtte, dat in zekere zin een voertuig daarvan moest worden, noodzakelijkerwijs wel enige vervolging moest ondergaan. En mevrouw Blavatsky onderging vervolging en ook degenen die haar steunden en met haar samenwerkten. En deze vervolging kwam voor het grootste deel van een klasse mensen die beleed volgeling te zijn van de nederige Nazarener, van hem die zei: “Hebt elkander lief”. Ik zou niet willen dat u denkt dat ik met deze bewering alle belijdende christenen insluit – beslist niet – maar slechts een zekere soort. Die zijn er nog steeds, en soms zijn ze onze burens. Zij zijn nog steeds zo gehecht aan hun overtuigingen en hun vooroordelen, aan hun dogmatisme en hun blindheid, dat zij hebben gefaald hun verantwoordelijkheden te beseffen en de prachtige waarheden te erkennen van de goddelijke mogelijkheden in de mens en van de goddelijke wetten die het leven en de mens besturen. Zulke mensen worden aan banden gelegd door dogma’s die door mensen zijn gemaakt en zij zijn op zelfzuchtige wijze onverschillig voor de hoogste belangen van de mensheid.

Maar ik ben er zeker van dat er duizenden en duizenden prachtige, edele mensen zijn die deze dogma's en overtuigingen in alle ernst hooghouden, als een bepaald kenmerk van geloof, maar zeker niet van kennis. Want als zij de juiste kennis bezaten, als hun geloof hun de spirituele kracht zou geven waar hun hart naar verlangt en waar hun ziel naar smacht, zou de dood zijn bedreiging verliezen, want vrees dient geen plaats te hebben in een waarachtig christelijk leven. De Theosofie leert dat als het geestelijk licht schijnt, als er kennis in het leven is, de vrees verdwijnt en de dood, die zo'n schrikbeeld is voor de meeste mensen, van zijn verschrikking wordt ontdaan en van zijn dreiging en verdriet en een geheel nieuwe betekenis krijgt. De Theosofie leert, dat de dood slechts een wedergeboorte is, dat de mens verschillende scholen van ervaring in verschillende levens doormaakt om zich te ontwikkelen en tenslotte een toestand van volmaking te bereiken. Als het lichaam, dat volgens de Theosofie de levende tempel van de Christosgeest is, versleten is, is de ziel bevrijd, niet door de dood maar door een nieuwe geboorte, en gaat ze over in andere toestanden, waar ze rust en kracht verwerft om naar het aardse gebied terug te keren en haar leven op aarde weer op te nemen waar ze het achtergelaten heeft. Nog maar enkele jaren geleden was het onderwerp reïncarnatie onaangenaam voor mensen met een beperkte visie en van een niet al te moedig karakter, maar nu heeft de wijd verspreide invloed van de Theosofie een revolutie in het denken en voelen over dit onderwerp teweeggebracht. Er zijn heden ten dage duizenden mensen die er in geloven en er op vertrouwen als een belangrijke factor om hun leven in harmonie te brengen.

Reïncarnatie tegenover hemel en hel

De leer van reïncarnatie geeft een geweldige hoop en bemoeidiging en meer geestelijk licht en een grotere stimulans dan men mogelijk kan vinden in de oude leringen over het hierna maals. Het oude idee dat de mens slechts zevenenzeventig of honderd jaar in dit leven zijn toegemeten om dan over te gaan naar een toestand van gelukzaligheid of naar een andere plaats, begint te

verdwijnen. Volgens de oude theologie zijn er, zoals u weet, slechts twee alternatieven en er is geen andere keuze. Hoewel wij weten, dat er slechts weinig intelligente mensen zijn die de oude leer nu nog aanvaarden, zijn er niettemin velen die haar nog verkondigen — niet zo intensief als veertig jaar geleden, maar ze wordt nog geleerd, zij wordt te berde gebracht en op vele manieren, hetzij direct of indirect, en de mens wordt er nog steeds aan herinnerd dat de dag zal komen waarop hij, tenzij hij berouw heeft en de heilsmiddelen aanneemt die in het algemeen worden aangeboden, veroemd zal worden.

Vergelijk dit door mensen bedachte stelsel met de prachtige oude leer van reïncarnatie en zeg mij, of deze lering niet de moeite van het onderzoeken waard is? Is het niet een onderwerp dat wij moeten proberen te begrijpen? Wat een bemoediging, verstandelijk en geestelijk, zou de gehele mensheid kunnen ontvangen door zo'n onderwerp te bestuderen! Denk aan het optimisme ervan, de schoonheid, de inspiratie en de zegen ervan! Ja, waarlijk, de leer van reïncarnatie betekent veel voor de mensheid. Ik weet, dat met het voorbijgaan van de jaren, als de Theosofie meer algemeen bekend zal zijn, de oude denkbeelden een natuurlijke dood zullen sterven, de oude godsdienstige leringen zullen verdwijnen en degenen die nu nog hun redding zoeken in geloofsbelijdenissen en dogma's hun geloof zullen wijzigen en tenslotte de moed zullen hebben om als voorvechters van de veel ruimere opvattingen over de grote levenswetten naar voren te komen.

Een crisis in de geschiedenis der mensheid

Dit is een beslissende tijd in de geschiedenis van de mensheid, en wij krijgen kansen die misschien nooit meer in dit leven komen — mogelijk nooit meer. Leert deze vreselijke oorlog in Europa (1914-1918, vert.), waarbij ons hart en ons nationaal leven nauw betrokken zijn, ons geen les die ons opwekt tot hogere en edeler inspanningen voor de verheffing der mensheid? Hebben wij in het verleden onze plicht gedaan jegens onze medemensen? Hebben

wij door onze aarzelingen, onze halfslachtigheid en onze zelfzucht niet meegewerkt aan het uiteenvallen van de morele en spirituele krachten die de vrede ander de mensen en de volkeren moeten bewaren?

Van nu af aan zou het uw doel moeten zijn te proberen het menselijk leven te veranderen, eerst dat van uzelf, dan door het voorbeeld van moed, mededogen en kennis, om kracht te geven aan de wankelmoedigen, de zwakken en ontmoedigden. O, help, bid ik u, om de slavernij van de oude begrippen omtrent de mens en zijn bestemming te verbreken. Effen het pad voor de komende generatie, dat zij het licht moge vinden en op een hoger plan zal leven dan wij nu kennen. Help de lasten der mensen te verlichten door nieuwe pogingen en groter vertrouwen in de hogere wet en maak kennis een machtige factor in het menselijk leven, in plaats van geloof zonder meer!

De kinderen van deze generatie doen een beroep op de gehele mensheid, op onze instellingen en op de nationale en internationale tijdgeest. Wees ervan overtuigd dat onze kinderen deze onderstroom voelen — dit nieuwe gevoel van vrijheid, dat in alles merkbaar is. Zij maken zich los van de oude denkbeelden, waaraan u geleerd werd u te onderwerpen en te volgen. Tenzij u hen nieuwe hoop en optimistische toekomstbeelden geeft zult u falen in uw plicht jegens de kinderen en u zult door uw nalatigheid voor uzelf een karma scheppen waarvan ik denk dat u dit niet graag zou ondergaan.

De mensen zijn eeuwenlang van elkaar vervreemd geraakt en hopeloos verdeeld. Daardoor hebben zij het zicht op hun ruimere verantwoordelijkheden verloren. Bovendien beginnen de mensen van deze tijd door hun beperkte kijk op het menselijk leven en door hun onzekerheid over de toekomst onverschillig te worden omtrent de vorming van hun karakter en het zodanig gezond houden van hun lichaam dat zij hun levenstijd ten volle kunnen benutten en zo de Wet vervullen.

De vrees voor de dood

Vrees is een altijd-rondwarend iets, dat als een schrikbeeld de beste mogelijkheden van de mens overschaduwet. De vrees voor de dood, die duidelijk zichtbaar is in de voorbereidingen voor zijn komst in materiële zin en het laten varen van de liefde voor een edeler leven hebben niet alleen de mogelijkheden van de mens uitgeschakeld, maar hebben hem ook beroofd van de vreugde die de zijne had kunnen zijn indien hij op het ware pad van vooruitgang zou zijn. De vrees voor de dood! Hoe achtervolgt zij de arme mensheid en hoe maakt zij velen tot lafaards!

Let u er op bij het bestuderen van de geschiedenis van volkeren en mensen hoe enkelen van de grootste denkers zich uit de maatschappij terugtrekken, juist als zij tekenen beginnen te vertonen van een verruiming van hun ideeën en van een uitbreiding van hun dienstbaarheid voor de verbetering van allen. Onjuiste leringen hebben zelfs op de sterkste geesten hun sporen nagelaten en niet voordat deze zijn verwijderd kan de mens als een krijger rechtop staan en de wisselvalligheden van het leven met kracht, moed en hoop tegemoettreden. Niet voordat hij zijn nauwe verwantschap met het Oneindige beseft, kan hij verder zien dan het graf en durft hij het aan krachtig en zuiver voort te leven, zelfs honderd jaar, tot het laatste toe, in het volle bezit van zijn verstandelijke vermogens en zijn vitaliteit.

Laat de mens niet langer de negatieve weg volgen, maar staan voor de positieve krachten in het leven. Laat hem door zelfoverwinning de kracht ontvangen zijn lichaam te beheersen en zijn denken op te wekken tot een ruimere kijk op de menselijke noden. Wij hebben nieuwe menselijke wetten nodig, door en door rechtvaardig, wetten die het hart van de mensen aanraken en opwekken tot een nieuwe samenwerking. Het is het lied van broederschap, van vrede en goede wil ten opzichte van alle mensen dat het resultaat van het harteleven der wereld moet zijn, waar de wachtende mensheid om roept. Laat de mensheid een sleutel vinden tot de werkelijke situatie voor het te laat is, en de eerste vijftig levens-

jaren beschouwen als jaren van ernstige voorbereiding tot het pad van volmaking en de resterende jaren slechts als een hogere school van denken en dienstverlening. Het is de naglans van menselijk pogen, dat inspiratie verschaft. De menselijke natuur, verzacht en versterkt door lijden en ervaring, zou zich als goddelijk kunnen onderscheiden, als de mens het slechts zou toestaan; hij zou aan het eind van een leven op aarde het volgende tegemoet kunnen zien met een moed, die slechts aan de krijger bekend is.

Theosofie, het lichtbaken

O, Theosofie! Theosofie! Zij is het grote lichtbaken. Zij staat daar met haar geweldige kracht en haar schitterende mogelijkheden, de Goede Engel van de Twintigste Eeuw. Laat allen zich tot haar leringen wenden en het Verloren Woord vinden, en daardoor bezielde worden met de waarachtige geest van broederschap. Bedenk dat wij allen, ook de geringsten, een deel zijn van het goede, universele leven, en dat wij allen omsloten zijn door de meedogende goddelijke wet die de gehele mensheid leidt, dat in ons de Christusgeest is, dat er een levende, spirituele kracht in ons is, steeds probeerend een hogere expressie te vinden. Daar is de "Kenner" — de hogere Ego, het Hoger Zelf. Het is iets dat boven uw breinverstand denkt en dromen droomt van de mogelijkheden die het leven biedt, boven alle dromen van het breinverstand uit. Het is iets dat uw mentale denken volgens de wil van de Hogere Wet kan vormen, en volgens de schoonheid en grootsheid van het geestelijk leven. Als u wilt luisteren naar de stem en de aansporing ervan, zal het twijfel, vrees, zielesmart en tranen uit uw denken verdrijven en zullen de nachtmerries en waandenkbeelden uit uw leven worden verbannen en zal uw denken worden vervuld van ideeën die u op den duur tot ware kennis zullen leiden.

Werkelijke vrede: universele vrede

Ik heb gedroomd van de tijd, misschien over vijftig jaar, dat door de leringen van de Theosofie het bijna onmogelijk zal zijn in

de gezichten der mensen zoveel lijden en wanhoop te zien. Ik heb zelfs durven dromen dat door de weldadige kracht van deze leringen de eigenaardige onrust waarvan het menselijk leven heden ten dage is vervuld een natuurlijke dood zal zijn gestorven, dat twijfel, onzekerheid en zelfzucht schaduwen uit het verleden zullen zijn. Door de vele vitale problemen in het menselijk leven waarvoor we gesteld worden en door hetgeen we algemeen waarnemen, worden we opgeroepen tot een edeler poging; en velen verliezen de hoop op enige verandering. Geen vertrouwen hebbend in zichzelf, hebben zij geen vertrouwen in de toekomst. Ik geef toe dat het moeilijk voor ons is te bekijken hoe wij al deze spanningen waaronder we gebukt gaan met enige mate van kennis, die weldadig zal blijken, tegemoet kunnen treden – in het bijzonder in deze tijd van internationale onrust, waarin het lijkt alsof de ene helft van de menselijke familie zich inspant de andere te vernietigen; waarin zelfs de lucht bezwangerd is door de waanzin van deze eeuw – onbroederlijkheid.

Ik zal zeker niet zeggen dat vrede – blijvende vrede – zelfs door de beste inspanningen van onze grootste staatslieden en meest welwillende mensen gevestigd kan worden. Als wij blijvende vrede willen hebben en hoop willen hebben op een blijvende eenheid onder de volkeren en mensen, moeten wij noodzakelijkerwijs anders gaan denken en handelen, en moet er blijkgegeven worden van oprechte samenwerking alvorens de kwestie met succes zou kunnen worden aangepakt. Wij zouden in de eerste plaats moeten uitgaan van het idee dat wij voor de eeuwigheid bouwen, en dat de zaden die wij nu zaaien een rijke oogst moeten opbrengen in het leven van de komende generatie. Wij zouden verplicht zijn in ons leven dat zoete gevoel van praktische menselijke broederschap hoog te houden dat ons de inspiratie zou geven al deze problemen onder het oog te zien en de mensen op te roepen voor de vestiging van een nieuwe orde der tijden.

De mensheid is opgeschrikt door de beelden van lijden, smart en dood. Waarom haar niet uit de droom helpen onder de weldadige invloed van een veelbelovende vreugde? Laten wij de geest van broederschap in ons karakter accentueren — van onzelfzuchtige edele broederschap. Eis het van de mensen en de naties. Werk voor

de geestelijke wedergeboorte van de mens, bevrijd van geloofsbelijdenissen en dogma's.

Geloofd u een ogenblik dat de knapste denkers van deze eeuw – vertegenwoordigers van de verschillende naties, onze grootste staatslieden – heden bij elkaar zouden kunnen komen om het ontwerp voor een blijvende vrede op te stellen? Wij weten allen dat dit slechts iets van tijdelijke aard zou zijn; dat als er verdragen werden gemaakt zij verbroken kunnen worden, zoals dat al eerder is gebeurd. We weten dat ondanks de beste inspanningen er weer oorlogen moeten komen in de loop der tijd, en meer lijden en wanhoop, onwetendheid en misdaad.

Dit is het beeld van de mensheid zoals zij is, en ons nationale en internationale leven zoals het is; kunnen we niet het mooiere beeld opbouwen — dat optimistische en inspirerende beeld, dat een licht moet uitstralen over de hele mensheid, omdat zij geestelijk gegroeid is?

Theosofie in het gezin

Een ander probleem is het huiselijk leven. Zijn de moeders en vaders, de opvoeders en de vooruitstrevende mensen van deze tijd tevreden over het huiselijk leven van de twintigste eeuw? Zijn *wij* er tevreden over, wetende wat het huiselijk leven van de meerderheid van de mensen heden is? Beseffen we niet allemaal dat onder het huidige bestel er weinig hoop is voor de komende generaties? Nemen de misdaden niet toe, afschuwelijke misdaden? Lezen wij niet iedere dag in de kranten over jeugdmisdaad? Worden wij niet geconfronteerd met de gevolgen van wat wij in het verleden hebben nagelaten te doen, en met ons falen om het gezinsleven te doen zijn zoals het behoort te zijn?

Natuurlijk rijst de vraag: hoe kunnen wij het huiselijk leven verbeteren? Welke factoren kunnen worden aangevoerd om het in goede banen te leiden en het dichterbij het volmaakte te brengen? De Theosofie antwoordt, dat de ouders moeten beginnen de hogere levenswetten te bestuderen en de grote verantwoordelijkheden van het vader- en moederschap, zelfs vóór het huwelijk.

Het gezin zou moeten worden uitgeroepen als het centrum van waaruit het hogere leven van de volkeren ontspringt.

De Theosofie zegt: richt geestelijke altaren op in het huisgezin. Laten de ouders eventueel tijd besteden aan het accentueren van de geestelijke levenswetten in het gezin als aan de wereldse zaken en genoegens en de vergankelijke dingen van het leven. Hoe inspirerend is het beeld van een gezin dat werkelijk is geraakt door de leringen van de Theosofie. Ik kom daar binnen en zie de kleine kinderen verzameld in de huiselijke kring. Zo klein als ze zijn hebben zij al enkele leringen begrepen die nodig zijn om hen te helpen hun eigen karakter te vormen. Hun wordt geleerd hoe goddelijke wetten ons leiden en niets wordt daarbij over het hoofd gezien. Zelfs kleine kinderen kunnen verantwoordelijkheden dragen in samenwerking met hun ouders. De ouders moeten de leringen niet slechts kennen, maar zij moeten het leven leiden in overeenstemming daarmee en zij moeten een inspirerend voorbeeld zijn van werkelijk ouderschap. Ik blijf staan op de drempel van zo'n huis en voel in de atmosfeer ervan dat het koninkrijk der hemelen op aarde al is begonnen.

Laat de komende geslachten de waarde van het leven beseffen, de grootsheid en adel ervan. Laat de kinderen doordrongen worden van liefde voor de hogere harmonieën en van afkeer voor alles wat de aantrekkelijkheid van het huis zou bederven. O, wat een kracht en verlichting zou dan het leven van de ouders binnenstromen! Maak het huis tot het middelpunt van waarachtig, edel leven. Maak het mooi en aantrekkelijk, zelfs al is het eenvoudig. Beoefen muziek en kweek liefde voor kunst en literatuur aan. Laat deze een actief deel van het gezinsleven uitmaken. Ouders die in zo'n sfeer leven als ik heb geschilderd, zouden de heiligheid van het gezin op een nieuwe manier behoeden en zouden de heilige huwelijksbanden en de verantwoordelijkheden daarvan meer ten volle begrijpen.

Ik heb al vaker gezegd: als de vrouw haar ware plaats in het leven vindt, zal de man ook de zijne vinden. Als de vrouw de waarde en betekenis van het moederschap begrijpt en de daarbij behorende verantwoordelijkheden, zal de man ook zijn plichten

in dit verband gaan beseffen. Dan zal het gezinsleven op een betrouwbare fundering van geestelijk leven worden gebouwd en het zal veel meer vreugde brengen dan wij ons ooit hebben kunnen voorstellen. Het ware huwelijk is een voortdurende bron van geluk, want de echtgenoten houden van elkaar en hebben respect voor elkaar. Mijn toehoorders zullen denken dat ik een vèrgezochte droom schilder, maar weet u, ik heb meer vertrouwen in de mens en zijn mogelijkheden dan zij die mij of mijn woorden becritiseren. Ik denk dat mannen en vrouwen in deze tijd doen wat zij kunnen, wanneer ik eraan denk wat zij hebben moeten missen; het gemis van de kans om de ware wetenschap van het leven te begrijpen.

De strijd voor het dagelijks brood is zwaar, en menige dappere man en vrouw is onder de druk waarvan bezwelen. Maar laat de mannen en vrouwen, de stichters van het gezin, hun kracht vinden in de leringen van de Theosofie. Deze zullen hen de kennis en de moed geven om moeilijkheden te overwinnen en voor altijd te overwinnen, want zij die faalden hebben de kennis niet gehad. Als gevolg daarvan hebben zij de moed niet gehad. Omdat zij geen vertrouwen in zichzelf hadden hebben zij het vertrouwen in hun medemensen verloren en ook in hun toekomst. Maar er kan een nieuw vertrouwen geboren worden en er kan een bezielende moed komen als de mens zijn wezenlijke goddelijkheid heeft ontdekt — de sleutel tot alle levensproblemen; als de mens de zoetheid en de luister van het geestelijke leven heeft gevonden en hij zichzelf zo heeft gevormd, dat het gehele leven één praktische hulpvaardige uiting is van alles wat het edelste en het beste is.

[Een andere toespraak in deze reeks werd op 21 februari 1915 gehouden, voorafgegaan door acht korte voordrachten door vertegenwoordigers van de “Men’s Theosophical League of Humanity”. De plaatselijke krant van San Diego “The San Diego Union” gaf er de volgende dag een verslag van, zoals hieronder vermeld onder de titel: “De doeleinden der Theosofie, uiteengezet door sprekers — Mevrouw Tingley e.a. geven een verklaring van de doeleinden van deze wereldwijde beweging.”:]

De bijeenkomst in het Isis-theater gisteravond was van buitengewoon belang, omdat het de grote schare toehoorders de gelegenheid gaf iets te vernemen over de Men’s Theosophical League of Humanity, over de doeleinden ervan en de idealen die de leden bewegen. Zoals door een van de sprekers werd uiteengezet, zijn de doeleinden in hoofdzaak gelijk aan die van de Women’s International Theosophical League. Verder werd uiteengezet, dat Mevr. Tingley’s oogmerk bij het oprichten van deze twee bonden was, de volmaakte samenwerking tussen mannen en vrouwen op alle terreinen tot stand te brengen, speciaal op het gebied van practisch humanitair werk.

Toneel aantrekkelijk versierd

De toneelschikking was treffend. Vooraan en bij de zijdecors was de gebruikelijke fraaie versiering van bladeren en bloemen. In het midden van het toneel was een altaar van witte rozen, waarachter zo’n twintig leden van de Men’s League waren gezeten. Achter hen, op een verhoogd platform, zat het Rāja-Yoga Internationaal Orkest, bestaande uit zo’n vijfenveertig leden, die gedurende de avond de volgende selecties ten gehore brachten. Ouverture *Egmont*, (Beethoven); *To a Water-Lily*, (MacDowell); Barcarolle uit *Le tribut de Zamora*, (Gounod); Mars uit *Aïda*, (Verdi). In de pauze zong een van de leerlingen van het Isis Conservatorium voor muziek een tenorsolo, *Heimwärts*, (Franz Abt).

Broederschap essentieel

De bijeenkomst werd geopend door Clark Thurston, leider

van de League, die de toehoorders verwelkomde als gasten van Mevr. Tingley en van de leden. Hij zette uiteen dat het doel van de League was de practische toepassing van Theosofie en broederschap bij de noden en behoeften der mensheid. De atmosfeer van broederschap, zei hij, was het enige, waarin het geestelijk leven tot uitdrukking kon komen. De waarheden der Theosofie hebben, sinds zij veertig jaar geleden door Mevr. Blavatsky, de stichtster van de huidige Theosofische Beweging, weer aan de wereld werden gepresenteerd, in hoge mate de richting van het menselijk denken veranderd, zei hij.

J.H. Fussell, secretaris van de Universele Broederschap en het Theosofisch Genootschap en privé-secretaris van Mevrouw Tingley, sprak over het doel van beide bonden, die, zo zei hij, was de mensheid te helpen. "Dit doel," zei hij, "is tweevoudig. Enerzijds is het het verzachten van het lijden in de wereld, haar verdriet en harteleed, door alle beletselen weg te nemen die de menselijke vooruitgang belemmeren, alle vormen van onbroederlijkheid, wreedheid en onrechtvaardigheid, en anderzijds is het het inprenten van de hoge idealen van gedrag die het tegenovergestelde ervan zijn en van de toepassing waarvan het toekomstig geluk en welzijn van de wereld afhangen."

Ziel moet worden geïdentificeerd

Prof. F.S. Darrow, A.M., Ph. D. (Harvard), verklaarde dat de opdracht van de mens is zijn eigen tweevoudige natuur te bestuderen, om te leren de uiterlijke, materiële natuur te leiden door de god binnen in ons. "Waar geluk", zei hij, "kan alleen komen door onzelfzuchtig streven; het pad van vooruitgang kent geen einde; de ziel, als het kind van het oneindige, moet zelf oneindig zijn."

Volgens R. Machell, directeur van de afdeling Kunst van de Rāja-Yoga Universiteit, moet ieder mens de vraag onder ogen zien "Wat is de opdracht van de mens?" en hij geeft daar het antwoord op door zijn leven. "De mens heeft steeds twee tegenovergestelde idealen voor zich," zei Machell, "dat van geven en dat van nemen; altruïsme en egoïsme. Tussen deze twee moet de mens kiezen, en dat doet hij ook, of hij wil of niet, en zijn leven geeft zijn keuze aan."

J.F. Knoche, plaatselijk zakelijk leider van het Internationale Theosofische Hoofdkwartier, sprak over de reden waarom de studie van de Theosofie van vitaal belang is voor de zakenman van heden. “Een beter begrip van de natuur van de mens en zijn mogelijkheden is nodig,” verklaarde hij, “als de mens geen mislukking wil zijn.” Dit begrip, zei de spreker, kan worden verkregen door de studie van de Theosofie.

Prof. W.A. Dunn, directeur van het Isis Conservatorium voor muziek, sprak over de inconsequentie dat de mens de heerschappij van de wet erkent over de uiterlijke natuur, zonder diezelfde heerschappij te aanvaarden over de morele natuur van de mens. “De opdracht van de mens,” zei hij, “is samen te werken met de wetten van zijn morele en mentale wezen, evenzeer als met de wetten van zijn fysieke wezen. Een sterk en zuiver karakter kan alleen het resultaat zijn van volmaakte gehoorzaamheid aan de wetten van het geestelijk leven.”

Desillusies in het leven

Iverson L. Harris, Professor in de rechtsgeleerdheid van de Rāja-Yoga Universiteit sprak over de desillusies in het leven en de fouten die de mensen kans liepen te maken door zichzelf te beschouwen als gedesillusionneerd. Hij stelde, dat de Theosofie in het bijzonder voor zulke mensen een boodschap had.

“De opdracht van de mens is om de strijder van God te zijn,” zei Kenneth Morris, lid van de letterkundige staf van het Theosofisch Hoofdkwartier. “Wij moeten vechten of sterven; tussen ochtend en avond wint of verliest men evenveel veldslagen als er ogenblikken zijn. Het is het belang van alle mensen om de ogenblikken van de dag goddelijk te maken. De mens is een vechtend dier als hij geen strijdende god is.”

Na een korte muzikale selectie, uitgevoerd door het Rāja-Yoga Internationaal Orkest verscheen Mevr. Tingley op het toneel ...

Toespraak door Katherine Tingley

Vrienden, ik heb veel waardering voor de aandacht die u aan het gebodene van deze avond hebt geschonken. Als ik het mocht

zeggen zou ik de bijeenkomst nu willen sluiten, maar aangezien ik op het programma ben genoemd als een der sprekers, wordt er uiteraard verwacht dat ik het mijne bijdraag. Aangezien de tijd beperkt is, zal ik maar weinig zeggen; ik zou u willen doordringen van het belang van de studie der Theosofie — van de kennis van deze verheven waarheden die ieder mens tot een deel van zijn leven zou moeten maken. Deze leringen zijn werkelijk schitterende waarheden, en zij geven aan ieder mens hoop en troost, zoals geen andere leringen doen, want zij zijn niet alleen gebaseerd op fundamentele beginselen, maar ook op kennis. Als iemand ware kennis heeft en deze in zijn leven toepast, kan het niet anders of hij zal geluk vinden.

Het zal u misschien interesseren te weten, dat de heren die hier vanavond zijn en die de Men's International Theosophical League of Humanity vertegenwoordigen, uit verschillende delen van de wereld afkomstig zijn, uit Engeland, Ierland, Duitsland, Frankrijk, Nederland, Zweden, Denemarken, Australië, Canada, en ook uit de Verenigde Staten; zij leven in het World's Theosophical Center te Point Loma, en zij proberen de geest van waarachtige broederschap te bevorderen. Onder hen zijn er een aantal die leerlingen van mevrouw Blavatsky waren, in de begintijd van het theosofisch werk, en die sindsdien vastbesloten zijn doorgegaan onder het leiderschap van William Q. Judge en met mij om de Zaak hoog te houden die hun zozeer ter harte gaat — Theosofie.

Als ik kijk naar deze groep ernstige mannen dan kom ik onder de indruk van mevrouw Blavatsky's vooruitziende blik, want toen zij naar de westerse wereld kwam om de onsectarische leringen van de Wijsheid-Religie opnieuw bekend te maken en de Theosophical Society op te richten, moet zij besef hebben gehad, meer dan een van ons kan weten — niet slechts van de grote noden der mensheid, maar ook dat er honderden en duizenden hongerige harten waren die op haar komst wachtten, om de hulp vragend die haar boodschap zou brengen. Zij moet ontegenzeggelijk in de stilte van haar hart en ziel de nood van de wereld geweten hebben. Zij wist goed, dat er over de hele wereld wachtende zielen waren die de gelegenheid zochten het Pad te vinden, waarbij zij zichzelf zouden

kunnen vinden en zo betere mannen en vrouwen worden, betere helpers der mensheid.

Waarlijk groot was haar vooruitzien van de wereldnood en van de hoop en hulp die de Theosofie de mensen zou brengen, want over de gehele wereld hebben wij heden vertegenwoordigers, niet slechts van de Universele Broederschap en het Theosofisch Genootschap, maar ook van deze twee theosofische bonden, de Woman's League en de Men's League, die samenwerken.

Laat mij u verzekeren dat u vanavond slechts een glimp hebt gezien van wat de werkers in deze bonden doen. Mannen en vrouwen werken samen, zij zijn niet uit op zelfverheffing of op openbare erkenning of eer. Zij dienen zonder salaris te ontvangen of een beloning te verwachten, behalve dat zij weten naar beste vermogen sommige lasten der mensheid te verlichten en dat zij aan mensen van alle naties duidelijk maken waar troost en bemoediging is voor hart en verstand.

Ik herinner me een gedicht, geschreven door een oosterling. De regels zijn zeer toepasselijk en suggestief, het gedicht heet "Man en Vrouw".

Zijn wij niet de harmonieën van een en dezelfde droom?

Zijn wij niet de sterren van een en dezelfde straal?

Zijn wij niet de vruchten van een en dezelfde boom?

Zijn wij niet de golven van een en dezelfde zee?

Hier is de sleutel. Mannen en vrouwen zijn voortgekomen uit dezelfde bron, zoeken hetzelfde doel, zijn een deel van het grote universele leven, worden geleid door de universele wetten van het zijn — elk van de twee op de eigen plaats, de vrouw op haar plaats, de man op de zijne, de uiterlijke aspecten verschillend, met verschillende plichten, maar de honger des harten is hetzelfde en de geestelijke wil evenzeer.

Kunt u begrijpen dat zulke mannen en vrouwen als waarvan ik spreek, verenigd als medewerkers voor het algemene welzijn van de mensheid, in staat moeten zijn in de rustige sfeer van zelfvergetelheid, aspiratie en toewijding, echt iets meer te doen dan heden ten dage elders wordt gedaan? Brengen zij de mensen niet

duidelijk aan het verstand dat broederschap in feite een werkelijkheid in de natuur is? Afscheidenheid bestaat slechts omdat de mensen de wetten van het zijn niet begrijpen — de mensen zijn de weg kwijt geraakt.

Het was daarom dat Mevrouw Blavatsky, die oprechte Russische vrouw, beseffend dat de mensen weer de weg moest worden gewezen, de oude leringen verzamelde, de beginselen van de Wijsheid-Religie, die voorafgaan aan de tijd van Jezus en andere leraren. Ze vergaarde ze, hield ze haar leven lang in haar hart besloten, bezielde haar geschriften en al haar handelingen ermee en bracht ze aan de westerse wereld, en legde ze aan de voeten der mensheid.

Geen wonder dat honderden en duizenden over de gehele wereld zich wendden tot deze Leraar; geen wonder ook dat zij verkeerdd werd begrepen en vervolgd. Maar dat was alleen door die mensen die hun eigen innerlijke wezen niet hadden bestudeerd en weinig of niets wisten van deze innerlijke kennis die de Theosofie geeft. Nooit de diepten van hun eigen bewustzijn gepeild hebbend, waren zij in hun blindheid en egoïsme bereid de toortsdrager te vernietigen die naar de wereld kwam om hen het licht te brengen dat zij juist zo nodig hadden.

Mevrouw Blavatsky pretendeerde niet dat zij bijzondere geestelijke gaven had, zij plaatste zich niet voor de wereld als een verlosser, zij vroeg niet om bewondering of verering — geen offerande voor haar! Zij beweerde niet dat *zij* het licht was, maar verklaarde zich eenvoudig een vriend van de mensheid, een vrouw met een opdracht, een boodschapper die de oude waarheden van de Wijsheid-Religie aan de mensen van de 19e eeuw bracht. Alles wat zij haar leerlingen vroeg was de Theosofie te bestuderen en deze toe te passen bij alle dagelijkse plichten, en vanaf dat ogenblik te beginnen op een andere manier te leven en op een nieuwe manier te dienen — volgens de hoogste voorschriften van het geweten.

Mensen vragen soms aan leden van ons Genootschap en aan mijzelf: “Waarom dat enthousiasme? Wat is die veelzeggende kracht achter u die u zo blij en optimistisch maakt, die u steunt bij uw

dienst aan de mensheid, zonder er een salaris of beloning voor te verwachten? Wat is de wonderbaarlijke kracht die uw Genootschap zo eensgezind bijeenhoudt? — dat is het grootste wonder van alles! En verder, wat is de kracht die de vertegenwoordigers van de verschillende landen — zelfs vertegenwoordigers van de landen die met elkaar in oorlog zijn — zo vriendschappelijk met elkaar doet samenwerken?” Ik antwoord: “Het is die innerlijke kennis waarover ik gesproken heb, die door de leerlingen is verworven. Zij proberen hun karakter te vervolmaken en hun denken te verlichten en aan de toekomst te bouwen. Tot op zekere hoogte hebben zij de diepten van hun bewustzijn gepeild. En ook beseffen zij, dat al moeten zij zich aan de hoogste geest van vaderlandsliefde houden, de internationale geest hoger is, en dat het eigen land beter kan worden gediend door een werkelijk vorstelijk ziele-patriottisme, goddelijk patriottisme, rechtvaardigheid tegenover alle mensen en alle landen; dat het leven van de aanhangers van de Theosofie gekenmerkt moet worden door de meest onzelfzuchtige bedoelingen voor het welzijn van de mensen van de gehele wereld — ons gemeenschappelijk tehuis.”

In deze ontmoeting met u hedenavond, in aanwezigheid van de vertegenwoordigers van de Men's International Theosophical League of Humanity en de Universal Brotherhood and Theosophical Society, voel ik mij rijkelijk beloond, want ik weet dat de meesten van u zeer geïnteresseerd en erkentelijk waren. Hier zijn mijn vrienden hedenavond, mannen van beschaving, mannen die hun leven wijden aan de verbetering van zichzelf en van hun medebroeders. Zij zijn mannen met een sterke wil en met een intense vastberadenheid; en ik ben blij dat niets hen kan afhouden van het pad dat zij hebben gekozen. Ja, zij proberen het theosofisch leven zonder vrees tot uitdrukking te brengen, en bij hun protest tegen de dwalingen van deze tijd en de vervolging die het Genootschap dat zij vertegenwoordigen heeft ontmoet, blijven zij mededogend, zelfs tegenover de vijanden van ons werk. Zij beseffen, dat degenen die het pad van een hervormer die weet waarover hij het heeft zouden willen versperren, niet de diepten van hun bewustzijn hebben gepeild en dat zij niet de strijd hebben gehad

die degenen die zij vervolgen wel hebben gehad; dat zij lang geleden, in een of ander leven, van het pad van de gezegende kennis van hun goddelijkheid zijn afgedwaald en door begoochelingen misleid zijn. Zij hebben op geloof gebouwd, of misschien louter op vooroordeel, terwijl de theosoof bouwt op kennis, kennis van zichzelf en van de natuur, want dit is het wat de Theosofie geeft.

Ik hoop, dat hetgeen mijn vrienden over de waarde der Theosofie hebben gezegd u tot nieuwe actie heeft aangemoedigd, of tot hernieuwde acties op vele terreinen, en u nieuwe hoop en grotere moed heeft geschonken. Mijn medewerkers zouden u veel meer interessante feiten hebben kunnen geven, als hun bescheidenheid hen niet had weerhouden over hun ervaringen en overwinningen te spreken. Zij zouden inderdaad de sluier hebben kunnen oplichten van het werk van beide bonden en u hebben getoond welke prachtige resultaten zij bereiken voor het welzijn van de wereld. Inderdaad, hun werk is verreikend, het heeft te maken met alle klassen van mensen onder allerlei betreuenswaardige omstandigheden, vanaf de hoogste maatschappelijke klassen tot aan de ongelukkigen in de gevangenis en daarbuiten, de misleiden, de ontmoedigden en wanhopigen.

Wat een droevige geschiedenissen zouden er verteld kunnen worden over hun ervaringen met hun medemensen! Inderdaad, het is mijn vaste overtuiging dat in latere jaren het verslag van het werk dat de leden van de Universele Broederschap en het Theosofisch Genootschap hebben gedaan en wat zij nog zullen doen aan het nageslacht zal worden overgeleverd als de bijbel van de 20e eeuw. En dan op alle andere gebieden van menselijke activiteit — op het gebied van de wetenschap, de literatuur, het onderwijs en de opvoeding in het maatschappelijk werk en op zakelijk gebied, in feite op alle terreinen, zult u bemerken dat zij de vitale dagelijkse problemen zeer intelligent en hulpvaardig tegemoettraden.

Mijn slotwoorden van vanavond drukken datgene uit wat ik zo vaak tegen mijn luisteraars zeg — bestudeer onze theosofische literatuur. Maak kennis met deze heldhaftige werkers voor de mensheid, Mevrouw Blavatsky en William Quan Judge, door hun geschriften te lezen, want deze bevatten kennis en aanwijzingen

die ieder mens zou moeten weten. Laten wij denken aan de volgende woorden uit de bijbel, die zo toepasselijk zijn op alle menselijke noden en waaruit wij kracht kunnen putten om altijd onze plicht te doen: “Als iemand Zijn wil doet, zal hij de Leer kennen”.

Supplement 2

Brieven uit Egypte

[De theosofische wereldreis, of kruistocht, zoals zij werd genoemd, onder leiding van Katherine Tingley, is goed beschreven door Emmett A. Greenwalt in *California Utopia: Point Loma 1897-1942*. De reis begon in New York City in juni 1896 en vond haar hoogtepunt in Point Loma, Californië, in februari 1897. Er werden levendige bijeenkomsten gehouden in Engeland en Ierland, en het gezelschap was daarna door Frankrijk, Nederland, Duitsland, Zwitserland, Oostenrijk, Italië en Griekenland gereisd, en verder werden er openbare bijeenkomsten in India, Australië en Nieuw-Zeeland gehouden. In oktober 1896 waren zij in Egypte, en in het officiële tijdschrift van de Society, *The New Century* (Deel I, nrs. 5 t/m 11, 28 oktober tot 11 december 1897), werd een serie korte artikelen van Katherine Tingley opgenomen waarin voorvallen tijdens dit bezoek werden verteld. Hoewel ze niet van uitgesproken historisch belang zijn, maar meer in de geest van brieven naar huis, geven zij toch iets weer van de atmosfeer van die dagen, en daarom zijn zij in dit boek opgenomen.]

Op een heldere oktobermorgen in 1896 landde een gezelschap van zeven Amerikaanse reizigers (de kruisvaarders) in Egypte, ter hoogte van Alexandrië. Het schip had juist aangelegd en alles was in rep en roer aan boord.

De zon scheen stralend op de koepels van de moskeeën en het paleis van de kedive; het water was zo glad als een spiegel, de stralen van de zon werden erin weerkaatst, hetgeen een prachtig schouwspel opleverde. De halfnaakte inheemsen in hun vreemdsoortige en bonte kledij, met hun donkere huid en vrolijke gezichten peddelden in hun kleine bootjes langs het schip en maakten op onweerstaan-

bare manier het schouwspel compleet. In een oogwenk waren zij aan boord en drongen zich aan de passagiers op om hun bagage te mogen dragen. Het geroep en geschreeuw deed je denken aan de oude tijd dat Babel gebouwd werd en er vele talen werden gesproken. Het was een vreemd mengelmoes van talen die zeer zelden worden gehoord en die een geheel ander beeld opleveren dan wat doorgaans wordt verkregen bij het lezen van de tamelijk vervelende verhalen over het leven en het landschap van Egypte. Alles was inspirerend en levendig. Tegen de tijd dat de agent van Cook aan boord kwam trokken de inheemsen zich terug en konden de Amerikanen in Alexandrië van boord gaan. Deze vertegenwoordiger, een Egyptenaar, was van een indrukwekkend en statig voorkomen, in de prachtige Egyptische trant. Hij geleidde ons buigend naar de sloep, alsof wij de vertegenwoordigers van het gehele vasteland van Amerika waren en dat met een bijzondere gratie, die werkelijk innemend was. Na een paar minuten bereikten wij de landingsplaats en waren spoedig bij het station om de rijtuigen voor Caïro te nemen.

Terwijl wij puffend in het station zaten, want de hitte was ondragelijk, lesten we onze dorst en deden ons tegoed aan de vele lekkernijen die de oosterse inheemsen in manden op het hoofd dragen. Hun smekende ogen om een paar Amerikaanse geldstukken te krijgen voor het in leven houden van hun halfverhongerde lichamen waren welsprekender dan woorden. Want hoewel deze mensen in naam een groot ras vertegenwoordigen is het een beklagenswaardig, ongelukkig volk en is er weinig dat het leven voor hen de moeite waard maakt.

Nooit zal ik de tocht vergeten die wij die dag langs de Nijl maakten. Aan de ene kant strekte de spoorlijn zich kilometers ver uit, aan de andere kant kon je de kamelen zich statig over het brandende zand zien bewegen, beladen met zware lasten, door de inheemsen in hun loshangende gewaden op dezelfde wijze meegevoerd als duizenden jaren geleden.

Na enkele uren bereikten wij Caïro. Het is de grootste stad van Afrika, men zegt dat zij 500.000 inwoners telt. Sommigen beweren dat zij in 525 v.C. door de Babyloniërs is gesticht, terwijl

anderen zeggen dat zij door Semiramis is gesticht. Schrijfster is zo vrij te beweren dat Caïro werd gesticht in de tijd van Ramses II en gebouwd werd op de ruïnes van een grote stad, die uit prehistorische tijden dateert.

Caïro, de oosterse stad met al haar veelsoortige en nieuwe attracties, had voor ons geen bekoring. Wij waren erg vermoeid na de lange zeereis over de Middellandse Zee van Griekenland naar Alexandrië en de tocht door de woestijn; het enige waar wij naar verlangden was een bad en rust. Zelfs al zou het oude Egypte in al zijn pracht voor ons zijn verschenen, dan zouden wij daarvan toch niet echt hebben kunnen genieten.

Spoedig bereikten wij het hotel, waar de post uit Amerika al op ons lag te wachten. Brieven uit Amerika – gezegend de lieve mensen die ze hadden geschreven – gezanten van thuis! Hoezeer vrolijkten ze ons op en hielpen ze ons dat akelige gevoel van heimwee te verdrijven dat zelfs het dapperste hart soms bevangt als het gescheiden is van zijn geboorteland.

Na een goede nachtrust was het gezelschap verfrist en hadden wij nieuwe moed om de tocht van die dag te beginnen. Onze Arabische dragoman (gids) verzorgde alles tot in de puntjes, zelfs een overvloedige lunch, die wij zelf moesten meedragen, want wij zouden niet vóór de avond terugkeren. Onze rijtuigen waren de gewone victoria's. Wij reden door smalle kronkelige straatjes (vele er dichtbij waren ontoegankelijk, behalve voor voetgangers en ezels), vol met kamelen, ezeldrijvers, waterdragers en inheemsen met hun manden met vruchten op het hoofd. Wij passeerden lage winkeltjes, de etalages gevuld met prachtige weefsels en oosterse koopwaar. Wij zagen het schitterende paleis, imposante moskeeën, de minaretten en de harems met hun vooruitspringende, door dicht traliewerk omsloten balkons en zagen vol bewondering naar die grote bewegende mensenmassa, een schilderachtig oosters tafereel met Arabieren, Muzelmannen, Bedoeïenen, Grieken, Armeniërs en Joden in hun nationale kledij, vermengd met de eenvoudig geklede Europeanen en de Engelse soldaat in zijn uniform met rood en verguldsel. De laatste twee soorten zagen er stijf uit en vielen uit de toon.

Onze weg voerde langs de brede, beschaduwde rijtuigroute van waaraf een klein fellah-dorp kon worden gezien (hoofdzakelijk bestaande uit lemen hutten met lage daken) en de Nijl, die de hellingen van de groene, vruchtbare velden bevoeit. Spoedig ontwaarden wij de gigantische piramiden en de Sfinx — imponerend, bezielend en ontzagwekkend. Ze stonden daar als reusachtige schildwachten die de verborgen mysteriën der grijze oudheid beschermen en bewaren.

In stille meditatie stonden de kruisvaarders in de schaduw van de grote piramide ... en toen vielen schrijfster de waarlijk bezielende woorden van Napoleon in: "Soldaten, bedenk dat twintig eeuwen op u neerzien." De diepe stilte die de atmosfeer vervulde werd verbroken door het wilde geschreeuw van de Bedoeïenen, zo'n dertigtal, die het paleis bewaakten. Zij stormden op ons af, hun kamelen voortdrijvend, buigend en voortdurend bewegend op een luidruchtige manier, luidkeels baksheesh roepend en ons in gebroken Engels uitnodigend om op hun kamelen te rijden. Ondanks het geschreeuw en het tumult voelden wij sympathie voor deze mensen, waarschijnlijk meer dan de gemiddelde toerist, want waren zij niet onze broeders? Hun geïsoleerde leven en de beperkte mogelijkheden om in hun levensonderhoud te voorzien deden ons onze irritatie over hun opdringerigheid vergeten.

Terwijl sommigen van de kruisvaarders naar de Koningskamer gingen, door een nauwe gang die begon in het midden van de piramide, en anderen de reusachtige zijkant ervan beklommen, kregen de Bedoeïenen de uitnodiging, waarbij de dragoman als tolk fungeerde, naar schrijfster te luisteren, die de bedoeling van deze kruistocht uiteenzette. Op die manier werd hun de geest van ware broederlijkheid ingeboezemd, want zij luisterden aandachtig, glimlachten en gaven elkaar met gebaren hun genoegen te kennen, rustig op hun kamelen zittend. Toen de spreekster was geëindigd toonden zij zich verheugd dat vreemdelingen zo vriendelijk voor hen waren; zij vonden ons anders dan de andere christenen die zij hadden gezien. Later kwam er nog een van hen bij ons. Hij was de grote sheik van de Piramide, tegen wie al zijn volgelingen met ontzag opzien. Ondanks de instinctieve geringschatting die deze

mensen voor vrouwen hebben, was de sheik uiterst hoffelijk. Hij bood zich aan als een speciale begeleider van schrijfster bij de tocht naar de Sfinx en de Tempel. Stel je voor! De waardige en fraai geklede sheik, arm in arm met een modern geklede Amerikaanse dame door het diepe zand wandelend met de andere kruisvaarders erachter, gezeten op de rug van de statige kamelen die door de Bedoeïnen werden geleid. Tijdens het gesprek werd de sheik zo gegrepen door de beschrijving van Amerika, dat hij volkomen onbewust scheen te zijn van het schouwspel dat hij opleverde door de parasol van de dame boven zijn eigen gebruikte hoofd te houden, terwijl zijn gezellin aan de gloeiende zonnestralen was blootgesteld. Het was werkelijk een grappig tafereeltje, dat ik niet gemakkelijk zal vergeten.

De grote Piramide, die wij kort geleden waren gepasseerd, werd gebouwd door Khufu (of Cheops) in 3733 v.C. Zijn naam werd binnenin ontdekt, in rood op de steenblokken geschreven. De steen die gebruikt werd voor dit schitterende bouwwerk werd aangevoerd van Turra en Mokaltana en het geheel bedroeg 85 miljoen kubieke voet; de hoogte van de piramide bedraagt 451 voet (een voet is ruim 30 cm, dus de hoogte is ongeveer 137 meter, vert.)

Herodotus geeft het volgende verslag van de bouw van de piramide:

“Nu vertelden ze mij, dat tot aan de regering van Rhampsinitus (Ramses III), er volstreekte rechtvaardigheid heerste en dat heel Egypte in grote welstand verkeerde. Eerst sloot hij, Cheops, al de tempels en verbood hij offers te brengen en tenslotte liet hij alle Egyptenaren voor zich werken: sommigen werden zodoende door hem opgedragen stenen van de steengroeven in de Arabische bergen naar beneden te dragen naar de Nijl en anderen droeg hij op de stenen in ontvangst te nemen als zij in schepen over de rivier waren getransporteerd om ze naar de Libische bergen te slepen.

“En er werkten tot een aantal van honderdduizend mensen tegelijk aan. De tijd dat het volk op die manier werd geteisterd was tien jaar voor de aanleg van de weg waarover de stenen moesten worden vervoerd, een werk dat naar mijn oordeel niet veel minder is dan de bouw van de Piramide zelf, want de lengte ervan is vijf stadiën – 3050

voet (ongeveer 927 meter, Vert.) – en de breedte tien orgyae, of 48 voet (ruim 14,50 meter) en hij is van gepolijste steen en versierd met dierfiguren. Aan deze weg werden tien jaren besteed, zonder de tijd te rekenen die men nodig had voor het werk aan de heuvel waarop de piramiden zijn gebouwd en aan de onderaardse vertrekken in de heuvel.

“Meer dan twintig jaar werd besteed aan het oprichten van de Piramide zelf. Zij is opgebouwd uit gepolijste steen die met grote nauwkeurigheid aaneen is gevoegd. Geen van deze stenen is minder dan dertig voet. De Piramide werd gebouwd in de vorm van trappen, die door sommigen crossae (treden), door anderen bomedes (kleine altaren), worden genoemd. Toen men was begonnen om op die manier te bouwen, bracht men de overige stenen omhoog door werktuigen gemaakt uit korte stukken hout. Na ze van de grond te hebben opgetild tot de eerste laag, werden zij op een ander werktuig geplaatst die op de tweede laag klaar stond; en zo verder, want de werktuigen waren gelijk in aantal als het aantal trappen. Het hoogste gedeelte werd het eerst afgewerkt en daarna het gedeelte daar beneden, en het laatst maakten zij het gedeelte op de grond af.”

Ik voerde een heel interessant gesprek met mijn vriend de Bedoeïen terwijl wij langzaam voortsjokten door het hoge zand. Hij had iets over Amerika gehoord en meende, dat het een kleine plaats was en dat Chicago een grotere plaats was, “een groot Mekka”. Toen ik probeerde hem antwoord te geven op enkele vragen over de gewoonten van het Amerikaanse volk werd hij erg opgewonden en zei, dat hij op zekere dag dit grote vrije land zou bezoeken. Hij vertelde mij merkwaardige dingen over zijn volk, hun gewoonten en hun geloof en men bemerkte al spoedig, dat deze ruwe en onontwikkelde Bedoeïenen zich bewust zijn van een esoterische kant aan hun godsdienst. Met een schouderophalen zei hij, zeer ernstig en wijs kijkend: “Slechte en dwaze mensen verbergen Mohammed; zijn leven zegt meer dan wat boeken vertellen. Amerika weet het niet.”

Hoe waar, dacht ik, was de bewering van deze eenvoudige man; boeken misleiden ons vaak, geschriften over de oude wijzen zoals Boeddha, Zoroaster, Confucius en de grote Nazarener maken ons

onvoldoende duidelijk wat de werkelijke staat van hun innerlijk leven is. Men moet tussen de regels lezen, achter de vorm, de letterlijke inhoud, kijken om de diepere betekenis van deze geschriften te verstaan en te worden geraakt door de edele harteleer die zij onderwezen.

Het volgende moment stonden wij tegenover de kolossale Sfinx, zoals hij daar scherp was afgetekend, naar het oosten gericht. De Egyptenaren noemen de Sfinx Hern-em-chut, of Horus, de Rijzende Zon. Hij was de Overwinnaar der duisternis, de God van de morgen. De Sfinx is uit een massieve rots gehouwen; het lichaam is ongeveer 150 voet lang, de klauwen zijn 50 voet en het hoofd is ook 50 voet. De lengte van het monument, van hoofd tot voet, is 70 voet. Het is eens met kalksteen bedekt geweest, het hoofd was helderrood, maar daarvan zijn nu geen sporen meer te vinden.

Voor de Sfinx werden in 1816 drie kleine tabletten met hiërogliefen gevonden, gerangschikt als een naos (het binnenste heiligdom van een tempel, vert.) door de koningen Thotmes III en Ramses II aan de Sfinx gewijd. Geen enkel gegeven over de afmetingen van de grote Sfinx kan de lezer de aangrijpende indruk duidelijk maken die hij opwekt. Daar ligt hij, op het zand rustend alsof hij eeuwig wacht. Duizenden jaren zijn voorbijgegaan sinds hij op zijn huidige plaats werd gebracht, het eeuwige symbool van mystieke stilte, waaruit die zelfkennis voortkomt die in het geheim aan de ziel de mysteriën van leven en dood en de Oorzaak van het Zijn ontsluit.

Toen mijn vriend de Bedoeïen en ik er sprakeloos voor stonden en naar die ogen staarden, die een oneindige diepte van kennis in zich schenen te houden, en naar die dunne, passieloze lippen, welsprekend door hun zwijgen, leek het alsof er een betovering in de atmosfeer was die allen die deze kalme majestueuze gestalte beschouwen, in haar ban houdt. Het mysterie van deze plaats was zo groot, dat de behoefte aan woorden iets uit een ver verleden scheen. Wij begrepen elkaar zonder te spreken. Dit, dacht ik, is een profetie van de tijd dat de gehele mensheid elkaar zal begrijpen zonder dat medium; wanneer kennis de vrucht van stilte zal zijn. Ik dacht aan onze westerse wereld, aan de tijd dat zij zal ontwaken

uit haar haast en drukte en de nooit eindigende stroom van woorden, woorden, woorden, die zoveel opwinding veroorzaken. De tijd, dat men de stilte zal kennen, de rust in het denken en het hart zal kennen waaruit alleen de duurzame kennis van het Zelf ontspringt. Het was alsof een geluidloze stem zei: *Zie! Ik ben voortgebracht in de Stilte van het machtige verleden. Geboren in de mysteriën, van waaruit ik kwam. Ik ben de sleutel. O, mens, in mij is het geheim van alle Eeuwigheid bevat! In mij zijn de onveranderende symbolen van alle tijd. Als gij de mysteriën van de Ziel zoudt willen kennen, van leven en dood, moet gij naar binnen zien. Gij hebt de sleutel. Gij bent de Eeuwige Sfinx!*

De Sfinx hield nog steeds mijn aandacht gevangen, terwijl mijn hart klopte in harmonie met de vibratie van deze magische woorden, en toen het scheen alsof zij in de ruimte wegstierven was er een gevoel van diepere stilte, een nog ijler gevoel, zoals men misschien maar eenmaal in zijn leven ondervindt.

Zeker, dacht ik, als de grote, rusteloze massa der mensheid maar eenmaal de werkelijke betekenis van het leven zou kunnen begripen en de eeuwige, gouden draad van het goddelijke zou kunnen bespeuren die alles verbindt, dan zou hun ziel worden bevrijd en zouden zij er niet langer mee tevreden zijn op het materiële niveau van zelfzucht en dwaling te leven, want als hun ziel eenmaal zou zijn bevrijd zou zij de wereld met haar ziele-inzicht verlichten en zou de glorie van een vrede die verdwenen is en ware spiritualiteit weer terugkeren.

De intense hitte van de schroeiende zon en de stemmen van mijn metgezellen deden mij uit mijn dromen ontwaken. Ik liep met mijn begeleider over het zand naar de tempel, waar de rest van het gezelschap van de kamelen afsteeg.

Spoedig vonden wij een schaduwrijke hoek in een van de tempelzalen om er uit te rusten. Buiten lagen de kamelen in het zand met hun bewaker er dichtbij in een afwachtende houding, klaar om ieder moment in actie te komen. De sheik en twee van zijn metgezellen gingen iets verderop zitten, in de schaduw van een der machtige kolommen. Door de open zijde van de tempel wierp

de zon haar zacht-gouden stralen naar binnen op de granieten en albasten muren. Een paar honderd meter verder kon men de statige Sfinx zien, de majestueuze Piramide, de Nijl en de uitgestrekte groene velden en dit alles bij elkaar bood een prachtig schouwspel.

Wij waren allen onder de indruk van de verhevenheid en de schoonheid van dit tafereel en stil en bewonderend zaten wij ernaar te kijken. Zelfs de drie Bedoeïenen die dichtbij ons zaten leken onze gedachten te delen en geestelijk één te zijn met ons.

Er was er één onder die ik al eerder had opgemerkt bij de Piramide. Hij was op onverklaarbare manier anders dan de rest van zijn metgezellen, zelfs in zijn kleding, hoewel hij een donkere huid had en een Bedoeïen was. Hij had een interessant en knap gezicht met een verfijnde en spirituele uitdrukking. Hij deed geen enkele poging om zich aan ons op te dringen of te proberen indruk op ons te maken door geheimzinnig of belangrijk te doen, zoals zo vaak wordt gedaan door degenen die de pretentie hebben de een of andere bijzondere innerlijke kennis te bezitten. Het was duidelijk te zien dat hij intellectueel en spiritueel ver uitstak boven de anderen, en het verbaasde mij dan ook niet dat hij redelijk goed Engels sprak en veel wist over dingen die alleen de nadenkende en wetenschappelijke geest interesseren.

Toen ik hem vroeg waar hij zijn kennis had verworven, lichtte zijn gelaat op door een zeldzame en wetende glimlach. “Ik ga van tijd tot tijd naar mijn Leraar en ik kom terug als mijn mensen mij nodig hebben”, zei hij.

“Lunsie voor de kruissie”, riep onze Arabische gids, de dragoman, terwijl hij rondliep met het air van een prins — en hij zag er ook helemaal zo uit. Hij was bijna het volmaakte type van een jonge oosterling, gekleed in een prachtig en rijk gewaad van zachte gele en purperen zijde en met een roodfluwelen fez op het hoofd.

Wij zaten heel ongedwongen aan de lunch, die voor ons was neergezet op de stenen vloer van de tempel en wij aten met smaak, want wij waren erg hongerig. Intussen spraken we over thuis en over onze ervaringen van deze tocht. Eén van ons gezelschap, de vrolijkste van allen, zong “Amerika”, met een sandwich in de ene

hand en een tros bananen in de andere, tot de muren van de tempel ervan weergalmden. De Bedoeïenen lachten, nee meer, zij grinnikten, klaarblijkelijk voor de eerste keer van hun leven, en hun gelaatsuitdrukking toonde aan dat zij zich met verbazing afvroegen wat voor soort mensen wij waren. Als wij geen christenen waren, wat dan wel? Want zij beschouwen alle blanke mensen als hun vijand en toch lachten deze Arabieren met ons en zij gingen zelfs zover dat zij vergaten dat zij hier waren voor een fooi.

Ondanks onze haast ons maal te beëindigen om de tempels te kunnen bezichtigen, want het was voorbij het middaguur, vonden we tijd te luisteren naar het verhaal van broeder William over zijn komische en irriterende belevenis van die morgen met een man met een ezel, die hem hardnekkig bleef achtervolgen bij iedere stap die hij deed door de vele zigzag-straten van Caïro — een zeer gemakkelijke en ongewone ervaring, die ermee eindigde dat onze waardige vriend de dominee zich plotseling omdraaide naar zijn achtervolger, dreigend, brullend en gesticulerend, om hem af te schrikken. Daarmee geen succes hebbend deed hij een krachtige uitval naar hem en met uitgestrekte armen verwees hij de arme ezelman in onverbloemd Yorkshire Engels naar de duistere regionen, die op dat moment een werkelijkheid in zijn denken schenen te zijn. Dit leverde het verlangde resultaat op, want de arme, door angst bevangen kerel beklom haastig zijn ezel en verdween om de dichtstbijzijnde hoek.

Daarna vroeg het binnenste van de tempel met zijn vele muren en grafkamers onze aandacht. De tempel, gebouwd van graniet en albast, werd ongetwijfeld in de verre oudheid gebruikt als een plaats van eredienst of samenkomst waar offers voor de doden werden gebracht. De architectuur was een wonder van eenvoud en toonde een perfectie in de kunst om de hardste steensoort te bewerken die men tegenwoordig niet meer bereikt.

Wij gingen door de lange zalen, gangen en grafkamers; het interieur van deze laatsten was afgewerkt met albast, het doorschijnende ervan was goed te zien bij het licht van de toorts die onze gids droeg om de weg te wijzen. In de vloer van een van de zalen is een diepe put, waarvan gezegd wordt dat deze eens in

verbinding met de Nijl heeft gestaan. Er werden niet minder dan negen beelden van Chephren in aangetroffen.

Toen wij naar de tempelingang terugkeerden na het bezichtigen van zijn verschillende elementen, wilden we graag teruggaan om nauwkeuriger alles te bekijken wat we hadden gezien, maar het werd laat en Caïro moet voor zonsondergang worden bereikt. Wij namen er evenwel genoeg mee, omdat we het plan hadden voor we Egypte verlieten het grote museum in Caïro te bezoeken, waar we de gelegenheid zouden hebben vele van de overblijfselen te zien die in verband staan met de tempel.

Met tegenzin verzamelden we onze bezittingen en bereidden ons voor op het vertrek. Op dit ogenblik verlangde ik ernaar om ergens dichtbij een echt Amerikaans kamp tegen te komen waar de vermoeide kruisvaarders in een tent konden leven om in die kalme, vredige atmosfeer nieuwe energie op te doen voor de komende dagen.

Op de roep van Hassen, onze gids, kwamen de Bedoeïenen met hun kamelen naar de ingang van de tempel en onder gelach en gepraat over de stuntelige manier waarop de kruisvaarders hun kamelen beklommen, reden wij langzaam door de woestijn naar de grote Piramide, waar het rijtuig op ons wachtte.

Daar namen wij afscheid van de plaats en de mensen. De sheik was de eerste die zich een weg baande door de menigte die zich om het rijtuig had verzameld. Zijn gezicht nam een treurige uitdrukking aan en hij strekte beide handen naar ons uit "voor een laatste handdruk met de Amerikanen en salaam." De Arabier met wie ik bij de tempel had staan praten stond een heel eind weg, kennelijk aarzelend of hij naderbij zou komen. Op het moment dat ons rijtuig zou vertrekken kwam hij vlug naar mij toe, nam mijn hand en liep weg. Toen ik in het hotel was aangekomen bemerkte ik, dat hij een bijzonder amuletje in het tasje aan mijn ceintuur had gestopt. Ik zal het altijd bewaren als een zeer kostbaar aandenken aan die ene buitengewone dag bij de piramiden en als een aange-name herinnering aan mijn Arabische vriend.

De overige woestijnbewoners bleven roepen dat zij een fooi

wilden hebben tot hun scherpe doordringende stemmen ons bijna dol maakten. Zodra we onze zinnen bij elkaar hadden gaven we hen blijmoedig alle piasters die we hadden. Het leek ons onder de gegeven omstandigheden het meest broederlijke, want deze beschermers van de piramiden krijgen geen beloning en zijn gedurende bepaalde perioden van het jaar (wanneer er geen gewassen worden verbouwd) voor hun levensonderhoud volkomen afhankelijk van de edelmoedigheid van de toerist en die is, ben ik bang, vaak erg gering.

Eén ding merkte ik op, dat het roepen plotseling ophield en deze mensen tevreden leken met wat wij voor hen hadden gedaan. Dat verheugde ons allemaal, want zij hadden ons aan hen verplicht door een aantal beleefde en zeer vriendschappelijke attenties.

Toen ik mij omdraaide om nog een blik te slaan op allen die wij achterlieten, kon ik zien dat zij teruggegaan waren naar de voet van de piramide en daar rustig en in een eerbiedige houding ingespannen onze kant op keken, tot we uit het gezicht verdwenen waren. Een weinig naar links, apart van de anderen, stond mijn Arabische vriend, zijn gelaat afgewend naar het oosten.

Spoedig raakten we onderweg — langs de oever van de Nijl in een dromerige toestand door de rust en vrede van de prachtige schemering, we werden ons bewust van iets van heiligheid in alles. De matgouden stralen van de ondergaande zon schenen het land te zegenen — een vage sluier van schoonheid, velden, rivier, bomen, dieren en herders. Alles leek een droombeeld uit het verleden van duizenden en duizenden jaren geleden, ver terug in de tijd van koning Farao, en de Nijl met zijn aparte schoonheid voegde een nieuwe bekoring toe aan de schilderachtigheid van die droom-schemering.

“It flows through old, hushed Egypt and its sands
Like some grave, mighty thought threading a dream
And time and things, as in that vision, seem
Keeping along it their eternal stands.
Caves, pillars, pyramids, the shepherd bands
That roam through the young world the glory extreme
Of high Sesostris, and that southern beam

The laughing Queen that caught the world's great hand,
 Then comes a mightier silence, stern and strong,
 As of a world left empty of its throng,
 And the void weighs on us; and then we wake
 And run the fruitful stream lapsing along
 Twixt villages, and think how we shall take
 Our own calm journey on for human sake."

"Er stroomt door het oude, tot zwijgen gebrachte Egypte en zijn
 zandvlakten
 Iets als een ernstige, machtige gedachte, die een droom weeft
 En tijd en dingen schijnen in die visie
 hun eeuwige plaats te bewaren.
 Grotten, pilaren, piramiden, de kudden van de herders
 Die door de jonge wereld zwerven, de grote luister
 Van de machtige Sesostris, en die zuidelijke uitstraling
 De bekoorlijke Koningin, die de bewondering van de wereld opwekte.
 Dan komt er een machtiger stilte, streng en sterk,
 Als van een wereld die ontdaan is van haar mensenmassa,
 En de leegte drukt op ons; en dan worden we wakker
 En volgen de vruchtbare stroom, verdwijnend
 Tussen dorpen, en denken erover hoe wij onze eigen
 Vredige reis zullen vervolgen in het belang der mensheid,"

De Nijl begint eind mei te stijgen en blijft daarmee doorgaan tot midden oktober. In de derde week van augustus wordt er een feest te zijner ere gehouden, waarschijnlijk een overblijfsel uit de tijd dat Ramses het bevel gaf tot het brengen van offers, die aan hem gewijd moesten worden op de 15e dag van Thoth. Dit feest wordt aan de mensen van Caïro bekend gemaakt door omroepers, die door de stad gaan en de hoogte van de Nijl op de Nijlmeter te Rhoda verkondigen. De kedive, staatsambtenaren en een menigte mensen komen uit vele delen van Egypte bij elkaar om met zang en muziek aan dit feest deel te nemen.

[Hier volgen veertien verzen uit "Hymne aan de Nijl", tussen de jaren 1300 v.C. en 1266 v.C., in de tijd van Mozes, geschreven door Ennana, een schrijver van de tempel.]

De koning waarnaar wordt verwezen in de verzen xii en xiv is Menephtah II, zoon van Ramses II, die wordt geacht de farao uit Exodus te zijn geweest. Men kan duidelijk zien bij het lezen van deze verzen hoe volkomen onbekend de bronnen van de Nijl waren in die tijd, en men kan gemakkelijk begrijpen hoe het mysterie van het stijgen van de rivier de Egyptenaren het idee gaf dat een ongeziene hand het wonder teweegbracht van de jaarlijkse waterzegen. Een ander belangwekkend deel van deze hymne is de duidelijke verwijzing die wordt gegeven naar een zuivere en edele verering van één God, aantonend dat de schrijver verder keek dan de vorm van de dingen, naar het Onzichtbare.

We bereikten Caïro en werden spoedig uit onze dromen gewekt door de stemmen van de jonge ezeldrijvers die ons rijtuig achtervolgden en schreeuwden Kom! Kom! Er waren er minstens tien, hun kleine ezeltjes prachtig uitgedost met een glanzend zadeldek en voorzien van vreemd-uitziende, bolstaande zadels. Deze kleine donkere Arabieren versperden ons bijna de weg bij hun wilde pogingen om ons te bewegen een ritje naar het dichtbijgelegen museum te maken. Zij waren spoedig uit het gezicht verdwenen in een wolk van stof en wij reden verder door de met acacia's beschaduwde brede laan, voorbij de moskeeën en enkele statige huizen naar de zeer nauwe straatjes met kleine winkels. Ervoor, op de stoep, zat de verkoper die het graan en de vruchten van Egypte verkocht. Knappe inheemse vrouwen in losse, om hun statige figuur hangende kleding en met waterkruiken op het hoofd bewogen zich sierlijk, hun sluier bedeesd voor het gezicht houdend, hetgeen doet denken aan de bekende plaatjes die zo algemeen in verband worden gebracht met het oude Egypte. Maar ze van gezicht tot gezicht te zien in heel hun levende charme van vorm en kleur overtrof de wildste fantasie van mijn kinderjaren. Sommigen van de mannen waren waterdragers; zij hadden kalebassen op hun rug vastgesnoerd om er het water in te doen dat zij de voorbijgangers aanboden als "het geschenk van Allah". Kinderen met heldere ogen en donkere gezichtjes, schaars gekleed, hun hoofd versierd met vrolijk gekleurde zakdoeken, speelden in het midden

van de straten. Langs de hele weg was er bij elke stap iets nieuws en schilderachtigs dat onze aandacht trok. Vermoeid en bestoft als wij waren zouden wij graag langer bij ieder interessant plekje hebben stilgestaan, maar de plicht riep ons terug naar het hotel, waar wij die avond een bijeenkomst zouden hebben. Na een uur rust en een bad en een goede maaltijd vonden wij elkaar terug om ons op het kruisvaarderswerk voor te bereiden.

Er was geen sprake van dat er een openbare bijeenkomst zou kunnen worden gehouden, maar in de ontvangkamer van het hotel was er een van uitzonderlijke aard, zeer interessant voor diegenen die haar bijwoonden. Bij die gelegenheid werd er goed zaad gezaaid voor toekomstig werk van broederlijke liefde in Egypte en er werden heel belangrijke betrekkingen aangeknoopt met de “weinig uitverkorenen”, wien het welzijn van dit oude land ter harte gaat.

Het volgende interessante punt voor ons was een bezoek aan het belangrijke museum van Caïro, het verblijf van de machtige doden, om er de grote farao te zien, de held en koning uit het verleden, wiens lichaam eeuwenlang onontdekt tussen de ruïnes van Thebe had gerust om na verloop van 3000 jaar weer opnieuw op aarde te verschijnen. De geschiedenis van de koninklijke vondst op de begraafplaats van de koningen te Thebe is heel interessant. In 1881 werden veertig mummies gevonden. De belangrijkste personages waren de koningin van de Hyksos, tijd: 2233 voor Christus; vier koningen en drie koninginnen uit de achttiende dynastie, 1700 v.C. tot 1433; drie opeenvolgende koningen uit de negentiende dynastie, 1400 tot 130 v.C. Dit waren de grote Farao's, Ramses II, zijn vader Setti I en zijn grootvader Ramses I.

De grote moeilijkheid was hoe de doden te vervoeren naar hun definitieve rustplaats, het Bulak-museum. Men had stoomschepen naar Luxor laten komen. De lichamen en kisten moesten in de schacht worden getild, langs de ongemakkelijke steile rotshelling naar beneden worden gedragen naar de Thebaanse vlakte om over de Nijl te worden gevaren en dan weer op mensenschouders worden gedragen naar de rivieroever waaraan Luxor ligt.

Driehonderd Arabieren werden eraan tewerkgesteld en bij het

eerste ochtendgloren waren zij bezig met het verwijderen en het zorgvuldig inpakken van de mummiekisten in matten en zeildoek. Het werk ging dag en nacht door. In achtenveertig uur waren de kisten omhooggebracht, en na zes dagen hard werken in de schroeïende zon waren alle kisten bij de Nijloever. Drie dagen en drie nachten bewaakten de dappere Brugsch Bey, Kamal, Moutafian en een paar vertrouwde Arabieren de kisten. Wat een spannend gezicht moet het geweest zijn toen Brugsch Bey daar stond en de mensen gadesloeg die hun koninklijke last over de grote Thebaanse vlakte droegen. Zijn beschrijving van dat schouwspel is heel interessant:

“Ik zal nooit het tafereel vergeten waarvan ik getuige was toen ik bij de ingang van de Der-el-Baharischacht stond, en naar de ongewone stoet helpers keek die over die historische vlakte de lichamen droegen van dezelfde koningen die deze tempels bouwden die er nu nog staan en van de priesters die er dienst in hadden gedaan: de tempel van Hatasou het dichtste bij, op een afstand er tegenover Kurnah, verder naar rechts het Ramesseum, waar de grote granieten monoliet ligt, met het gelaat naar de grond, verder naar het zuiden Medinet Habu, halverwege daartussen Der-el-Medinet en dan de Memnon-kolossen, de tweeling-reuzenbeelden, de geluidgevende Memnon en zijn metgezel, dan, voorbij dit alles, verder uitzicht op de vlakte, dan de blauwe Nijl en de Arabische heuvels ver naar het oosten, terwijl de zich langzaam langs de rotsen naar beneden en over de vlakte bewegende of in de boten de Nijl overstekende arbeiders hun lasten uit de oudheid droegen.

“Zoals de Rode Zee zich vaneen scheidde en Israel toestond te passeren, zo openbaarde zich de stilte van de Thebaanse vlakte, de koninklijke begrafenisstoot toestaande voorbij te gaan, en toen was alles weer tot zwijgen gebracht. Ga naar Der-el-Bahari, en met een beetje fantasie zal u alles zo voor u zien.”

De mummies waren op stoomschepen geladen en langs de Nijl vervoerd. Het nieuws dat Farao de Nijl afkwam was overal doorgedrongen. De heer Brugsch Bey schrijft “dat een van de meest treffende dingen van de hele reis was, dat uit het hele land van Egypte een ongemeen bitter gejammer opsteeg en dat vrouwen weenden en hun haar uitrukten, mannen stof op hun hoofd

strooiden en in menigten uit de dorpen naar de oevers kwamen om te weeklagen over Farao.”

Ja, het gehele hart van Egypte was diep bewogen en de oude liefde voor de machtige koningen uit de schitterende dagen van weleer leefde op, zoals 3000 jaar geleden onder geweeeklaag en geweene de begrafenisboot de dode koningen stroomopwaarts naar hun rustplaats tussen de Thebaanse heuvels had gevoerd, zo werden heden onder geweeeklaag en geweene en het knarsen der tanden en al de tekenen van een nationale smart de lichamen van de machtige farao's snel stroomafwaarts gevaren, door een land van rouw en verdriet; van hun lange rustperiode in de Thebaanse vallei van de doden naar hun definitieve rustplaats Caïro, naast de glinsterende Nijl.

Chronologie

Voor meer informatie wordt verwezen naar het boek van Emmett A. Greenwalt: *California Utopia, Point Loma: 1897-1942*.

1847 6 juli. Katherine Westcott wordt geboren in Newbury, Massachusetts. Vader, kapitein James P. Westcott, afstameling van Stukeley Westcott, die samenwerkte met Roger Williams bij de stichting van Rhode Island; moeder, geboren Susan Chase.

Begin 1890 Doe-wel zending, East Side New York, voor de armen en behoeftigen.

1894 Ontmoeting met William Q. Judge, toen algemeen secretaris van de Amerikaanse afdeling van The Theosophical Society. Na de conventie in Boston, april 1895, werd hij president voor het leven van The Theosophical Society in Amerika.

1896 Katherine Tingley volgt W.Q. Judge op als Outer Head van de Esoterische afdeling van The Theosophical Society in Amerika. Organiseert en leidt een kruistocht rond de wereld van theosofen, van 7 juni 1896 tot 4 april 1897, die begint in Boston, Massachusetts, met als hoogtepunt Point Loma, Californië, waar op 23 februari 1897 de hoeksteen werd gelegd voor de “School for the Revival of the Lost Mysteries of Antiquity” (de School voor de herleving van de verloren Mystериën der Oudheid), dan verder naar New York. De landen die werden bezocht waren Engeland, Ierland, Schotland, Frankrijk, Nederland, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Italië, Griekenland, Egypte, India, Australië, Nieuw Zeeland, Samoa, Canada, en terug naar de Verenigde Staten.

1898 13 januari. Vorming in New York van The Universal Brotherhood Organization (De Universele Broederschapsorganisatie).

18 februari. Conventie van de T.S. in Amerika in Chicago, Illinois. De T.S. in Amerika samengevoegd met de Universele Broederschapsorganisatie om De Universele Broederschap en het Theosofisch Genootschap te vormen, met Katherine Tingley als Leider en Officieel Hoofd.

Juni. The Isis League of Art, Music and Drama (De Isis Liga voor kunst, muziek en drama) te New York opgericht.

23 augustus. Organisatie van het War Relief Corps in New York en oprichting van het noodhospitaal te Montauk, Long Island, N.Y. voor soldaten die terugkeren uit Cuba. Dit werk werd officieel geprezen door president William McKinley.

1899 februari. Hulpverlening in Cuba onder auspiciën van The International Brotherhood League, de praktische humanitaire afdeling van de Universal Brotherhood.

13 april. Congres van de Universele Broederschap en Theosofisch Genootschap te Point Loma geopend. Het congres, dat tien dagen duurde, werd bijgewoond door afgevaardigden uit vele delen van de wereld.

29 augustus. Kruistocht naar Europa met leden van haar kabinet en anderen. Het congres in Stockholm, Zweden, op 13 september, werd bijgewoond door de koning van Zweden en Noorwegen. Ook Duitsland, Engeland en Denemarken bezocht.

6 oktober. Congres in the Royal Pavilion, Brighton, Engeland.

10 oktober. Receptie door leden van The Universal Brotherhood in Avenue Road 19 te Londen (het vroegere huis van H.P. Blavatsky), ter ere van de aankoop van het perceel.

1900 13 februari. Voorgoed gevestigd in Point Loma, Californië, oprichting van het Internationale Hoofdkwartier van het Genootschap aldaar.

7 april. Bouw van de Aryan Temple, later genoemd Temple of Peace (Vredestempel), gewijd aan de nagedachtenis van H.P. Blavatsky en William Q. Judge.

29 april. Legging van de hoeksteen voor de Isis Temple of Art, Music and Drama. Alle kantoren van de T.S. verhuizen van 144 Madison Ave, New York, naar Point Loma.

1 mei. Inwijding van het International Lotus Home en vestiging van de Rāja Yoga School.

1901 14 februari. Dagelijkse voordrachten in de Tempel, die openbaar zijn.

1 juli. Aanvang bouw van het eerste Griekse openlucht theater in de Verenigde Staten; in november gereed. De Griekse zuilengang werd er in 1911 aan toegevoegd.

3 augustus. Tweede bezoek aan Cuba met Staf, om kinderen te selecteren voor opvoeding aan de Point Loma School, terugkeer op 15 september met 36 Cubaanse jongens en meisjes, uitgekozen door Sr. don Emilio Bacardi, burgemeester van de stad Santiago de Cuba.

1902 Aankoop van het operagebouw in San Diego, om te worden gebruikt voor het werk van het Isis conservatorium voor Kunst, Muziek en Drama. Openbare inwijding en herdoeping in Isis Theater op 18 mei. Katherine Tingley gaf

er de volgende jaren zondags regelmatig theosofische voordrachten.

Het Hooggerechtshof van Californië bevestigt de juryuitspraak om Katherine Tingley schadevergoeding toe te kennen voor haar proces wegens laster tegen de eigenaar en uitgever van de Los Angeles *Times*.

1903 Oprichting van de Rāja Yoga Academy (kostschool) en de Rāja Yoga kosteloze dagschool, respectievelijk bij en in Santiago de Cuba.

1906 Oprichting van een Rāja Yogaschool in Pinar del Rio, Cuba.

1907 Bezoek aan koning Oscar van Zweden. Eigendom op het eiland Visingsö aangekocht.

1909 januari. Raja Yoga Academy geopend in Santa Clara, Cuba.

1911 Hervormingswerk in de gevangenissen geïnaugureerd en gedurende vele jaren voortgezet. *The New Way*, maandelijks tijdschrift in Point Loma voor kosteloze verspreiding in gevangenissen; uitgegeven door Herbert A.W. Coryn, M.R.C.S. (Medical Research Council of Surgeons) tot aan zijn dood te Point Loma in 1927.

1913 Rāja Yoga zomerschool gevestigd te Visingsö, Zweden. Internationale Theosofische vredescongressen bijeengeroepen door Katherine Tingley te Visingsö en Point Loma. Zij en 25 van haar leerlingen nemen deel aan het Twintigste Wereld Vredescongres te Den Haag, Nederland.

1914 Rondreis met gouverneur Hunt van Arizona om te spreken tegen de doodstraf.

1915 Vredesparlement bijeengeroepen te Point Loma.

- 1919 Theosofische universiteit opgericht en officieel erkend overeenkomstig de wetten van de staat Californië.
- 1920 22 maart. Voordrachten in het Vista Alegre theater in Santiago de Cuba.
- 1923-24-25-26-27 Voordrachten in de Verenigde Staten, Engeland, Zweden, Nederland en Duitsland.
- 1924 Theosophical Permanent Peace Congress gehouden te Point Loma.
- 1929 11 juli. Dood van Katherine Tingley te Visingsö, Zweden, als gevolg van een auto-ongeluk te Osnabrück, Duitsland.

“Ware vooruitgang kan pas tot stand worden gebracht als de mensen de essentiële goddelijkheid van hun natuur beseffen. Ware vooruitgang kan alleen hierdoor beginnen”. Zo sprak Katherine Tingley en dertig jaar lang hield zij over de gehele wereld haar lezingen, die van haar welsprekendheid getuigden.

In haar woorden is er altijd diè nadruk op de grondbegrippen van de Theosofie: reïncarnatie, de lering van nieuwe kansen; karma, de wet van eeuwige rechtvaardigheid en de vereiste die dit met zich meebrengt van een eindeloos mededogen; de tweevoudigheid van de menselijke natuur en de noodzaak dat de hogere natuur de lagere beheerst om verstandig te groeien; en bovenal, de ingeboren goddelijkheid, die de kern is van alle wezens en alle dingen.

Zij spreekt geestdriftig over “de heiligheid van het ogenblik en de dag”, waarmee zij de mogelijkheid bedoelt die ieder in zich heeft om de essentiële dingen te begrijpen, om voorbij de hinderpalen te komen die worden opgeworpen door wat zij het hersenverstand noemde, om te WORDEN wat men verlangde. En om dit NU te doen.

Emmett A. Greenwalt's *California Utopia, Point Loma: 1897-1942*, beschrijft de moeilijkheden en successen die haar pogingen kenmerkten, het oprichten van het internationale centrum van de Theosophical Society in Point Loma, de stichting van de Raja-Yoga school aldaar, daarbij vooruitlopend op ideeën die eerst jaren later door opvoeders aanvaard werden, haar opmerkelijke vredeswerk, haar werk voor hervorming in de gevangnissen en haar ethische standpunt tegen de doodstraf. Maar hier spreekt Katherine Tingley voor zichzelf. Wij leren de motieven kennen die haar bezielde.

Zij brengt een universele boodschap, die de hinderpalen overschrijdt die zo vaak worden opgeworpen door de dogma's in de godsdienst of de speculatieve beperkingen van de wijsbegeerte. Zij doet een beroep op de WIJSHEID VAN HET HART.

Katherine Tingley leidde van 1896 tot 1929 de Theosophical Society: de 'motor' achter de vele spirituele en maatschappelijke vernieuwingen van die tijd.

Haar opdracht was, de hoofdgedachte van de Theo-sofia, namelijk Universele Broederschap, de essentiële eenheid van alle mensen, ja zelfs van alle wezens, praktisch vorm te geven.

Zij stichtte in Point Loma, Californië, het Internationaal Hoofdkwartier van de Theosophical Society: een leefgemeenschap van vele honderden, soms wel duizend leden uit alle landen van Europa en de beide Amerika's.

Zij trainde deze leden in Mededogen als natuurlijke levenshouding, en het daarvoor vereiste meesterschap over alle kleinmenselijke gewoonten en neigingen.

Zij inspireerde hen, de metafysische ideeën van de Theo-sofia (de gemeenschappelijke bron van alle religies en filosofieën) om te zetten in praktisch toepasbare manieren om de mentaliteit in de wereld op een hoger plan te brengen.

Voorbeelden daarvan zijn haar vredesactiviteiten, haar opvoedingssysteem, haar werk voor gevangenen en voor afschaffing van de doodstraf, haar stimuleren van kunst – muziek, toneel, poëzie etc. – als 'voedsel voor de ziel'.

De gedachten in dit boek hebben nog steeds de inspirerende kracht die ze hadden toen zij ze in haar vele lezingen uitsprak. Een belangrijke hulp voor iedereen die Mededogen in zijn leven centraal wil stellen.

ISBN 978-90 70163 89 1

9 789070 163891